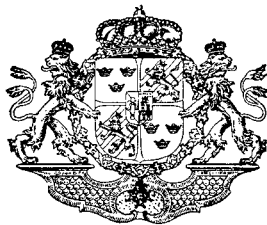

Arkivexemplar.

SVERIGES OFFICIELLA STATISTIK

INDUSTRI OCH BERGSHANTERING

BERGSHANTERING

BERÄTTELSE FÖR ÅR 1941

AV

KOMMERSKOLLEGIUM

STOCKHOLM 1943

K. L. BECKMANS BOKTRYCKERI

[212 43]

INLEDNING

TILL

Bergshantering / Kommerskollegium. – Stockholm : K.L . Beckman, 1912-1962. – (Sveriges officiella statistik).

Bergshantering / Statistiska centralbyrån. – Stockholm : K.L . Beckman, 1963-1978. – (Sveriges officiella statistik).

Täckningsår: 1911-1977.

1911-1949 med innehållsförteckning och sammanfattning på franska. –1950-1977 med innehållsförteckning och sammanfattning på engelska. – Från 1952 med parallelltitel på engelska: Metal and Mining Industries.

Föregångare:

Bidrag till Sveriges officiella statistik. C, Bergshantering. Commerce Collegii underdaniga berättelse för år...– Stockholm : P. A. Norstedt & söner, 1859-1911.

Täckningsår: 1858-1910.

Efterföljare:

Täckningsår 1978, se Statistiska Meddelanden Iv 1980:12.

Täckningsår från 1979 införlivad i Industri / Statistiska centralbyrån. – Stockholm : Isaac Marcus 1962-1996. – (Sveriges officiella statistik)

Översiktspublikationer:

Historisk statistik för Sverige. Statistiska översiktstabeller : utöver i del I och del II publicerade t.o.m. år 1950. – Stockholm : Statistiska centralbyrån, 1960. S. 1-5. Tab. 1. – Tab. 4

Sveriges bergshantering år 1913 : specialundersökning / av Kommerskollegium. – Stockholm : Isaac Marcus, 1917. – 257, 108 s. – (Sveriges officiella statistik).

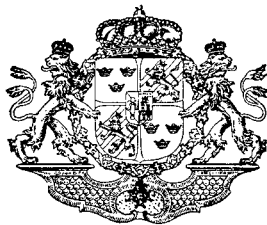
Bergshantering. År 1941. – (Sveriges officiella statistik).
Digitaliserad av Statistiska centralbyrån (SCB) 2015.

urn:nbn:se:scb-berg-1941

Arkivexemplar.

SVERIGES OFFICIELLA STATISTIK

INDUSTRI OCH BERGSHANTERING

BERGSHANTERING

BERÄTTELSE FÖR ÅR 1941

AV

KOMMERSKOLLEGIUM

STOCKHOLM 1943

K. L. BECKMANS BOKTRYCKERI

[212 43]

TILL KONUNGEN.

Jämlikt sin instruktion får Kommerskollegium härmed överlämna berättelse om rikets bergshantering år 1941. Berättelsen skiljer sig i fråga om plan och uppställning såtillvida från närmast föregående årsberättelse, att uppgifterna rörande järnmalms brikettering och sintring utbrutits ur förutvarande tab. 2 till en särskild tabell och att en tabell (tab. 3) tillkommit rörande tillverkningen av tackjärn, järnsvamp och ferrolegeringar, som tidigare endast redovisats i textavdelningen, varemot uppgifterna i förutvarande tab. 5 angående bergverkens tillverkning av andra metaller m. m. än järn numera endast redovisas i textavdelningen. Dessutom har till följd av vidtagna ändringar av uppgiftsformulären omredigering av tabeller och text i vissa fall ägt rum.

Stockholm den 10 juli 1943.

Underdånigst

STIG SAHLIN.

A. LILIENBERG.

K.-G. Nilsson.

Innehållsförteckning.

	Sid.
Allmän översikt	7
A. Bergverkens produktion	8
B. Råmaterial och bränsle samt drivkraft	27
C. Arbetsgivare och personal	34
D. Fyndigheters förvärvande	38
Fransk résumé	40
Tabeller:	
Tab. 1. Uppfordringen ur järngruvorna år 1941	44
» 2 a. Järnmalmes anrikning år 1941	54
» 2 b. Järnmalmes brikettering och sintring år 1941	58
» 3. Tillverkningen av tackjärn, järnsvamp och ferrolegeringar år 1941	59
» 4. Tillverkningen av smältstycken och råskenor samt götmetall år 1941	60
» 5. Tillverkningen av smitt och pressat samt varmvalsat järn och stål m. m. samt erhållet skrot år 1941	61
» 6. Uppfordringen ur andra malmgruvor än järngruvor år 1941	62
» 7. Avsaluproduktionen av oarbetad sten och stenarbeten år 1941	66
» 8. Uppfordringen ur stenkolsgruvorna år 1941	68
» 9. Motorer, använda vid bergverken år 1941	68

Table des matières.

	Pag.
Aperçu général	7
A. La production des mines, des usines et des carrières	8
B. Matières brutes, combustibles et force motrice	27
C. Patrons et personnel	34
D. Acquisition des gisements	38
Résumé en français	40
 Tableaux annexés:	
Tabl. 1. Extraction de minerais de fer, en 1941	44
Col. 1: Mines; col. 2: Nombre de concessions exploitées; col. 3: Nombre des journées d'exploitation; col. 4—5: Roche et minerai réunis tirés, (col. 4) sous terre et (col. 5) à ciel ouvert; col. 6—8: Production (col. 6), valeur en couronnes (col. 7), dont de déchets (col. 8) de minerai de fer tiré directement utilisable; col. 9—12: Pour cent, (col. 9) de fer, (col. 10) de phosphore, (col. 11) de soufre et (col. 12) de manganèse contenu dans le minerai de fer directement utilisable; col. 13—14: Production de minerai propre à enrichir, (col. 13) quantité totale, (col. 14) dont de déchets.	
» 2 a. Enrichissement de minerais de fer, en 1941	54
Col. 1: Usines; col. 2: Méthode d'enrichissement; col. 3: Nombre des heures de production; col. 4—9: Produit brut employé, (col. 4) mines, (col. 5) quantité totale, (col. 6) dont de déchets et pour cent, (col. 7) de fer, (col. 8) de phosphore et (col. 9) de soufre; col. 10—15: Produit tout fait, (col. 10) quantité totale, (col. 11) valeur en couronnes, (col. 12) dont de déchets et pour cent, (col. 13) de fer, (col. 14) de phosphore et (col. 15) de soufre.	
» 2 b. Production de briquettes et de sinters de minerai de fer, en 1941	58
Col. 1: Usines; col. 2: caractère des produits, (col. 3) nombre des heures de production, (col. 4) quantité et (col. 5) valeur en couronnes.	
» 3. Production de fer de fonte, éponge de fer et ferroalliages, en 1941	59
Col. 1: Produits; col. 2—3: Production totale, (col. 2) quantité et (col. 3) valeur en couronnes; col. 4—6: Produits destinés à la vente, (col. 4) à l'étranger, (col. 5) dans le pays, (col. 6) valeur en couronnes.	
» 4. Production de massiaux, fer brut en barres et lingots, en 1941	60
Col. 1: Produits; col. 2—3: Production totale, (col. 2) quantité et (col. 3) valeur en couronnes; col. 4—6: Produits destinés à la vente, (col. 4) à l'étranger, (col. 5) dans le pays, (col. 6) valeur en couronnes.	
» 5. Production de fer et d'acier forgé et laminé à chaud, ainsi que chutes de fer, en 1941	61
Col. 1: Produits; col. 2—3: Production totale, (col. 2) quantité, (col. 3) valeur en couronnes; col. 4—6: Produits destinés à la vente, (col. 4) à l'étranger, (col. 5) dans le pays, (col. 6) valeur en couronnes.	
» 6. Extraction de minerais autres que ceux de fer, en 1941	62
Col. 1: Mines; col. 2: Espèce du minerai; col. 3: Nombre de concessions exploitées; col. 4: Nombre des journées d'exploitation; col. 5—6: Roche et minerai réunis tirés, (col. 5) sous terre, (col. 6) à ciel ouvert; col. 7—9: Pro-	

duction et valeur de minerais directement utilisables: (col. 7) quantité totale, (col. 8) valeur en couronnes, (col. 9) dont de déchets; col. 10—18: Pour cent de métal etc. contenu dans les minerais, (col. 10) oxyde d'aluminium, (col. 11) graphite, (col. 12) fer, (col. 13) cuivre, (col. 14) manganèse, (col. 15) nickel, (col. 16) soufre, (col. 17) or, et (col. 18) argent; col. 19—20: Production des minerais propres à enrichir, (col. 19) quantité totale, (col. 20) dont de déchets.

Tabl. 7.	Production destinée à la vente des carrières et des ateliers pour dégrossir, casser, tailler et polir la pierre, en 1941	66
	Col. 1: Produits; col. 2: Unité; col. 3—4: Production, (col. 3) quantité, (col. 4) valeur en couronnes.	
" 8.	Houille extraite, en 1941	68
	Col. 1—2: Mines; col. 3: Nombre des journées d'exploitation; col. 4: Roche, houille et argile réunies tirées; col. 5—13: Production et valeur: (col. 5—9) de houille, (col. 10—11) d'argile réfractaire et (col. 12—13) de klinker.	
" 9.	Moteurs employés dans les mines, les usines et les carrières, en 1941	68
	Col. 1: Caractère des moteurs; col. 2—21: Moteurs dans (col. 2—9) les mines, (col. 10—13) les usines de schlich, de briquettes et de sinters, (col. 14—17) les usines de fer et les autres usines pour la production de métaux, etc., (col. 18—21) les carrières et ateliers de pierre; col. 22—25: Totaux des moteurs.	

Allmän översikt.

Berättelsen om Sveriges bergshantering år 1941 är, vad textavdelningen beträffar, fördelad på följande huvudrubriker:

- A. *Bergverkens produktion*, omfattande redogörelse för produktionen av järnmalm, tackjärn, ferrolegeringar, järnsvamp, smidbara mellanprodukter, smitt och pressat samt varmvalsat järn och stål, andra malmer än järnmalm, andra metaller än järn samt diverse närstående bergverksprodukter, stenkol, eldfast lera och klinkerlera samt slutligen oarbetad sten och stenarbeten.
- B. *Råmaterial och bränsle samt drivkraft*.
- C. *Arbetsgivare och personal*.
- D. *Fyndigheters förvärvande*.

Mot kap. A i texten svara tabellbilagans åtta första tabeller. Tab. 9 innehåller uppgifter rörande använd drivkraft, vilka i texten sammanfattats under kap. B. Angående förbrukade råmaterial samt bränsle- och smörjmedel, arbetsgivare och sysselsatt personal samt förvärvande av fyndigheter lämnas uppgifter endast i textavdelningen.

* * *

Av översikten nedan framgår, att bergshanteringen i dess helhet även under år 1941 haft att uppvisa relativt gynnsamma siffror. Tillverkningarnas saluvärde, som efter 1932 oavbrutet ökat, steg sålunda under år 1941 ytterligare 5·7 %; härvid bör dock hänsyn tagas till den under året fortsatta prisstegringen. Arbetarantalet låg 1·6 % över 1940 års siffra. Då samtidigt totala antalet utgjorda arbetstimmar visar en lika stor minskning, sjönk medeltalet arbetstimmar per arbetare från 2 112 år 1940 till 2 044 år 1941.

Översikt av bergshanteringen år 1941.

	Antal arbets- ställen	Personal		Drivkraft i eff. hkr		Tillverk- ningarnas saluvärde Kronor
		För- valtnings- personal	Arbetar- personal	för omedelbar drift av maskiner och apparater	för drivande av elek- tricitets- generatorer	
Järngruvor	94	705	10 624	143 341	12 794	173 410 391
Andra malmgruvor	26	272	2 614	35 226	1 215	39 480 896
Järnverk	67	5 471	39 209	402 236	322 634	745 940 229
Andra metallframställningsverk o. d.	4	319	1 134	27 234	1 900	59 275 277
Stenkolsgruvor	6	55	1 380	5 822	—	14 224 320
Stenindustriella anläggningar ..	481	777	9 038	40 939	3 345	49 520 863
Summa 1941	678	7 599	63 999	654 798	341 888	1 081 851 976
» 1940	736	7 246	62 969	611 097	351 208	1 023 768 092

Av de olika grupperna visa järngruvor, andra malmgruvor och andra metallframställningsverk än järnverk minskning i produktionens försäljningsvärde sedan föregående år; minskningen uppgår för järngruvorna till 7·6 milj. kr., för andra malmgruvor till 0·3 milj. kr. och för andra metallframställningsverk till 1·2 milj. kr. Då övriga grupper ökat med 67·2 milj. kr., uppstår för bergshanteringen i dess helhet en nettoökning av värdet med 58·1 milj. kr. Största delen av ökningen härrör från järnverken, vilkas värdesiffra stigit med 55·7 milj. kr. eller 8 %. Kolgruvorna uppvisa den största procentuella ökningen, eller med icke mindre än 43·5 %, men även stenindustriella anläggningar ha en procentuellt sett ganska betydande ökning.

Vad beträffar antalet arbetare, visa andra metallframställningsverk och stenindustriella anläggningar lägre siffror än 1940, medan för samtliga övriga grupper större eller mindre ökning föreligger. — Effekten hos under året använda motorer för omedelbar drift var avsevärt större än under 1940. Däremot var effekten av för generatordrift använda motorer lägre år 1941 än 1940.

Beträffande dels omfattningen av det för bergsberättelsen använda primärmaterial, dels förefintliga skiljaktigheter mellan de här meddelade siffrorna och motsvarande uppgifter i kommerskollegii allmänna industriberättelse, dels betydelsen i vissa fall av uttrycket arbetsställe hänvisas till inledningskapitlen i 1925, 1926, 1931 och 1936 års berättelser om bergshantering.

A) Bergverkens produktion.

Järnmalm.

Järnmalmsbrytningen var 6·8 % lägre än 1940 års siffra och understeg 1937 års toppsiffra med 29·6 %. Såsom framgår av uppgifterna å sid. 13, minskade exporten med omkring 0·6 milj. ton. Minskning föreligger även beträffande malmförbrukningen vid järnverken liksom i fråga om malmlagens storlek.

Produktionen av järnmalm (från gruvor) åren 1861—1941.

Årligen	Antal med malmfångst arbetade gruvor ¹⁾	Vunnen malm (inkl. slig) Ton	Därav manganhaltig järnmalm ²⁾ Ton	Årligen	Antal med malmfångst arbetade gruvor ¹⁾	Vunnen malm (inkl. slig) Ton	Därav manganhaltig järnmalm ²⁾ Ton
1871—1880..	479	753 850	—	1931—1935..	232	5 250 904	86 578
1881—1890..	513	902 230	—	1936—1940..	330	13 042 475	169 380
1891—1900..	339	1 905 646	—	1937.....	304	14 952 549	129 848
1901—1910..	313	4 094 417	—	1938.....	345	13 928 023	171 758
1911—1920..	319	6 312 281	—	1939.....	366	13 787 202	178 024
1921—1925..	270	6 584 408	—	1940.....	362	11 294 998	216 982
1926—1930..	272	9 099 934	100 486	1941.....	375	10 527 889	181 140

Vad den lokala fördelningen av järnmalmsbrytningen beträffar, visade, som av följande tabell framgår, endast Norrbottens och Stockholms län minskning i brytningskvantiteten. Ökningen av brytningen var störst i Koppar-

¹⁾ Fr. o. m. 1921 utmål. — ²⁾ Enligt definition av den enligt 1928 års internationella konvention rörande ekonomisk statistik tillsatta expertkommittén räknas såsom manganhaltiga järnmalmerna de järnmalmerna, vilkas manganhalt ligger mellan 10 % och 80 % av järnhalten, om den sammanlagda halten är minst 40 %. Beträffande mangankvantiteten i järnmalmerna jämför sid. 23.

bergs, Jönköpings, Västmanlands och Örebro län samt var även, relativt sett, av betydande storlek i Gävleborgs och Södermanlands län.

Järnmalsproduktionen inom olika län åren 1939—1941.

L ä n	Vunnen malm (inkl. slig)					
	1939		1940		1941	
	Ton	%	Ton	%	Ton	%
Stockholms län	34 949	0·3	51 921	0·4	17 455	0·2
Uppsala län	208 122	1·5	194 453	1·7	215 300	2·1
Södermanlands län	88 495	0·6	86 584	0·8	107 623	1·0
Jönköpings län	3 507	0·0	55 270	0·5	162 873	1·6
Värmlands län	91 291	0·7	94 846	0·8	107 837	1·0
Örebro län	693 664	5·0	785 439	7·0	848 892	8·1
Västmanlands län	433 327	3·2	505 739	4·5	581 109	5·5
Kopparbergs län	2 769 789	20·1	2 741 595	24·3	2 930 298	27·8
Gävleborgs län	41 278	0·3	47 141	0·4	57 259	0·5
Västernorrlands län	2 000	0·0	—	—	—	—
Norrbottnens län	9 420 780	68·3	6 732 010	59·6	5 499 243	52·2
Hela riket	13 787 202	100·0	11 294 998	100·0	10 527 889	100·0

Nedanstående tabell avser att visa utbytet av järnmalm i förhållande till totala berg- och malmbrytningen inom fyndigheterna i olika landsdelar.

Berg- och malmbrytningen i järngruvorna samt malmvärdet år 1941.

L ä n	Inom fyndigheten brutet berg och malm	Vunnen direkt användbar malm	Direkt användbar malm i % av bergbrytningen	Vunnen anrikningsmalm	Anrikningsmalm i % av bergbrytningen	All producerad direkt användbar malms	
						värde 1 000 kr.	medelvärde per ton kr.
	Ton			Ton			
Stockholms län	75 378	—	0·0	34 203	45·4	—	—
Uppsala län	173 796	151 118	87·0	—	—	3 503	17·44
Södermanlands län ..	225 867	17 464	7·7	180 536	79·9	281	10·73
Jönköpings län	162 873	162 873	100·0	—	—	651	4·00
Värmlands län	212 756	29 554	13·9	141 176	66·4	411	13·91
Örebro län	1 167 543	698 814	59·9	206 829	17·7	8 874	12·07
Västmanlands län ..	985 430	330 528	33·5	540 915	54·9	4 433	12·87
Kopparbergs län	4 567 357	2 365 286	51·8	1 134 589	24·8	31 648	13·27
Gävleborgs län	142 356	—	0·0	109 610	77·0	7	12·07
Norrbottnens län	6 366 442	5 201 392	81·7	371 641	5·8	76 381	14·68
Hela riket 1941	14 079 798	8 957 029	63·6	2 719 499	19·3	126 189	13·88
» » 1940	14 134 295	9 752 278	69·0	2 553 347	18·1	136 998	13·78

I den direkt användbara malmen och anrikningsgodset ha ej inräknats ur äldre varp erhållna kvantiteter. Värdesiffrorna avse däremot *all* under året vunnen direkt användbar malm. Malmutbytet var 1941 betydligt lägre än föregående år med en stark minskning för den direkt användbara malmen och en svagare ökning för anrikningsmalmen. Medelvärdet per ton malm visar, i likhet med vad som varit fallet åren närmast före den tillfälliga nedgången 1939, uppgång; trots höjningen ligger dock medelvärdet under 1938 års siffra.

Uppgången härrör från höjda priser på den brutna malmen i så gott som hela riket. Endast för malmkvantiteterna i Västmanlands och Södermanlands län föreligga sänkta priser.

Av *all* under året vunnin direkt användbar malm, 9 089 370 ton, hade 3 173 633 ton erhållits vid 43 i samband med gruvbrytningen drivna magnetiska sovrings- och separeringsverk, 1 032 503 ton vid 4 kombinerade verk samt 141 965 ton vid två våtmekaniska verk. År 1940 redovisades 2 961 721 ton erhållna vid magnetiska och 986 553 ton vid kombinerade verk samt 44 616 ton vid två våtmekaniska verk.

Av nedan meddelade sammanställningar framgår den vunna direkt användbara malmens beskaffenhet med hänsyn till järn-, fosfor- och svavelhalt. Fosforhalten har därvid omräknats till 50 % järnhalt.

Direkt användbar malm, fördelad länsvis efter olika järnhalt år 1941.

L ä n	J ä r n h a l t				Summa
	Under 40 %	Fr. o. m. 40 % intill 50 %	Fr. o. m. 50 % intill 60 %	Fr. o. m. 60 % intill 70 %	
	T o n				
Uppsala län	—	76 202	124 596	—	200 798
Södermanlands län.....	—	15 177	10 980	—	26 157
Jönköpings län	162 873	—	—	—	162 873
Värmlands län	283	—	26 275	2 996	29 554
Örebro län	95 016	251 725	380 461	5 944	733 146
Västmanlands län	—	308 704	21 200	14 600	344 504
Kopparbergs län.....	67 032	241 735	1 609 140	467 243	2 385 150
Norrbottnens län	—	—	2 255 131	2 949 476	5 204 607
Hela riket 1941	325 204	893 543	4 427 783	3 440 259	1) 9 086 789
» » 1940	314 966	915 893	4 920 646	3 789 025	9 940 530

Direkt användbar malm, fördelad länsvis efter olika fosforhalt år 1941.

L ä n	Fosforhalt (omräknad till 50 % järnhalt)						Summa
	Under 0·006 %	Fr. o. m. 0·006 % intill 0·04 %	Fr. o. m. 0·04 % intill 0·1 %	Fr. o. m. 0·1 % intill 0·7 %	Fr. o. m. 0·7 % intill 1 %	1 % eller däröver	
	T o n						
Uppsala län	195 426	5 372	—	—	—	—	200 798
Södermanlands län	—	8 334	17 823	—	—	—	26 157
Jönköpings län	—	—	162 873	—	—	—	162 873
Värmlands län	13 519	15 752	283	—	—	—	29 554
Örebro län	158 558	539 397	35 191	—	—	—	733 146
Västmanlands län.....	78 696	265 808	—	—	—	—	344 504
Kopparbergs län	25 443	195 162	92 753	794 431	1 167 873	109 488	2 385 150
Norrbottnens län.....	11 592	636 110	190 464	861 620	1 232 680	2 272 141	5 204 607
Hela riket 1941	483 234	1 665 935	499 387	1 656 051	2 400 553	2 381 629	9 086 789
» » 1940	492 664	1 635 639	540 960	1 435 176	2 521 364	3 264 727	9 940 530

1) Dessutom 2 581 ton, för vilka analys saknas.

Direkt användbar malm, fördelad länsvis efter olika svavelhalt år 1941.

L ä n	Svavelhalt			Summa
	Under 0·01 %	Fr. o. m. 0·01 % intill 0·05 %	0·05 % eller däröver	
	T o n			
Uppsala län	—	124 596	76 202	200 798
Södermanlands län	—	23 511	2 646	26 157
Jönköpings län	—	—	162 873	162 873
Värmlands län	19 200	8 655	1 699	29 554
Örebro län	115 600	455 446	162 100	733 146
Västmanlands län	145 040	87 274	112 190	344 504
Kopparbergs län	237 810	1 893 227	254 113	2 385 150
Norrbottnens län	172 897	3 495 008	1 586 702	5 204 607
Hela riket 1941	690 547	6 087 717	2 308 525	1) 9 086 789
» » 1940	587 458	6 850 958	2 502 114	9 940 530

Malmbrytningens minskning faller i allt väsentligt på malmer med en järnhalt av 50 % och däröver. Ökning av brytningen föreligger för malmer med under 40 % järnhalt på grund av den starkt ökade brytningen av sådan malm i Jönköpings län.

Från gruvorna erhöles under 1941 förutom direkt användbar malm även 2 948 450 ton anrikningssalm. Därav härrörde 1 646 809 ton från 22 av de å föregående sida omnämnda magnetiska sovrings- och separeringsverken jämte ytterligare 12 dylika verk. År 1940 utgjorde totalkvantiteten anrikningssalm 2 695 890 ton, varav 1 559 111 ton erhöles genom magnetisk sovrings. Av anrikningssgodset framställes vid anrikningsverken järnmalmsslig, vilken delvis bearbetas till briketter eller sinter vid härför anlagda verk. Ävenledes tillverkas i viss omfattning sinter av krossad styckemalm; av den redovisade sinterkvantiteten ha sålunda 18 570²⁾ ton mot 31 605 ton år 1940 uppgivits vara av detta slag. Beträffande produktionen av slig, briketter och sinter meddelas nedan en översikt.

Produktionen av slig, briketter och sinter av järnmalm åren 1937—1941.

Å r	Slig		Briketter		Sinter	
	Kvantitet Ton	Värde Kronor	Kvantitet Ton	Värde Kronor	Kvantitet Ton	Värde Kronor
1937.....	1 224 597	13 014 698	37 652	908 870	876 383	14 556 584
1938.....	1 261 031	16 179 245	42 698	1 098 078	922 880	17 239 591
1939.....	1 320 868	16 667 146	23 213	526 817	944 303	17 791 545
1940.....	1 354 468	19 945 629	18 482	493 746	1 033 797	22 984 040
1941.....	1 438 519	22 294 137	13 089	442 974	1 067 196	27 410 975

Sligproduktionen, som de närmast föregående sju åren mycket kraftigt ökats, låg 6·2 % högre än 1940. Sinterverken visade åttonde året i följd högre

¹⁾ Dessutom 2 581 ton, för vilka analys saknas.

²⁾ Dessutom har sinter tillverkats vid ett verk, för vilket uppgift om kvantiteten av styckemalm tillverkad sinter ej lämnats.

siffra än någonsin tidigare; 1941 års siffra låg 3·2 % högre än 1940 års. Vid de två i gång varande briketteringsverken sjönk produktionen ytterligare och utgjorde 1941 endast 30·7 % av 1938 års siffra. — Utöver ovan redovisad järnmalmsslig framställdes vid Malmberget 23 785 ton apatitslig med ett värde av 1 026 949 kr. och vid Grängesberg 7 331 ton apatitslig med ett värde av 184 155 kr. År 1940 tillverkades av nämnda två verk sammanlagt 7 479 ton apatitslig med ett värde av 151 281 kr.

Den framställda sligens järnhalt i förhållande till det behandlade rågodsets belyses av följande tabell.

Det bearbetade anrikningsgodsets och sligens järnhalt år 1941.

R å g o d s		Därav framställd slig i ton med en järnhalt av i genomsnitt				
Med en järnhalt av i genomsnitt	Ton	under 50 %	50 % in- till 60 %	60 % in- till 70 %	70 % och däröver	Summa
Under 30 procent	391 729	—	—	131 458	—	131 458
Fr. o. m. 30 intill 40 procent	1 405 224	—	141 100	443 581	—	584 681
» » » 40 » 50 »	1 196 622	—	66 895	441 509	156 623	665 027
» » » 50 » 60 »	74 943	—	—	57 353	—	57 353
Summa 1941	3 068 528	—	207 995	1 073 901	156 623	1 438 519
» 1940	2 814 036	7 270	192 580	989 369	165 249	1 354 468

Utbytet av färdig vara, d. v. s. sligkvantiteten i förhållande till mängden behandlat rågods, utgjorde 46·9 %. Utbytet vid den egentliga järnmalmsanrikningen utgjorde år 1940 48·1 %.

I nedanstående översikter är den producerade sligen fördelad efter olika fosfor- och svavelhalt, fosforhalten omräknad till 50 % järnhalt.

Järnmalmssligens fosforhalt (omräknad till 50 % järnhalt) år 1941.

	Under 0·006 %	Fr. o. m. 0·006 % intill 0·04 %	Fr. o. m. 0·04 % intill 0·1 %	Fr. o. m. 0·1 % intill 0·7 %	0·7 % eller däröver	Summa
Slig i ton ..	498 243	429 234	138 437	372 615	—	1 438 519

Järnmalmssligens svavelhalt år 1941.

	Under 0·01 %	Fr. o. m. 0·01 % intill 0·05 %	0·05 % eller däröver	Summa
Slig i ton ..	489 632	452 563	496 324	1 438 519

En verkställd beräkning angående innehållen järnmängd i den direkt användbara malmen och sligen ger för år 1941 följande resultat.

	Totalkvantitet malm Ton	Innehållen järnmängd Ton	Medelhalt, % 1941	1940
Direkt användbar malm	¹⁾ 9 086 789	5 268 676	58·0	58·8
Slig	1 438 519	901 893	62·7	63·3
Summa 1941 ¹⁾	10 525 308	6 170 569	58·6	—
» 1940	11 294 998	6 697 289	—	59·3

¹⁾ Dessutom 2 581 ton, för vilka analys saknas.

Förutom ovan redovisad slig, erhållen genom anrikning av inhemsk järnmalm, har under 1941 vid tvenne kopparverk som biprodukt vid framställning av koppar ur svavelkisbränder, till vilka inhemsk och utländsk svavelkis i ungefär lika proportioner utgjort råvara, erhållits s. k. purple-ore, med hänsyn till järnhalt jämförlig med järnmalmsslig (55 å 60 % järn). Ifrågavarande produktion uppgick till 68 125 ton med ett värde av 1 158 806 kronor, medan kvantiteten för år 1940 utgjorde 92 335 ton. Vid det ena av verken ha av 14 456 ton purple-ore framställts 11 223 ton sinter (32 216 ton år 1940) med värdet 262 955 kronor. Vid det andra verket framställdes av 44 288 ton purple-ore 44 288 ton briketter (62 477 ton år 1940) med värdet 1 259 550 kronor.

Om graden av sysselsättning under senare år vid gruvarbete under jord, i dagbrott och vid allt egentligt gruvarbete överhuvud giver följande tabell en föreställning.

Gruvbrytningens fördelning på arbete under jord och i dagbrott.

År	Arbete under jord			Arbete i dagbrott			Allt arbete med malmfångsten		
	Under jord brutet berg och malm	Antal därmed sysselsatta arbetare	Ton per arbetare	I dagen brutet berg och malm	Antal därmed sysselsatta arbetare	Ton per arbetare	Totala kvantiteten vunnna malm	Samtliga arbetare	Ton per arbetare
	Ton			Ton			Ton		
1937....	10 809 258	3 761	2 874	9 867 554	758	13 018	14 952 549	8 853	1 689
1938....	10 986 312	4 279	2 567	10 937 965	824	13 274	13 928 023	10 340	1 347
1939....	11 071 671	4 268	2 594	13 566 348	918	14 778	13 787 202	10 278	1 341
1940....	10 364 476	4 195	2 471	10 930 991	740	14 772	11 294 998	9 745	1 159
1941....	10 711 474	4 394	2 438	11 201 358	950	11 791	10 527 889	10 252	1 027

Under redogörelseåret visar brytningskvantiteten per arbetare minskade medelsiffror i förhållande till 1940. Minst är nedgången ifråga om arbete under jord, där siffran höll sig tämligen oförändrad.

Samtliga de sifferuppgifter, som i det föregående meddelats, avse produktionen från gruvor. Därjämte ha under år 1941 ur några småländska sjöar erhållits 18 ton sjö- och myrsmalm med värdet 433 kronor mot 81 ton år 1940. Totala kvantiteten under redogörelseåret vunnna järnmalm av alla slag uppgår till 10 527 907 ton med ett värde av 148 483 772 kronor. Motsvarande siffror för 1940 voro resp. 11 295 079 ton och 156 945 084 kronor.

Exporten av järnmalm under 1941 uppgick enligt handelsstatistiken till 9 429 901 ton styckemalm och slig med värdet 169 197 432 kronor samt 109 402 ton briketter och sinter med värdet 3 109 887 kronor, medan exporten 1940 utgjorde 10 056 738 ton styckemalm och slig med värdet 179 114 302 kronor samt 80 480 ton briketter och sinter med värdet 2 173 962 kronor.

Tackjärn.

Inom järnhanteringen var sysselsättningen även under 1941 god. Flertalet viktigare tillverkningsgrenar uppvisa minskade produktionssiffror i jämförelse med närmast föregående år; minskningen är dock i regel av relativt obetydlig omfattning.

Tackjärnsproduktionen minskades med 4.1 % till 714 382 ton, men var dock väsentligt högre än något år under 1930-talet.

Produktionen av tackjärn åren 1861—1941.

Årligen	Ton	Årligen	Ton	År	Ton
1861—1870	236 340	1911—1920	675 261	1937	647 593
1871—1880	347 468	1921—1925	361 297	1938	667 909
1881—1890	437 978	1926—1930	445 094	1939	644 038
1891—1900	494 471	1931—1935	414 329	1940	745 127
1901—1910	547 837	1936—1940	658 445	1941	714 382

Produktionsminskningen föll, såsom framgår av nedanstående tabell, huvudsakligen på smidestackjärn, surt bessemertackjärn och martintackjärn. För såväl basiskt bessemertackjärn som gjuttackjärn innebar produktionen 1941 en ej obetydlig ökning i förhållande till föregående år.

Produktionen av olika slags tackjärn åren 1939—1941 i ton.

Olika slag av tackjärn samt gjutgods, framställt direkt från masugn	1939	1940	1941
Smidestackjärn	36 139	37 105	14 870
Bessemertackjärn, för sur process	20 027	13 754	5 809
" " basisk "	190 365	184 159	202 955
Martintackjärn, för sur process	183 297	229 843	208 715
" " basisk "	97 180	190 746	182 542
Gjuttackjärn för aducering	10 113	6 247	6 352
" " andra ändamål	95 698	71 242	81 922
därav: hematittackjärn	43 166	29 098	35 599
fosfortackjärn	52 532	42 144	46 323
Gjutgods, framställt direkt från masugn	11 219	12 031	11 217
Summa	644 038	745 127	714 382

Värdet av redogörelseårets totala tackjärnsproduktion har uppgivits till 116 600 543 kronor eller i genomsnitt 163·2 kronor per ton, vilket betyder en ökning med 17 kronor per ton i förhållande till 1940. För den till avsalu avsedda delen av tackjärnsproduktionen redovisas ett värde av 192·0 kronor per ton mot 166·0 kronor per ton år 1940.

Tackjärnstillverkningen inom olika län åren 1939—1941.

L ä n	1939		1940		1941	
	Ton	%	Ton	%	Ton	%
Stockholms län	21 007	3·3	16 145	2·2	11 037	1·5
Uppsala län	400	0·1	12 263	1·6	3 116	0·4
Södermanlands län	68 644	10·6	97 590	13·1	87 574	12·3
Östergötlands län	6 662	1·0	10 086	1·4	7 416	1·0
Göteborgs och Bohus län ..	3 625	0·6	3 784	0·5	3 766	0·5
Älvsborgs län	264	0·0	245	0·0	364	0·1
Värmlands län	62 332	9·7	64 873	8·7	56 849	8·0
Örebro län	85 506	13·3	86 620	11·6	90 390	12·7
Västmanlands län	93 835	14·6	109 623	14·7	94 577	13·2
Kopparbergs län	226 116	35·1	241 020	32·4	260 174	36·4
Gävleborgs län	75 647	11·7	102 878	13·8	99 119	13·9
Hela riket	644 038	100·0	745 127	100·0	714 382	100·0

Lokalt sett minskade produktionen i samtliga län utom Kopparbergs, Örebro och Älvsborgs län. Absolut taget var minskningen störst i Västmanlands län.

Tackjärnstillverkningen per masugn åren 1937—1941.

År	Antal masugnar i verksamhet	Blåsningstid	Medeltillverkning	Medelblåsningstid	Medeltillverkning per dygn och masugn				
					Totalt	Därav för			elektrotackjärn
			blästertackjärn framställt med enbart						
			träkol	koks					
			Dygn	Ton	Dygn	Ton	Ton	Ton	Ton
1937.....	56	14 553	11 484	260	44·19	29·11	131·69	37·64	
1938.....	54	14 625	12 283	271	45·35	31·11	146·19	35·14	
1939.....	51	13 180	12 544	258	48·54	32·24	145·26	40·89	
1940.....	52	14 910	14 245	287	49·68	33·08	146·09	41·62	
1941.....	47	12 843	15 099	273	55·25	36·33	136·30	44·76	

Av samtliga i landet befintliga brukbara masugnar, vilkas antal uppgivits till 75, voro under redogörelseåret 47 st., vilka fördelade sig på 30 verk, påblåsta. Medelblåsningstiden per masugn, 273 dygn, var 4·9 % lägre än 1940 och minskade således något mer än tillverkningskvantiteten. Medelsiffran för produktionen i koksamasugnar var något lägre än 1940. Medeltillverkningen för vanliga blästermasugnar, som under en följd av år visat oavbruten stegring, ökades ytterligare under året. Även för elektriska masugnar redovisas ökad kvantitet per dygn och masugn. Lokalt sett belysas förhållandena av följande tabell.

Tackjärnstillverkningen per masugn i olika län åren 1939—1941.

L ä n	Medeltillverkning			Medelblåsnings- tid			Medeltillverkning per dygn och masugn		
	per masugn								
	Ton			Dygn			Ton		
	1939	1940	1941	1939	1940	1941	1939	1940	1941
Stockholms län	10 504	16 145	11 037	251	333	235	41·85	48·48	46·97
Uppsala län	—	11 833	2 496	—	341	67	—	34·85	37·25
Södermanlands län	34 322	48 795	43 787	162	246	229	211·86	198·35	191·63
Östergötlands län	6 662	10 086	7 416	227	328	219	29·35	30·75	33·86
Värmlands län	7 792	8 109	8 121	280	280	253	27·83	29·01	32·14
Örebro län	7 126	6 663	8 217	252	232	261	28·28	28·67	31·46
Västmanlands län	10 426	12 180	13 511	264	304	303	39·48	40·02	44·55
Kopparbergs län	22 612	30 128	28 908	250	333	313	90·34	90·51	92·26
Gävleborgs län	10 809	11 431	12 390	283	306	285	38·15	37·32	43·47
Hela riket	12 544	14 245	15 099	258	287	273	48·54	49·68	55·25

I efterföljande tabell är det framställda tackjärnet fördelat efter olika tillverkningsmetoder. Tillverkningen har minskat av såväl vanligt blästertackjärn som elektrotackjärn, under det att tillverkningen av kokstackjärn ökat ytterligare. För det sistnämnda är produktionen den högsta, som hittills förekommit.

Tackjärnsproduktionen åren 1939—1941 med fördelning på olika framställningssätt.

	1939			1940			1941		
	Antal an-vända ugnar	Blås-nings-tid (drift)-Dygn	Tillverk-ning Ton	Antal an-vända ugnar	Blås-nings-tid (drift)-Dygn	Tillverk-ning Ton	Antal an-vända ugnar	Blås-nings-tid (drift)-Dygn	Tillverk-ning Ton
Vanlig masugn	44	11 160	557 155	44	12 715	649 364	40	10 894	622 399
därav med enbart träkol.	36	9 414	303 530	37	10 691	353 679	32	8 627	313 404
” ” ” koks	8	1 746	253 625	7	2 024	295 685	8	2 267	308 995
Elektrisk masugn	7	2 020	82 594	8	2 195	91 354	7	1 949	87 233
därav med enbart träkol ..	5	1 377	48 689	5	1 400	48 767	4	979	33 831
” ” ” koksstybb	1	324	14 723	1	385	17 496	1) 2	508	17 666
” ” ” träkol och koks i blandning	1	319	19 182	2	410	25 091	2) 1	462	35 736
Annan elektrisk ugn än masugn (med träkol och träkolsstybb eller koks och koksstybb)	4	522	4 289	3	535	4 409	3	635	4 750
Summa	55	13 702	644 038	55	15 445	745 127	50	13 478	714 382

Under redogörelseåret producerades kokstackjärn i Södermanlands, Örebro, Västmanlands och Kopparbergs län, elektrotackjärn förutom i sistnämnda län även i Värmlands och Gävleborgs samt Uppsala, Göteborgs och Bohus jämte Älvsborgs län (i de tre sistnämnda länen i annan elektrisk ugn än masugn).

Slutligen meddelas även en tabell för att belysa, huru stor del av det tillverkade tackjärnet som varit avsedd för direkt försäljning genom export eller inom landet med fördelning på olika län.

Tackjärnets värde och avsättning år 1941 med fördelning på olika län.

L ä n	Hela tillverkningen		Därav till avsalu		
			genom export	inom landet	Kronor
	Ton	Kronor	Ton		
Stockholms län	11 037	2 383 992	5 978	5 059	2 383 992
Uppsala län	3 116	674 000	1 830	620	556 000
Södermanlands län	87 574	13 768 695	7 895	79 158	13 630 393
Östergötlands län	7 416	1 505 893	1 265	2 761	817 519
Göteborgs och Bohus län ..	5 766	590 000	—	634	152 000
Älvsborgs län	364	56 700	—	—	—
Värmlands län	56 849	9 968 900	2 060	5 943	1 755 400
Örebro län	90 390	19 252 529	16 269	49 993	14 511 358
Västmanlands län	94 577	17 848 107	15 370	39 313	11 263 559
Kopparbergs län	260 174	32 599 250	2 440	3 541	1 268 270
Gävleborgs län	99 119	17 952 477	—	7 137	1 141 920
Hela riket 1941	714 382	116 600 543	53 107	194 159	47 480 411
” ” 1940	745 127	108 917 217	92 933	164 459	42 720 986

1) En av dessa masugnar har även använts för tackjärnsframställning med träkol och koks i blandning.

2) Denna masugn har även använts för tackjärnsframställning med enbart träkol.

Av 1941 års totala tackjärnsproduktion ha 34·6 % angivits vara avsedda till direkt försäljning mot 34·5 % år 1940. Av avsalutillverkningen av tackjärn var mer än en femtedel avsedd för export. Exporten av tackjärn uppgick enligt handelsstatistiken till 64 097 ton år 1941 mot 78 835 ton år 1940. Importen, som år 1940 utgjorde 86 724 ton, sjönk under redogörelseåret till 73 059 ton.

Ferrolegeringar.

Järnsvamp.

Produktionen av ferrolegeringar sjönk under år 1941 med 16·6 % i förhållande till föregående år och var den lägsta som förekommit sedan år 1934.

Produktionen av ferrolegeringar åren 1937—1941 i ton.

Olika slag av ferrolegeringar	1937	1938	1939	1940	1941
Columbiumjärn	—	2	6	3	—
Fosforjärn	—	—	—	—	80
Kiseljärn	14 066	14 351	15 686	15 580	12 058
Kiselkalcium	—	—	—	16	38
Kiselkalciummanganjärn	—	—	—	135	—
Kiselkrom	—	—	—	—	1 273
Kiselmanganjärn	7 238	5 099	6 894	2 064	3 411
Kiselmetall	1 220	1 388	929	974	2 363
Kromjärn	18 035	19 282	18 954	14 177	11 067
Krommangan	—	—	—	—	49
Krommetall	—	—	—	—	13
Manganjärn	1 502	2 406	2 326	6 056	3 451
Molybdenjärn	446	472	312	223	208
Nickeljärn	—	—	—	8	—
Spegeljärn	618	670	681	2 183	525
Titanjärn	—	—	1	14	95
Vanadinjärn	77	58	98	72	7
Volframjärn	2 070	1 942	1 477	579	450
Summa	45 272	45 670	47 364	42 084	35 088

Den förut i textavdelningen intagna tabellen över ferrolegeringarnas värde och försäljning har fr. o. m. 1941 överflyttats till tabellbilagan (Tab. 3).

Beträffande kromjärn, kiselmanganjärn och kiselkrom bör observeras, att endast handelsfärdig, slutraffinerad produkt ingår i de redovisade siffrorna. — Vid ett ferrolegeringsverk har även framställts 24 ton natriumvolframat med ett värde av 353 000 kronor.

Redogörelseårets produktion av ferrolegeringar härrör från sammanlagt 51 ugnar. Den redovisade sammanlagda drifttiden utgjorde 7 878 dygn (resp. 54 ugnar och 9 983 driftdygn år 1940).

Under året har i 2 ugnar under sammanlagt 437 dygn tillverkats 26 082 ton järnsvamp med ett värde av 4 031 968 kronor, av vilka 4 484 ton ha angivits vara avsedda för export och 21 045 ton för försäljning inom landet. En mindre del av järnsvampen har framställts efter nyare metoder i en ugn vid ett verk i mellersta Sverige och där förbrukats. Under 1940 framställdes i 2 ugnar 25 057 ton järnsvamp med värdet 3 677 245 kronor.

Smidbara mellanprodukter.

Tillverkningen av vällmetall, som 1940 uppgick till 17 313 ton, minskade under år 1941 till 9 196 ton eller med nära hälften. Redogörelseärets tillverkning är den lägsta, som förekommit sedan 1932. Av sammanställningen å sid. 19 framgår, att under året endast omkring hälften av de befintliga, brukbara härdarna varit i användning.

Produktionen av smältstycken och råskenor åren 1937—1941.

År	Lancashiremetod	Andra härdmetoder		Summa smältstycken och råskenor	
	Ton	Ton	Ton	Värde i kr.	
1937	24 816	1 644	26 460	6 199 746	
1938	21 448	1 240	22 688	6 512 075	
1939	27 351	904	28 255	7 731 055	
1940	17 095	218	17 313	5 659 701	
1941	9 077	119	9 196	3 569 339	

Götmallproduktionen år 1941 utgjorde med 1 156 397 ton den hittills högsta. Tillverkningen av elektrostaål, som under senare tid befunnit sig i ett nästan ständigt stigande, ökade ytterligare, under det att tillverkningen av martingöt visade tillbakagång. Bessemermetall visade en svag uppgång.

Produktionen av götmall åren 1937—1941.

År	Bessemergötmetall		Martingötmetall		Degelstålgötmetall		Elektrostaålgötmetall		Summa götmall	
	Ton	%	Ton	%	Ton	%	Ton	%	Ton	Värde i kr.
1937.....	109 280	9·9	742 017	67·1	495 0·0	253 810	23·0	1 105 602	203 622 035	
1938.....	117 554	12·1	627 807	64·6	414 0·0	226 246	23·3	972 021	169 450 453	
1939.....	114 957	10·0	742 869	64·5	480 0·0	293 608	25·5	1 151 914	209 192 259	
1940.....	97 249	8·5	727 006	63·5	545 0·0	320 264	28·0	1 145 064	273 393 297	
1941.....	103 299	9·0	714 814	61·8	348 0·0	337 936	29·2	1 156 397	293 992 827	

Av följande tvenne tabeller belyses dels framställningen av bessemer- och martingöt jämte skrotat gjutgods allt efter användningen av sur eller basisk infodring, dels fördelningen av sur och basisk martingöt samt elektrostaål jämte skrotat gjutgods å kvalitetsprodukt och ordinär produkt (jfr anm. till tab. 4).

Fördelning av bessemer- och martingötmetallen efter olika infodringsmetoder åren 1939—1941.

Tillverkningar	1939		1940		1941	
	Sur	Basisk	Sur	Basisk	Sur	Basisk
	T o n					
Bessemergöt	15 792	99 165	6 517	90 732	4 082	99 217
Martingöt	239 724	494 787	216 077	503 729	207 030	500 794
Martingjutgods, skrotat	3 071	5 287	2 629	4 571	1 633	5 357
Summa	258 587	599 239	225 223	599 032	212 745	605 368
	857 826		824 255		818 113	

Fördelning av martingöt samt elektrostål jämte skrotat gjutgods efter kvalitet åren 1939—1941.

Tillverkningar	1939		1940		1941	
	Kvalitets- produkt	Ordinär- produkt	Kvalitets- produkt	Ordinär- produkt	Kvalitets- produkt	Ordinär- produkt
	T o n					
Martingöt, sur	227 782	11 942	212 069	4 008	203 957	3 073
Martingjutgods, skrotat, surt....	2 724	347	2 629	—	1 633	—
Martingöt, basisk	63 401	431 386	82 958	420 771	84 419	416 375
Martingjutgods, skrotat, basiskt..	78	5 209	246	4 325	167	5 190
Elektrostålgöt	162 886	116 148	166 749	139 143	174 510	148 405
Elektrostålgjutgods	9 046	5 528	8 434	5 938	8 936	6 085

Sedan 1929 har någon tillverkning av blåsstål eller oräckt brännstål ej bedrivits.

Vällmetall framställdes under 1941 vid sammanlagt 10 verk, götmetall vid 36. Följande sammanställning visar, i vilken omfattning befintliga härdar och ugnar utnyttjats under samma år.

	Använda	Sammanlagd drifttid Dygu	Ej använda men bruk- bara	Använda i % av samtliga redovisade
<i>Härdar för framställning av vällmetall:</i>				
Lanchashirehärdar	35	1 625	32	52
Vallonhärdar	2	55	9	18
Skrotsmältningshärdar	—	—	1	—
Summa härdar	37	1 680	42	47

	Använda	Sammanlagd drifttid Dygn	Ej använda men bruk- bara	Använda i % av samtliga redovisade
<i>Ugnar för framställning av götmetall:</i>				
Bessemerugnar: sura	5	223	3	63
basiska	5	333	—	100
Martinugnar: sura	21	5 303	7	75
basiska	39	9 115	2	95
Brackelsbergsgugnar	—	—	1	—
Degelstålsugnar	2	264	2	50
Elektriska ugnar: ljusbåge-	40	9 176	5	89
induktions-	14	1 951	—	100
Brännstålsugnar	—	—	2	—
Summa ugnar	126	26 365	22	85

Tablån visar, att medan i genomsnitt omkring 85 % av alla befintliga ugnar för götmetallproduktion begagnats under åtminstone någon del av redogörelseåret, låg motsvarande siffra för färskningshärdarna vid 47 %; redovisningen på denna sistnämnda punkt lider troligen av en viss ofullständighet med avseende på ej använda men brukbara härdar.

Smitt och pressat samt varmvalsat järn och stål.

I tab. 5 redovisas produktionen år 1941 av stångjärn och -stål samt vissa andra smidda och pressade samt varmvalsade produkter, som, oberäknat i vissa fall omvällningar, framställts av förut ej välda ämnen. I motsats till föregående år har däremot ej i tabellen medtagits värdet av manufakturvaror och mekaniska verkstadsprodukter, vilka blivit för avsalu framställda vid de i denna berättelse redovisade järnverken. Ifrågavarande värdeposter äro emellertid upptagna i texttabellen å sid. 21. Närmare specifikation av nämnda huvudslag av tillverkningar återfinnes i berättelsen om industri.

*Tillverkningen av smitt och pressat samt varmvalsat järn och stål
åren 1939—1941.*

Varuslag	1939			1940			1941		
	Totala kvanti- teten	Därav för export	Värde å tillverk- ningarna 1 000 kr.	Totala kvanti- teten	Därav för export	Värde å tillverk- ningarna 1 000 kr.	Totala kvanti- teten	Därav för export	Värde å tillverk- ningarna 1 000 kr.
	Ton	%		Ton	%		Ton	%	
Smitt järn av väll- metall	720	100·0	347	148	100·0	79	146	91·1	79
Varmvalsat järn av vällmetall ¹⁾	7 453	51·6	2 347	3 289	39·0	1 306	6 667	70·6	3 019
Smitt järn och stål av götmetall ¹⁾ ..	24 865	18·1	18 804	29 222	13·3	27 681	29 325	11·4	31 788
Varmvalsat järn och stål av götmetall:									
Billets (inkl. massiva tubämnerna) och pla- tiner, för avsalu	60 863	10·4	13 354	52 863	13·8	17 032	66 748	22·2	24 019
Stångjärn och -stål (exkl. stångjärnsav- hugg)	228 399	13·4	68 094	261 515	17·6	111 625	239 657	20·7	113 721
Ihåligt borrhstål	13 850	80·6	7 974	7 182	81·4	4 780	6 367	83·6	4 292
Balkar	14 211	0·4	2 548	11 179	1·0	3 261	11 591	1·2	3 760
Vinkeljärn och annat fasonjärn (inkl. hjul- band)	47 280	5·3	10 662	45 325	3·3	14 524	44 315	9·6	16 932
Järnvägsskenor m. m.	10 599	—	1 908	15 866	—	4 406	21 624	17·8	7 043
Skarvjärn och botten- plåtar	4 828	—	883	909	—	314	3 867	4·4	1 373
Axlar	602	14·1	251	775	17·4	350	1 052	0·3	490
Bandjärn och bandstål m. m.	44 704	11·4	14 582	44 669	16·2	20 211	48 684	16·6	24 277
Valstråd	127 094	19·7	31 992	115 509	20·6	42 949	103 742	22·8	43 151
Grov- och mediumplåt	60 757	4·0	25 683	82 529	5·3	46 920	91 026	14·7	44 321
Tunnplåt	102 738	2·6	38 986	84 335	5·0	49 116	92 498	8·0	57 813
Rör (inkl. ihåliga tub- ämnerna)	81 571	43·2	40 122	65 487	37·9	47 962	68 551	41·4	51 402
Stångjärnsavhugg och skrot	313 785	0·1	26 290	326 675	0·0	33 152	332 185	0·0	37 456

¹⁾ Av ämnen ha endast medräknats för avsalu avsedda ämnen.

Som tillverkningarna av ämnesjärn och även i viss utsträckning andra av de redovisade produkterna, i den mån desamma ej som sådana exporteras eller gå till försäljning inom landet, ytterligare omvalsas till högre förädlade tillverkningar av smidesjärn och stål, hava i tab. 5 för undvikande av dubbelräkningar endast upptagits slutsummor för exporterat eller inom riket försålt smitt och pressat samt varmvalsat järn och stål men ej för hela tillverkningen därav. Ej heller ha summor angivits för varmvalsade ämnen av götmetall, enär en del av de redovisade billetsen vidare utvalsats till platiner och sålunda finnas redovisade under båda dessa rubriker. Denna åtgärd utesluter ej, att i slutsumman för inom landet försålda tillverkningar gömma sig vissa dubbelräkningar, ty ett från ett verk till ett annat sålt parti kan av det senare verket hava ytterligare utvalsats. I vilken utsträckning dubbelräkningar av antydd art förekomma, låter sig emellertid ej utreda på grundval av den årliga produktionsstatistikens material.

Beträffande siffrorna i ovanstående tabell är att märka, att åtskillnad ej göres mellan varm- och kallvalsade rör i statistiken för ett större verk, varför en del rör av senare slaget ingår i redovisningen såsom varmvalsade.

Tabellen utvisar, att flertalet tillverkningar år 1941 redovisas med högre kvantiteter än året förut. För vissa tillverkningslag har minskning dock inträtt. Sålunda nedgick produktionen av stångjärn med 8·4 %, av ihåligt borrarstål med 11·3 %, av vinkeljärn med 2·2 % och av valstråd med 10·2 %. Ökning redovisas för järnvägsskenor med 36·3 %, axlar med 35·7 %, grov- och mediumplåt med 10·3 % samt i övrigt för billets och platiner för avsalu med 26·3 %, balkar med 3·7 %, skarvjärn och bottenplåtar med 325·4 %, bandjärn med 9·0 %, tunnplåt med 9·7 % och rör med 4·7 %. För smitt järn och stål av götmetall förelåg en ökning med 0·4 %. Sammanlagda kvantiteten vid järnverken producerat för direkt försäljning avsett smitt och pressat samt varmvalsat järn och stål (stångjärnsavhugg och annat skrot ej inräknat) uppgick 1941 till 720 102 ton, medan kvantiteten år 1940 var 678 362 ton. Av de till avsalu redovisade smidda och pressade samt varmvalsade produkterna ha 23·2 % år 1941 mot 19·2 % år 1940 uppgivits vara avsedda för export.

Värdet av järnverkens avsaluproduktion av smitt och pressat samt varmvalsat järn och stål samt gjutgoods, manufakturvaror och mekaniska verkstadsprodukter framgår av följande sammanställning.

Värdet av järnverkens avsaluproduktion av smitt och pressat samt varmvalsat järn och stål m. m. åren 1939—1941.

	1939	1940	1941
	Kronor	Kronor	Kronor
Smitt järn av vällmetall	347 450	78 800	71 000
Varmvalsat järn av vällmetall	2 100 249	1 121 808	2 863 427
Smitt järn och stål av götmetall	16 894 092	23 968 210	25 759 932
Varmvalsat järn och stål av götmetall.....	205 202 098	291 738 996	331 725 175
Därav: Ämnen	13 353 535	17 031 522	24 018 916
Grov- och mediumjärn.....	78 524 934	116 048 123	124 996 247
Finjärn	30 711 711	43 289 201	53 269 751
Plåt	45 361 807	72 647 814	90 457 398
Rör (inkl. ihåliga tubämnen)	37 250 111	42 722 336	38 982 863
Summa smitt och pressat samt varmvalsat järn och stål	224 543 889	316 907 814	360 419 534
Manufakturvaror och verkstadsprodukter:			
Tackjärns- och metallgjutgoods	4 674 220	4 653 160	5 924 677
Manufakturvaror av järn och stål	81 641 812	103 055 434	114 459 978
Maskingods och övriga verkstadsarbeten	110 002 863	146 832 545	160 525 493
Summa manufaktur och verkstadsprodukter	196 318 895	254 541 139	280 910 148

Totala redovisade värdet av järnverkens för avsalu avsedda tillverkningar av smitt och pressat samt varmvalsat järn och stål, järn- och stålmanufaktur samt mekaniska verkstadsprodukter uppgick följaktligen för redogörelseåret till 641·3 milj. kronor mot 571·4 milj. 1940 och 420·9 milj. 1939, i vilka värdesiffror värdet av den relativt obetydliga avsalupost vid tillverkningen fallet skrot för omsmältning, som redovisas i tab. 5, ej ingår. Såsom framgår av tablån, förelåg ökning av försäljningsvärdet beträffande såväl egentliga valsverksprodukter (inkl. smide) som järnverkens tillverkning av manufakturvaror och verkstadsprodukter, varvid ökningen var kraftigast ifråga om förstnämnda tillverkningar.

Andra malmer än järnmalm.

Den totala brytningen av s. k. ädlare malmer uppgick, såsom framgår av tab. 6 i tabellverket, under år 1941 till 109 142 ton direkt användbar malm av olika slag med ett sammanlagt värde av 7 195 054 kronor jämte 1 354 293 ton för anrikning avsedd produkt. Vid 15 anrikningsverk, varav två även användes för järnmalmsanrikning, behandlades under redogörelseåret 1 464 322 ton rågods (varav en del utgjorde avfall efter järnmalmsanrikning) med ett värde i den framställda sligen av 33 028 218 kronor. Verken voro för anrikning av enbart annan malm än järnmalm i gång sammanlagt 92 251 timmar.

Under senare år har ifrågavarande malmfångst fördelat sig på de olika produkterna på sätt som framgår av följande sammanställning.

Produktionen av andra malmer än järnmalm åren 1937—1941 i ton.

	1937	1938	1939	1940	1941
Guldalm	244 978	260 540	242 280	229 291	188 448
Silver- och blymalm	14 819	13 535	14 195	15 055	15 828
Kopparmalm	7 628	15 191	16 434	17 784	33 319
Manganmalm	6 128	6 079	6 085	4 600	13 928
Zinkmalm	67 897	65 833	63 826	55 123	61 381
Volframalm	138	198	178	219	303
Svavelkis	172 968	186 390	191 737	194 215	226 847
Grafitmalm	100	192	549	153	205
Magnetkis	—	—	—	—	60
Nickelmalm	—	—	—	—	4 991
Andalusit	—	—	—	—	7 169

Brytningskvantiteten för guldalm sjönk med 17·8 %. Av nedanstående tablå över metallinnehållet i malmerna framgår, att guldkvantiteten i de brutna malmerna sjönk med 30·0 %. Den brutna kvantiteten svavelkis steg under året ytterligare och låg 16·8 % högre än 1940 års siffror. Brytningen av kopparmalm, som sedan 1933 år från år stigit, var mer än dubbelt så hög som år 1939. Zinkmalmssiffran låg 11·4 % över 1940 års siffror.

Fördelningen av 1941 års fångst på direkt användbar malm och slig jämte malmernas värde visas av sammanställningen nedan.

	Direkt användbar malm		Slig		Summa användbar malm	
	Ton	Värde i kr.	Ton	Värde i kr.	Ton	Värde i kr.
Guldalm	55 680	¹⁾ 5 998 400	132 768	¹⁾ 11 470 000	188 448	17 468 400
Silver- och blymalm	—	—	15 828	4 095 560	15 828	4 095 560
Kopparmalm	453	¹⁾ 15 000	32 866	²⁾ 5 742 993	33 319	5 757 993
Manganmalm	10 663	286 133	3 265	147 671	13 928	433 804
Zinkmalm	—	—	61 381	6 785 757	61 381	6 785 757
Volframalm	—	—	303	1 351 680	303	1 351 680
Svavelkis	30 386	268 300	196 461	3 379 857	226 847	3 648 157
Grafitmalm	171	17 965	34	11 700	205	29 665
Magnetkis	60	24 224	—	—	60	24 224
Nickelmalm	4 560	¹⁾ 400 000	431	¹⁾ 43 000	4 991	443 000
Andalusit	7 169	185 032	—	—	7 169	185 032

¹⁾ Framkalkylerat värde. — ²⁾ Delvis framkalkylerat värde.

En i likhet med föregående år gjord reduktion av de ofta mycket olikvär-
diga malmerna till innehållen ren metall har givit till resultat nedanstående
kvantiteter.

	Guld kg	Silver kg	Koppar ton	Mangan ton	Volfram ton	Zink ton	Bly ton	Svavel ton	Grafit ton	Nickel ton
I direkt användbar										
malm	1 720	3 912	1 568	1 962	—	—	—	11 000	47	93
» slig	3 016	34 827	11 822	708	137	33 067	10 031	99 566	22	8
Summa 1941	4 736	38 739	13 390	2 670	137	33 067	10 031	110 566	69	101
» 1940	6 767	34 691	9 490	1 494	87	29 089	10 024	86 922	69	—

I denna tablå har av svavel endast medräknats det, som ingår i såsom
svavelkis redovisade malmer. I övriga malmer redovisas ett svavelinnehåll
av 48 322 ton. Vidare tillkomma 175 ton järn i manganmalmssligen från
Långban samt 592 ton i övriga malmer och sliger. Framför allt må dock
erinras om att jämte de malmer, vilka här betecknats såsom manganmalmer
(med tillsammans 2 670 ton ren mangan), flerstädes i mellansvenska bergslagen
brytas järnmalmer med stundom mycket betydande manganhalt. Produktionen
av dylika malmer uppgick under 1941 enligt tab. 1 och 2, i vilka manganhalterna
för malmer och sliger med en uppgiven halt av i regel minst 1 % redovisats,
till 532 226 ton direkt användbar malm och 90 135 ton slig, tillsammans inne-
hållande 26 090 ton ren mangan. Sammanlagt skulle alltså manganinnehållet
i olika slags malmer under redogörelseåret ha utgjort 28 760 ton.

Viktigast som exportvara av hithörande malmer är, med hänsyn till kvanti-
teten, zinkmalm, varav under år 1941 utfördes 45 460 ton med ett värde av
5 332 006 kr. mot 36 938 ton året förut. Utförseln av silver- och blymalm mer
än fördubblades från 1940 och uppgick till 20 942 ton med värdet 5 686 964
kronor mot 8 323 ton år 1940.

Andra metaller än järn samt diverse närstående bergverksprodukter.

De i följande sammanställning redovisade kvantiteterna ädlare metaller ut-
göra tillverkningen vid de i denna berättelse under rubriken andra metall-
framställningsverk o. d. inräknade företagen och ha förut ingått i tabell 5 i
tabellbilagan. Angående den totala tillverkningen oavsett tillverkningsställe
och utgångsmaterial hänvisas till industriberättelsen.

Tillverkningen vid bergverken av andra metaller m. m. än järn åren 1939—1941.

Tillverkningar	1939	1940	1 9 4 1			
	Hela tillverkningen		Hela tillverkningen		Därav ur	
					skrot	utländskt råmaterial
	Kilogram		Kilogram	Kronor	Kilogram	
Aluminium och alumi- niumlegeringar	2 581 704	2 264 878	1 588 663	4 450 000	494 602	1 094 061
Guld	6 093	6 500	5 950	26 668 376	—	—
Silver	20 488	23 707	23 682	1 472 784	154	—
Koppar: elektrolyt-	8 413 750	10 134 320	12 128 100	17 039 859	1 355 730	—
raffinad-	3 044 538	2 681 072	1 340 056	1 970 551	233 646	620 000
Cementkoppar, för avsalu	963 438	752 686	367 223	355 292	—	2 070
Kviksilver	—	—	2 030	66 990	—	—
Svavel	20 572 480	18 160 510	9 059 630	1 530 972	—	—

Den framställda guldkvantiteten var 8.5 % lägre än 1940 års siffra. Anmärkas bör, att endast den guldkvantitet, som under året slutraffinerats, medtages i statistiken för respektive år. Silverproduktionen var endast obetydligt lägre än år 1940. Kopparproduktionen var den hittills högsta och 5.1 % högre än 1940. Aluminiumframställningen ur utländsk aluminiumoxid, som började hösten 1934 och till 1939 ökat relativt jämnt, minskade ytterligare och utgjorde endast något mer än hälften av 1939 års produktion. I samband med denna produktion har de senaste åren aluminium även utvunnits ur skrot. Någon framställning av bly och zink ur inhemska malmer har under de senaste åren ej ägt rum.

Vid ett elektrokemiskt industriföretag framställdes år 1941 även 6 ton fosforkoppar med ett värde av 15 400 kronor.

Stenkol, eldfast lera och klinkerlera.

Stenkolsproduktionen uppnådde under 1941 en kvantitet av 556 690 ton, vilket innebär ökning med 11.2 % i förhållande till 1940. Av denna kvantitet bröts 32 859 ton med ett värde av 1 233 783 kronor vid ett femtiotal smågruvor av privata företagare.

Produktionen av eldfast lera, som under tiden 1933—1939 oavbrutet stigit, var 25.3 % lägre än 1940 års siffra. För klinkerlera sjönk produktionssiffran med 18.0 %.

Produktionen av stenkol och leror åren 1937—1941 i ton.

Å r	Stenkol	Därav			Eldfast lera	Klinkerlera
	Totala kvantiteten	A-kol	B-kol	C-kol		
1937.....	460 465	249 712	119 660	91 093	99 827	49 235
1938.....	431 030	239 625	95 074	96 331	118 409	35 902
1939.....	443 695	242 733	94 683	106 279	138 953	39 415
1940.....	498 107	293 784	106 518	97 805	111 917	24 937
1941.....	556 690	371 031	73 377	112 282	83 619	20 454

Stenkolsproduktionen redovisas ovan fördelad på tre olika kvaliteter: A-kol med ett effektivt värmevärde av 4 800—5 600 värmeenheter och med askhalt till och med 13 %, B-kol med 3 900—4 600 värmeenheter och med askhalt från 14 till och med 35 % samt C-kol med omkring 2 700 värmeenheter och med askhalt från 36 till och med 55 %.

Genomsnittliga brytningen under jord av berg, stenkol och lera per arbetare utgjorde 1941 enligt sammanställningen nedan¹⁾ 828 ton mot 968 ton 1940 och 1 029 ton 1939.

År	Brytningsmängd berg, stenkol och lera under jord Ton	Antal arbetare under jord	Ton per arbetare
1940	747 674	772	968
1941	797 832	963	828

¹⁾ Om av vissa smärre företagare bedriven provisorisk brytning frånräknas, uppgick antalet ton per arbetare år 1941 till 983.

Den totala brytningsmängden är likväl större än vad ovanstående siffror utvisa, enär även betydande, merendels obestämbara, kvantiteter sandsten och skiffer brytas men kvarlämnas som fyllning i gruvorna.

Öarbetad sten och stenarbeten.

Stenindustriens totala produktvärde, som år 1940 nedgått med 25 %, ökade år 1941 med 17 %. Arbetarantalet minskade med 8·4 % och antalet arbetstimmar med 7·4 %. Gatstensproduktionen sjönk från 217 939 till 178 135 ton eller med 18 %. Därvid ökade tillverkningen av storgatsten med 12 % under det att smågatstenproduktionen minskade med 22 %. Exporten av gatsten uppgick till 25 036 ton mot 23 192 ton år 1940 och 43 966 ton år 1939. Kantstensproduktionen minskade under året med 6·7 %. Tillverkningen av byggnadssten sjönk med mer än hälften, varvid minskningen uteslutande föll på mindre bearbetad sten. Makadamtillverkningen ökade med mer än hälften. Brytningen av blocksten av vanliga (röda och grå) graniter sjönk med 6·5 % och av svarta och gröna graniter med 7·5 %. Totala blockstensexporten sjönk från 40 125 ton år 1940 till 38 105 ton år 1941. Värdesiffran för arbeten av kalksten och dolomit var 10·6 % lägre än 1940 och av marmorarbeten 14·7 % lägre än föregående års siffra. Avsaluproduktionen av omalen fältspat ökade med 19·2 % och av omalen kvarts med 13·6 %.

Vid kalkbruken har under år 1941, vad den osläckta kalken beträffar, produktionen ökat med 8·5 % till 4 991 260 hl; ökningen är därvid störst för den periodiskt brända kalken. Bränd dolomit uppvisar en minskning med 3·3 %. Under året levererad jordbrukskalk har redovisats med 241 087 ton jämte 6 563 ton mjölkalk och 63 151 ton kalkstensmjöl; motsvarande siffror år 1940 voro resp. 194 241, 2 300 och 34 040 ton. För periodisk bränning användes under redogörelseåret 528 fältugnar, kalkfyrrar och jordugnar samt för kontinuerlig bränning 71 schaktugnar och 3 ringugnar jämte 2 roterande brännugnar och 8 dolomitugnar. Uppgifterna om ugnarna avse liksom produktionsuppgifterna ovan framställningen vid de egentliga kalkbruken. För industriens eget behov brännes kalk vid en del sulfatmasse- och karbidfabriker samt sockerbruk. Produktionssiffrorna från dessa — 1 626 834 hl mot 1 868 600 hl år 1940 — ha i not 2 till tab. 7 skilts ut ur totalkvantiteten. Vid sulfatmasse- och karbidfabrikerna samt vid kopparverken redovisades 32 schaktugnar och 4 ringugnar, vid sockerbruken 22 schaktugnar.

Vid den på Kinnekulle bedrivna verksamheten för utvinning av olja användes 132 280 ton alunskiffer, varur erhöles 3 450 ton motor- och pannbrännoljor samt 227 ton bensin. För användning vid tillverkningen av superfosfat har ur malm från Gällivare malmfält framställts 23 785 ton och i Grängesbergs sovringsverk 7 331 ton apatitslig.

Till den årliga bergverksstatistiken insamlas alltjämt uppgifter rörande den totala brytningskvantiteten av vissa bergarter, men dessa data publiceras fr. o. m. 1928 års berättelse icke i tabellbilagan. För redogörelseåret äro dessa totala brytningsmängder följande: alunskiffer 409 547 ton (därav 241 697 ton till bränsle), sandsten 39 142 ton, lerskiffer 1 530 ton, flinta 3 096 ton, kalksten 2 374 057 ton (därav 99 130 ton kalkmärgel, använd för cementfabrikation), kvartsit 222 243 ton, krita 23 463 ton samt kiselgur 4 010 kubikmeter.

Stenbrottens och stenhuggeriernas avsaluproduktion länsvis framgår av tabellen å sid. 26.

Stenbrottens och stenhuggeriernas avsalvproduktion länsvis år 1941.

L ä n	Granit och gnejs			Svarta och gröna graniter		Täljsten	Skiffer
	Blocksten o. krossad sten	Gatsten	Andra arbeten	Blocksten och krossad sten	Arbetad sten	Arbetad sten, alla slag	
	Ton	Kronor		Ton	Kronor		
Stockholms stad	—	—	23 962	—	31 524	—	—
Stockholms län	481	27 765	174 680	—	42 151	—	—
Uppsala län	—	1 550	22 270	—	—	—	—
Södermanlands län	50	—	52 000	—	2 100	—	—
Östergötlands län	2 040	13 563	102 115	—	54 104	—	1 565
Jönköpings län	18 098	4 497	115 720	3 298	233 580	—	—
Kronobergs län	192	2 563	217 749	6 838	660 862	—	—
Kalmar län	8 901	174 196	691 412	1 335	1 509 341	—	—
Blekinge län	67 081	343 819	322 240	80 319	395 252	—	—
Kristianstads län	106 923	64 938	221 421	27 321	287 271	—	—
Malmöhus län	418 565	—	251 053	2 890	63 081	—	—
Hallands län	34 760	104 414	273 873	—	9 969	—	—
Göteborgs och Bohus län ..	234 682	3 212 153	1 128 489	—	144 068	—	—
Älvsborgs län	15 842	10 604	258 481	—	65 438	—	—
Skaraborgs län	965	17 200	208 156	—	77 549	—	—
Värmlands län	49 099	27 724	160 185	—	8 908	—	1 870
Örebro län	—	—	56 014	—	7 190	—	188 650
Västmanlands län	197	2 000	51 412	—	—	—	12 950
Kopparbergs län	1 305	3 050	92 104	—	—	—	—
Gävleborgs län	165	2 550	63 753	—	5 453	—	—
Västernorrlands län	—	7 890	42 610	—	—	—	—
Jämtlands län	3 970	—	15 000	—	—	849 800	—
Västerbottens län	—	—	15 140	—	—	—	—
Norrbottnens län	3 902	658	23 636	—	672	—	—
Hela riket 1941	967 218	4 021 134	4 583 475	122 001	3 598 513	849 800	205 035
» » 1940	652 287	4 669 175	5 123 278	38 000	3 041 131	779 411	186 624

L ä n	Sandsten, kvartsit och flinta		Kalksten, dolomit och marmor				Faltspat	Kvarts
	Råsten, krossad o. malen sten	Arbetad sten, alla slag	Råsten o. krossad sten	Kalkstensmjöl	Arbeten av		Omalen	
	Ton	Kronor	Ton		Kalksten och dolomit	Marmor	Ton	
Stockholms stad	—	750	—	—	39 815	148 253	—	—
Stockholms län	—	—	197	—	20 300	160 755	4 996	208
Uppsala län	—	—	—	—	—	6 000	—	—
Södermanlands län	—	—	135 427	—	28 911	662 530	—	137
Östergötlands län	21 960	20 800	4 296	—	164 823	631 925	640	3 115
Jönköpings län	—	485	—	—	9 685	20 710	—	—
Kronobergs län	—	—	—	—	—	70 733	—	—
Kalmar län	286	—	24 700	—	153 402	—	—	—
Gotlands län	—	157 048	483 555	10 332	23 851	33 200	—	—
Blekinge län	—	—	—	1 350	—	—	49	122
Kristianstads län	—	—	235	40 240	38 730	10 350	—	—
Malmöhus län	205 729	26 794	295 188	27 057	62 853	251 736	—	—
Hallands län	—	—	—	—	—	—	61	1 616
Göteborgs och Bohus län ..	—	—	—	—	—	257 626	1 401	10 149
Älvsborgs län	13 650	—	123	—	—	36 003	20	41 686
Skaraborgs län	465	704	165 317	92	241 362	10 619	—	—
Värmlands län	2 783	—	27 012	—	—	18 000	—	—
Örebro län	2 558	—	78 253	1 772	254 249	251 794	38	840
Västmanlands län	—	—	4 880	—	1 875	12 521	8 341	2 886
Kopparbergs län	175	19 842	56 429	2 180	3 000	7 000	—	3 320
Gävleborgs län	—	185	5 433	—	—	22 524	—	1 405
Västernorrlands län	—	—	—	—	—	21 464	—	966
Jämtlands län	—	—	1 436	—	208 000	—	—	—
Västerbottens län	—	—	—	—	—	3 500	—	—
Norrbottnens län	—	—	—	—	—	—	726	9 758
Hela riket 1941	247 606	226 608	1 282 481	83 023	1 250 856	2 637 243	16 272	76 208
» » 1940	225 695	205 347	714 540	53 843	1 398 677	3 091 169	13 651	67 082

B) Råmaterial och bränsle samt drivkraft.

Råmaterial och bränsle.

I tabellen å sid. 29 ha sammanställts uppgifter angående åtgången av vissa råmaterial inom järn- och metalltillverkningens olika huvudgrenar 1941, och äro här under rubrikerna tackjärn (elektrotackjärn i annan ugn) och götmetall även inräknade smärre kvantiteter råmaterial, vilka konsumerats för tillverkningen av dylika produkter vid några anläggningar, som ej äro hänförliga till bergverk.

Förbrukningen av råmaterial har kvantitativt, såsom naturligt är, i stort sett följt de inträdda förändringarna i produktionens storlek. Sålunda har, vad först tackjärnstillverkningen beträffar, totalförbrukningen av råvaror minskat i ungefär samma grad som produktionen av tackjärn. Minskningen faller på styckemalm och slig, medan förbrukningen av briketter och sinter visar ökad kvantitet. Fördelningen av viktigare råmaterial på olika slag av tackjärnsframställning framgår av nedanstående tablå (kvantiteter i ton).

	Elektro- tackjärn	Koks- tackjärn	Annat tackjärn
Styckemalm	20 995	42 533	47 493
Slig	2 311	1 352	28 537
Briketter	—	—	14 683
Sinter	114 886	459 753	430 823
Manganmalm: inhemsk	409	—	1 155
utländsk	—	—	30

Ovan upptagna förbrukningssiffror för elektrotackjärn avse endast i elektrisk masugn framställt tackjärn. För tillverkning av tackjärn i annan elektrisk ugn förbrukades bl. a. 39 ton utländskt kokstäckjärn, 1 474 ton gjutjärnsskrot samt 2 851 ton eget och 221 ton inköpt ordinärt smidesskrot. För samma tillverkning användes även redovisade 9 ton andra ferrolegeringar, vilka utgjordes av fosforjärn. Av den för tackjärnstillverkningen redovisade slaggkvantiteten voro 753 ton manganslagg, varav 645 ton använts i elektromasugn.

Vid ferrolegeringsverken minskade den totala malmförbrukningen. Ökning föreligger dock för inhemsk manganmalm och titanmalm. I de redovisade malmkvantiteterna ingår slig med 1 153 ton i krommalm, 218 ton i inhemsk manganmalm och 196 ton i molybdenmalm. Redovisade 225 ton andra malmer utgjordes av 4 ton vanadinmalm, 51 ton bauxit, 165 ton titanmalm och 56 ton titandioxid. Av den till 4 263 ton uppgående förbrukningen av slagg utgjordes 532 ton av kromslagg, 81 ton av volframslagg och 3 650 ton av manganslagg. Utöver i tabellen upptagna råmaterial ha redovisats bl. a. 148 ton aluminium, 6 ton kopparskrot, 36 ton kalciumkarbid, 35 ton salpeter samt 23 ton soda.

Samtidigt med att götmetallproduktionen 1941 ökade något i förhållande till 1940, fortsatte även 1941 den 1940 påbörjade förskjutningen i förbrukningen av tackjärn och skrot. Den förra steg nämligen med 7·0 % genom ökning av konsumtionen av inhemskt träkols- och kokstäckjärn. Förbrukningen av skrot sjönk med 3·4 %, vilket väsentligen berodde på en fortsatt minskning av importen av skrot av ordinär kvalitet. Järnsvampförbrukningen steg och uppgick år 1941 till 25 750 ton svensk järnsvamp. Förbrukningen av ferrolegeringar minskades. De 534 ton legeringar, som i tabellen ej specificerats, utgjorde: 42 ton fosforjärn, 6 ton kalciummolybden, 123 ton kisel, 5 ton kiselaluminiumjärn, 7 ton kiselaluminium-manganjärn, 48 ton kiselkal-

cium, 7 ton krommanganjärn, 173 ton molybdenjärn, 80 ton titanjärn och 43 ton vanadinjärn. Förutom i tabellen upptagna råmaterial har för göttillverkningen redovisats förbrukning av bl. a. 139 ton aluminium, 2 ton bly, 56 ton kobolt, 18 ton koppar, 1 ton krom, 505 ton nickel, 362 ton vanadintackjärn, 161 ton manganskrot samt 1 ton nickelskrot.

Duplexförfarande har använts för framställning av elektrostål ur 26 907 ton sur martingöt. Från ljusbågeugn har till induktionsugn överförs 4 213 ton stål i flytande tillstånd.

Den minskade produktionen av vällmetall har medfört en motsvarande minskning av tackjärnsförbrukningen. — Förbrukningssiffrorna för övriga järnverksprodukter avse i huvudsak råmaterial för framställning av smitt och pressat samt varmvalsat järn och stål. — Järnverkens förbrukning av tackjärn och skrot för framställning av vanligt tackjärnsgjutgods är icke här medräknad, enär denna förbrukning redovisas i den allmänna industriberättelsen.

Metallframställningsverkens totala malmförbrukning har minskats från 359 809 ton år 1940 till 333 011 ton år 1941. Sistnämnda kvantitet utgjordes av: 91 335 ton guldmalm och 131 921 ton guldmalmsslig (även hållande silver, koppar, arsenik m. m.), 187 ton inhemsk silvermalm, 453 ton inhemsk kopparmalm och 31 671 ton inhemsk kopparmalmsslig, 584 ton nickelmalm, 2 040 ton aluminiumoxid, 72 ton bauxit, 1 324 ton inhemsk och 638 ton utländsk svavelkis, 118 ton kryolit, 1 682 ton importerade kisbränder samt 37 616 ton kisbränder ur inhemsk och 33 370 ton ur utländsk svavelkis. Utöver tabellens siffror ha metallframställningsverken redovisat förbrukning av 366 ton cementkoppar, 2 488 ton kopparskrot, 510 ton aluminiumskrot, 1 089 ton smidesskrot, 29 ton kisel, 5 ton magnesium, 5 ton zinkoxid, 9 432 ton salt och 334 ton soda.

Vid samtliga bergverk redovisades följande förbrukning av smörjmedel: svartoljor 116 651 kg, spindel- och batchingoljor 6 466 kg, transformatoroljor 87 778 kg, maskinoljor 533 961 kg, motor- och biloljor 99 915 kg, cylinderoljor 111 631 kg, borrh- och gängoljor 55 597 kg, övriga smörjoljor och ersättningssmörj-oljor 224 835 kg samt fasta smörjmedel (fett) 486 860 kg. Förbrukningen av flotionsoljor redovisades med 481 735 kg.

En allmän översikt över bergverkens förbrukning av bränsle 1941 lämnas i tabellerna å sid. 30 och 31. Tabellen å sid. 31 över träkolnsförbrukningen är byggd på särskilda, specificerade uppgifter angående konsumtionen av träkol vid tillverkning av järn- och stålvaror, sedan 1936 angivna i vagnskuberat mått före intagning i kolhus. Att kvantitetssiffrorna i de båda tabellerna ej överensstämmer, beror dels på olika beräkningssätt från uppgiftslämnarnas sida (t. ex. med resp. utan avstybbning), dels på att i sistnämnda tabell äro inräknade vissa kvantiteter träkol, förbrukade för tillverkning av bergverksprodukter vid några företag, som ej hänföres till bergverk, vilka kvantiteter jämte andra bränslemedel, som åtgått för dylik tillverkning vid anläggningar av denna kategori, även äro redovisade under rubrikerna tackjärn (elektrotackjärn i annan ugn) och götmetall i tabellen å sid. 31 (jämför vad å sid. 27 sagts angående råmaterial). Att märka är, att de redovisade värdena för förbrukade träkol gälla förbrukningsplatsen, varför i värdena ingå frakt och inköpskostnader m. m.

Siffrorna i tabellen å sid. 30 angående bränslekonsumtionen inom vissa särskilda grenar av järnindustrien samt vid brikett- och sinterframställningen äro också närmast baserade på angivna specialuppgifter.

Bland de för brikettering och sintring upptagna bränslemedlen ingår även det bränsle, som åtgått vid tillverkning av briketter och sinter av purple-ore.

Förbrukning av vissa råmaterial m. m. vid järnverk samt andra metallframställningsverk o. d. år 1941. Ton.

Förbrukade varuslag	Förbrukning för framställning av						
	tack-järn	ferro-legeringar	väll-metall	göt-metall	övriga järn-verks-produkter	andra metaller o. d.	Summa
Järnmalm	111 021	18	—	29 329	—	—	140 368
Järnmalmsslig	32 200	165	—	3 718	—	*) 38 007	74 090
Briketter (av slig)	14 683	—	—	573	—	—	15 256
Sinter (av slig)	1) 1005 462	16	—	3) 65	—	—	1 005 543
Andra malmer (inkl. slig):							
krommalm	—	22 091	—	296	—	—	22 387
manganmalm: inhemsk	1 564	2) 10 279	—	1	—	—	11 844
utländsk	30	6 733	—	—	—	—	6 763
molybdenmalm	—	199	—	4	—	—	203
volframalm	—	223	—	20	—	—	243
andra malmer o. d.	—	225	—	14	—	333 011	333 250
Tackjärn: träkols-	290	—	10 291	280 393	169	—	291 143
därav elektro-	—	—	130	55 395	—	—	55 525
koks-	1 035	—	—	324 489	—	—	325 524
därav utländskt	—	—	—	28 668	—	—	28 668
Gjutjärnsskrot	3 760	—	24	32 342	—	—	36 126
Smidesskrot:							
egget	4 059	—	75	352 354	60	—	356 548
köpt: kvalitets-	—	102	—	48 921	1	1 089	50 113
ordinärt	303	4 132	—	209 105	1 296	—	214 836
därav direkt import.	—	—	—	13 728	164	—	13 892
Ferrolegeringar:							
kiseljärn, högst 15 % kisel	—	—	—	152	—	—	152
" , över 15 % "	66	152	—	3 756	2	—	3 976
kisel-manganjärn	4	695	—	1 910	—	—	2 609
kromjärn, högst 1 % kol	5	8	—	4 811	—	—	4 824
" , över 1 % "	8	—	—	2 206	—	—	2 214
mangan- och spegeljärn	66	—	—	7 306	1	—	7 373
volframjärn	—	—	—	178	—	—	178
andra ferrolegeringar	9	—	—	474	—	—	483
Slagg	9 384	4 263	—	981	—	—	14 628
Kalksten	111 721	307	—	25 336	430	4) 2 743	140 537
Kalk, bränd	850	11 123	—	38 307	6	—	50 286
Dolomit: rå	—	—	—	18 262	9	—	18 271
bränd	96	2 385	—	13 200	—	—	15 681
Kvarts	977	43 220	—	32 020	1 760	22 647	100 624
Sandsten	—	—	84	9 279	3 785	—	13 148
Flusspat	3	42	—	2 176	44	—	2 265
Kvarts-, kvartsit- o. silikategel ..	29	43 220	5	6 603	216	721	50 794
Magnesittegél	16	172	—	1 640	109	1 240	3 177
Krommagnesittegél	—	—	—	1 174	123	—	1 297
Chamottetegel och -skrot	3 002	380	35	11 174	4 562	5) 6 891	26 044
Sintermagnesit och magnesitmjöl ..	11	5	—	882	66	—	964
Eldfast lera	380	—	3	4 728	749	4) 1	5 861
Kolelektroder	—	1 072	—	286	—	—	1 358
Grafitelektroder	9	3	—	916	—	4) 5	933
Elektrodmassa	589	2 159	—	843	—	—	3 591

1) Dessutom 2 125 ton valssinter. — 2) Därav 959 ton mangankalk. — 3) Dessutom 241 ton valssinter. — 4) För järnsvampframställning. — 5) Därav 6 402 ton för järnsvampframställning.

Bränsleförbrukningen vid bergverken år 1941.

Förbrukade bränsleslag	Kvantitetsgrund	Förbrukningen av bränsle vid							Summa
		järngruvor		andra malmgruvor	järnverk	andra metallframställn.-verk o. d.	stenkolsgruvor	stenindustriella anläggningar	
		totalt	därav för brikettering och sintring						
Stenkol (inkl. stybb o. briketter).....	ton	7 241	5 145	4 133	276 519	38 208	3 542	14 554	344 197
Koks.....	»	1 498	36	40	298 693	16 359	—	11 931	328 521
Koksstybb.....	»	54 251	54 251	—	14 760	—	—	—	69 011
Träkol.....	hl	8 008	460	1 569	18 145 765	6 597	—	37 700	18 199 639
Träkolstybb.....	»	824 492	824 492	—	12 670	—	—	—	837 162
Bilkol.....	»	41 099	—	28 560	48 883	6 904	13	41 741	167 200
Torv.....	ton	—	—	688	4 510	220	4	2 877	8 299
Ved i större stycken (kastved).....	m³	48 576	639	27 866	943 010	21 251	24 064	302 568	1 367 335
Ribb och trätugg m. m.	»	46 985	3 582	8 785	1 019 049	325	—	13 222	1 088 366
Bilved.....	»	1 814	—	13 116	3 716	60	62	6 883	25 651
Bensin:									
för bil- o. traktor-drift.....	ton	31	—	13	9	—	—	7	60
» stationära motorer.....	»	—	—	—	—	—	—	8	8
» andra ändamål.....	»	2	—	2	10	5	—	2	21
Motor- o. pannbrännolja:									
för bil- o. traktor-drift.....	»	56	—	26	27	—	2	46	157
» stationära motorer.....	»	10	—	4	—	—	2	28	44
» andra ändamål.....	»	15	—	23	184	163	—	4	389
Fotogen.....	»	4	—	6	4	—	—	5	19
Koksugns gas.....	1 000 m³	1 896	1 896	—	425 138	—	—	—	427 034
Masugns gas.....	»	14 240	14 240	—	76 766	—	—	—	91 006
Alunskiffer.....	ton	—	—	—	—	—	—	228 139	228 139
Summa bränsle med 1) reduktion till stenkol	—	96 922	80 065	11 852	1 479 249	59 624	7 647	128 955	1 784 249

Medelinköpspriset för förbrukade träkol utgjorde, som synes, 212 öre per hl, vilket innebär ökning med 53 öre per hl sedan 1940.

I likhet med föregående år ha vissa beräkningar gjorts i syfte att erhålla ett enhetligt mått på bergverkens totala konsumtion av bränslemedel. Resultatet av dessa beräkningar framgår av nedersta raden i tabellerna å sid. 30 och 31. Redogörelseärets totala bränsleförbrukning skulle i enlighet härmed motsvara omkring 1 784 249 ton stenkol, d. v. s. representera ett värmevärde av c:a 12 000 miljarder kalorier, vilket innebär en ökning på omkring 8 % mot 2 % föregående år. Givetvis kan ej vid detta slags beräkningar hänsyn tagas till det ganska växlande värmevärdet hos olika kvaliteter av ett och samma bränsleslag. Den erhållna totalsiffran kan regelbundet anses något för hög, enär de redovisade stenkolen vid här gjord beräkning genomgående anses betyda prima engelska kol, medan i verkligheten inom flera produktionsgrenar stenkol med betydligt lägre värmevärde förbrukas, såsom vid stenkolsbrytningen och järnsvampsframställningen, där nästan uteslutande svenska kol användas.

Flertalet tillverkningar uppvisa ökad bränsleförbrukning. Minskning före-

¹⁾ Se not sid. 31.

Bränsleförbrukningen vid järnverken år 1941.

Förbrukade bränsleslag	Kvantitetsgrund	Förbrukningen av bränsle vid tillverkning av							Summa
		tackjärn	ferro- lege- ringar	järn- svamp	smält- stycken och rå- skenor	göt- metall	smitt o. pressat samt varm- valsat järn o. stål	övriga tillverk- ningar	
Stenkol	ton	383	108	13 044	15	61 091	198 749	3 129	276 519
Koks	»	253 570	22 007	—	—	5 264	17 459	393	298 693
Koksstybb	»	5 807	—	8 784	—	169	—	—	14 760
Träkol	hl	16 986 662	700 809	20 200	289 607	94 638	52 079	1 770	18 145 765
Träkolsstybb	»	1 500	—	—	—	5 729	5 441	—	12 670
Bilcol	»	3 094	—	—	—	3 818	20 337	21 634	48 883
Torr.....	ton	—	—	—	—	2 168	2 291	51	4 510
Ved i större stycken, (kastved)	m ³	3 739	717	—	98	491 095	435 354	12 007	943 010
Ribb och trätugg m. m.	»	1 006	4 125	—	418	681 616	329 757	2 127	1 019 049
Bilved	»	—	245	—	—	74	1 061	2 336	3 716
Bensin:									
bil- o. traktordrift..	ton	—	—	—	—	2	5	2	9
andra ändamål	»	—	—	—	—	—	3	7	10
Motor- o. pannbränn- olja:									
bil- o. traktordrift..	»	1	—	—	—	16	10	—	27
andra ändamål	»	—	4	—	—	11	51	118	184
Fotogen	»	—	—	—	—	1	3	—	4
Koksugns gas	1 000 m ³	240 443	—	—	—	41 975	142 720	—	425 138
Masugns gas	»	708	—	—	—	16 726	59 331	1	76 766
Summa bränsle med ¹⁾ reduktion till stenkol	—	730 724	35 650	22 611	4 993	246 426	432 246	6 599	1 479 249

Träkolsförbrukningen vid verk med framställning av järn och stål år 1941.

L ä n	Träkol av skogs- och stubbved	Träkol av sågverksribb	Summa	Värde i kronor	Medel- värde per hl i kronor
	H e k t o l i t e r				
Stockholms län	356 049	178 025	534 074	1 133 886	2·12
Uppsala län	167 466	—	167 466	371 880	2·22
Södermanlands län	92 035	8 760	100 795	228 614	2·27
Östergötlands län	83 857	313 507	397 364	830 248	2·09
Kronobergs län	—	500	500	1 050	2·10
Blekinge län	—	3 722	3 722	5 517	1·48
Malmöhus län	10	—	10	20	2·00
Värmlands län	1 887 171	102 953	1 990 124	4 404 217	2·21
Örebro län	3 312 624	490 533	3 803 157	8 346 737	2·19
Västmanlands län	3 754 298	58 112	3 812 410	8 005 519	2·10
Kopparbergs län	2 331 358	33 000	2 364 358	5 009 768	2·12
Gävleborgs län	4 367 219	—	4 367 219	8 794 228	2·01
Hela riket	16 352 087	1 189 112	17 541 199	—	—
Värde i kronor	34 650 325	2 481 359	—	37 131 684	—
Medelvärde per hl i kronor	2·12	2·09	—	—	2·12

¹⁾ De använda reduktionstalen äro för: koks och koksstybb 1·05; träkol och träkolsstybb 0·017; torrbränsle 0·5; ved i större stycken 0·17; annat träbränsle 0·09; flytande bränsle: bensin och lättbentyl 1·6; motor- och pannbrännolja samt fotogen 1·5; gasformiga bränslen: masugns gas 0·15, lysgas 0·72, koksugns gas 0·7; alunskiffer 0·2.

ligger endast vid andra metallframställningsverk, vid tillverkning av ferrolegeringar samt smältstycken och råskenor. Järnverken ökade under året sin bränsleförbrukning med 10 % och uppnådde en från 81 % år 1940 till 83 % år 1941 ökad andel av den totala bränsleförbrukningen. Vid framställningen av tackjärn ökade bränsleförbrukningen med 14 %. Den för järngruvorna redovisade bränsleåtgången, som under 1941 ökat med 5.9 % jämfört med året förut, användes till största delen vid sintringsverken (inkl. brikettering och sintring av purple-ore). Vid stenindustriella anläggningar har bränslekonsumtionen ökat med 5.5 %. Bränslekonsumtionen vid metallframställningsverken var 30 % lägre än 1940. Som synes av tabellen, har konsumtionen av flertalet slag av bränslen ökat under året. Den minskade förbrukningen av stenkol och flytande bränslen har uppvägs av en mycket stark ökning av konsumtionen av torv, kastved och annat träbränsle.

En närmare redogörelse för åtgången av bränsle- och reduktionsmedel vid olika slag av tackjärnsframställning följer här nedan.

	Kvantitetsgrund och bränsleslag	Total- förbrukning	Medelförbrukning per ton tillverkat tackjärn
Elektrotackjärn i masugn: med enbart träkol .:	hl träkol	800 244	23.7 hl
" " koksstybb	ton koksstybb	5 397	0.31 ton
" träkol-koks {	hl träkol	572 297	.
	ton koks	7 399	.
Elektrotackjärn i annan ugn	" "	360	.
	" koksstybb	23	.
Kokstackjärn i vanlig masugn	" koks	246 107	0.80 ton
Träkolstackjärn i vanlig masugn	hl träkol	15 613 621	49.8 hl

Siffran för medelförbrukningen av träkol vid framställning av vanligt bläster-tackjärn har sjunkit från 52.2 hl till 49.8 hl per ton år 1941; siffran för medelförbrukningen vid framställning av elektrotackjärn har sjunkit från 24.6 till 23.7 hl per ton. Medelförbrukningen av koks vid framställning av kokstackjärn i vanlig masugn var 0.80 ton per ton tackjärn mot 0.81 år 1940.

I tabelln nedan meddelas en sammanställning över bergverkens konsumtion (i 1 000 kWh) av elektrisk energi för viktigare elektrotermiska ändamål åren 1940 och 1941 med fördelning på fem huvudrubriker.

	1940	1941
Tackjärnssmältning i elektrisk masugn	218 618	208 003
" " annan elektrisk ugn	5 693	4 865
Smältning av ferrolegeringar	394 894	350 763
Stålsmältning	247 652	251 852
Elektrolys eller smältning av metaller	41 185	37 509
Summa	908 042	852 992

Totalsiffran sjönk under 1941 med 6.1 % jämfört med 1940 års siffra. Förbrukningen har ökat för stålsmältning (4.2 milj. kWh) men minskat för tackjärnssmältning (11.4 milj. kWh) samt smältning av ferrolegeringar (44.1 milj. kWh) och metaller (3.7 milj. kWh). Av hela förbrukningen kom omkring 41 % (43 % år 1940) på ferrolegeringsframställning, 30 % (27 % år 1940) på stålsmältning, 25 % (25 % år 1940) på tackjärnssmältning samt 4 % (5 % år 1940) på smältning eller elektrolys av metaller.

Drivkraft.

En översikt över den under 1941 vid bergverken använda drivkraften meddelas i nedanstående tabell.

Av den för omedelbar maskindrift använda kraften, 654 798 hästkrafter, kommo nära två tredjedelar (61·4 %) på järnverken, medan gruvor, anriknings- och briketteringsverk tillsammans representerade över en fjärdedel (28·2 %). Av denna sistnämnda kraft, 184 389 hästkrafter, användes för uppfordring och pumpning 44 478, för borrar 28 879 och för andra ändamål 60 132 hästkrafter, varjämte vid anrikning redovisats 38 831 samt vid brikettering och sintning 12 069 hästkrafter.

Fördelningen av drivkraften på de särskilda länen framgår av tabellen å sid. 34, vari redovisas det effektiva hästkrafttalet hos såväl de för omedelbar drift som de för drivande av elektricitetsgeneratorer använda motorerna.

Använda motorer och deras fördelning på olika slag av bergverk år 1941.

	Gruvor, anriknings- och briketterings- verk		Järnverk		Andra metall- framställnings- verk o. d.		Sten- industriella anläggningar		Summa hkr
	Antal	Hkr	Antal	Hkr	Antal	Hkr	Antal	Hkr	
För omedelbar maskindrift:									
Vattenhjul	—	—	6	240	—	—	1	14	254
Vattenturbiner	4	250	76	18 021	—	—	2	60	18 331
Ångmaskiner	7	200	6	1 710	—	—	16	574	2 484
Olje- och gasmotorer..	21	655	—	—	—	—	57	1 375	2 030
Elektriska motorer ..	6 414	183 284	22 935	382 265	2 185	27 234	2 949	38 916	631 699
Summa 1941	6 446	184 389	23 023	402 236	2 185	27 234	3 025	40 939	654 798
» 1940	5 432	160 682	20 196	338 117	2 083	21 362	2 888	40 936	611 097
För elektrisk generatordrift:									
Vattenturbiner	53	11 961	148	303 969	—	—	4	1 025	316 955
Ångmaskiner	2	200	4	450	—	—	1	60	710
Ångturbiner	5	1 608	9	12 985	1	1 900	1	1 750	18 243
Olje- och gasmotorer..	1	240	6	5 230	—	—	4	510	5 980
Summa 1941	61	14 009	167	322 634	1	1 900	10	3 345	341 888
» 1940	60	13 772	179	333 856	1	1 900	7	1 680	351 208

Drivkraftens fördelning länsvis år 1941.

L ä n	Vatten- hjul	Vatten- tur- biner	Ång- maski- ner	Ång- tur- biner	Olje- och gas- mo- torer	Summa primär- motorer	Elek- triska motorer
Hästkrafter							
Stockholms stad	—	—	—	—	—	—	111
Stockholms län	—	—	345	898	—	1 243	3 158
Uppsala län	100	1 240	200	520	16	2 076	14 329
Södermanlands län	—	2 780	—	2 850	4 660	10 290	11 603
Östergötlands län	70	2 790	36	3 450	129	6 475	14 236
Jönköpings län	—	—	—	—	20	20	1 154
Kronobergs län	—	—	30	—	110	140	1 414
Kalmar län	—	—	85	—	155	240	4 365
Gotlands län	—	65	—	—	—	65	2 854
Blekinge län	14	1 550	65	—	83	1 712	5 351
Kristianstads län	—	20	159	—	497	676	5 592
Malmöhus län	—	—	115	—	172	287	10 587
Hallands län	—	—	24	—	—	24	2 468
Göteborgs och Bohus län	—	—	60	—	130	190	3 851
Älvsborgs län	—	—	—	—	40	40	6 264
Skaraborgs län	—	—	—	1 750	68	1 818	4 274
Värmlands län	—	121 731	—	—	—	121 731	52 232
Örebro län	—	34 554	410	300	37	35 301	71 825
Västmanlands län	50	15 490	150	875	240	16 805	69 431
Kopparbergs län	—	149 591	—	—	346	149 937	151 906
Gävleborgs län	20	4 575	1 415	5 700	600	12 310	91 965
Västernorrlands län	—	—	—	—	—	—	182
Jämtlands län	—	900	—	—	355	1 255	1 382
Västerbottens län	—	—	100	1 900	12	2 012	43 236
Norrbottnens län	—	—	—	—	340	340	57 929
Hela riket 1941	254	335 286	3 194	18 243	8 010	364 987	631 699
» » 1940	279	346 710	3 391	17 460	12 963	380 803	581 502

C) Arbetsgivare och personal.**Arbetsgivare.**

Fördelningen av de under 1941 i gång varande bergverken efter olika kategorier av arbetsgivare framgår av nedanstående tabell. Under rubriken annat bolag hava förts företag, som av stärbhusdelägare drivits i bolag, samt intressentskap och sådana föreningar av antingen aktiebolag sinsemellan eller aktiebolag jämte enkla bolag eller enskilda personer, som icke för det ifrågasvarande företagets drift bildat särskilt aktiebolag.

För möjliggörande av jämförelser med berättelserna före 1921 års, i vilka berättelser fältspats- och kvartsbrotten redovisades skilda från stenbrotten, må nämnas, att antalet fältspats- och kvartsbrott, ingående i det anförda antalet stenindustriella anläggningar, uppgick till 26. Totala antalet av de fältspats- och kvartsbrott, vilkas brytning ingår i den redovisade produktionen (jämför vad å sid. 8 i 1936 års berättelse sagts), var 47.

Bergverkens fördelning efter arbetsgivare år 1941.

	Bergverk, vid vilka rörelsen bedrivits av										Summa	
	enskild person		aktiebolag		annat bolag		ekonomisk förening		kommun		staten	
	Antal	%	Antal	%	Antal	%	Antal	%	Antal	%	Antal	%
Järngruvor	2	2.1	87	92.6	5	5.3	—	—	—	—	—	—
Andra malmgruvor	—	—	24	92.3	2	7.7	—	—	—	—	—	—
Järnverk	—	—	66	98.5	1	1.5	—	—	—	—	—	—
Andra metallframställningsverk o. d.	—	—	4	100.0	—	—	—	—	—	—	—	—
Stenkolsgruvor ..	—	—	6	100.0	—	—	—	—	—	—	—	—
Stenindustriella anläggningar ..	137	28.5	270	56.3	49	10.2	14	2.9	8	1.7	2	0.4
Summa 1941	139	20.5	457	67.5	57	8.4	14	2.1	8	1.2	2	0.3
» 1940	151	20.5	486	66.0	66	9.0	20	2.7	10	1.4	3	0.4

Personal.

Den under redogörelseåret vid bergverksföretagen anställda förvaltningspersonalen redovisas i följande tabell.

Bergverkens förvaltningspersonal år 1941.

	Företagsledare		Övrig chefspersonal	Teknisk driftspersonal		Arbetsbefäl	Kontorspersonal		Kontorsbud-, vaktmästare, telefonister o. d.		Resande i firmans tjänst	Summa
	Män	Kv.		Män	Kv.		Män	Kv.	Män	Kv.		
Järngruvor m. m.	22	—	22	102	1	298	204	28	16	12	—	705
Andra malmgruvor m. m.	7	—	6	50	22	118	52	8	8	1	—	272
Järnverk	55	—	236	1 241	91	1 093	1 760	683	221	67	24	5 471
Andra metallframställningsverk o. d.	4	—	13	128	21	70	57	10	12	4	—	319
Stenkolsgruvor ..	—	—	1	5	1	29	15	3	1	—	—	55
Stenindustriella anläggningar	98	1	26	46	—	261	152	81	12	3	97	777
Summa 1941	186	1	304	1 572	136	1 869	2 240	813	270	87	121	7 599
» 1940	234	1	251	1 603	117	1 736	2 130	713	255	88	118	7 246

I den för de stenindustriella anläggningarna uppgivna förvaltningspersonalen ingår fältspats- och kvartsbrottens ifrågavarande personal med 3 manliga företagsledare, 4 män såsom teknisk driftspersonal, 7 män såsom arbetsbefäl samt 8 kontorister, varav 2 manliga och 6 kvinnliga.

Inom stenindustrien har redovisats 194 manliga och 1 kvinnlig firmainnehavare (enskilda personer eller delägare i andra bolag än aktiebolag), vilka haft sin huvudsakliga sysselsättning inom resp. företag men varken inräknats bland förvaltningspersonalen eller arbetarpersonalen.

Av nedanstående tabell framgår, att sammanlagda antalet vid bergverken under 1941 sysselsatta arbetare uppgick till 63 999, varav 63 075 män och 924 kvinnor. Av de manliga arbetarna voro 2 680, av de kvinnliga 89 under 18 år. Av samtliga arbetare kommo tre femtedelar (61,3 %) på järnverken, medan järngruvorna representerade 16,6 % och de stenindustriella anläggningarna 14,1 %.

Beträffande uppgifterna om personal (samt drivkraft och bränsle) vid järnverken torde observeras, att dessa ej överensstämja med de uppgifter, som i industriberättelsen lämnas under rubriken verk för framställning av järn och stål. Anledningen är, att under rubriken järnverk i föreliggande berättelse även ingå en del verk, vilka vid sidan av järnframställning huvudsakligen driva järnmanufaktur- eller verkstadsrörelse och fördenskull i industriberättelsen förts under sistnämnda grupper.

Utöver nedan redovisade arbetare vid stenindustriella anläggningar voro en del arbetare sysselsatta vid fältspats- och kvartsbrott, stenbrott och stenhuggerier samt kalkbruk, som ej anses vara av industriell storlek men vilkas produktion dock medtagits i tab. 7 (se sid. 8 i 1931 och 1936 års berättelser). Antalet av dessa arbetare — i egna företag sysselsatta företagare inräknade — var för redogörelseåret 1 047 män och 2 kvinnor över och 9 män under 18 år, av vilka 88 män över och 6 under 18 år voro anställda vid fältspats- och kvartsbrotten. Av dessa hava 9 män över och 4 under 18 år, varav resp. 2 och 4 vid fältspats- och kvartsbrotten, betecknats såsom hjälparbetare.

Antal bergverksarbetare och arbetstimmar med fördelning efter skilda slag av bergverk år 1941.

	Män		Kvinnor		Summa arbetare			Utgjorda arbetstimmar
	över 18 år	under 18 år	över 18 år	under 18 år	Män	Kvinnor	Tillsammans	
Järnmalmsbrytning.....	9 066	326	85	25	9 392	110	9 502	19 746 161
därav hjälparbetare o. d.	1 923	166	29	12	2 089	41	2 130	4 707 056
Järnmalmsanrikning	718	32	—	—	750	—	750	1 654 112
Brikettering och sintring	365	7	—	—	372	—	372	791 177
Annan malmbrytning	2 211	46	31	3	2 257	34	2 291	4 411 672
därav hjälparbetare o. d.	936	35	31	3	971	34	1 005	1 923 670
Anrikning av annan malm	319	4	—	—	323	—	323	744 733
Järnverk	36 320	2 156	672	61	38 476	733	39 209	81 952 800
därav hjälparbetare o. d.	7 166	338	169	16	7 504	185	7 689	15 446 258
Andra metallframställningsverk o. d.	1 120	14	—	—	1 134	—	1 134	2 565 082
därav hjälparbetare o. d.	436	14	—	—	450	—	450	1 037 875
Stenkolsbrytning	1 370	8	2	—	1 378	2	1 380	2 747 810
därav hjälparbetare o. d.	406	5	2	—	411	2	413	838 943
Fältspats- och kvartsbrytning	445	17	16	—	462	16	478	744 625
därav hjälparbetare o. d.	64	—	4	—	64	4	68	115 030
Andra stenindustriella anläggningar	8 461	70	29	—	8 531	29	8 560	15 459 537
därav hjälparbetare o. d.	1 114	16	5	—	1 130	5	1 135	2 318 063
Samtliga bergverk 1941	60 395	2 680	835	89	63 075	924	63 999	130 817 709
” ” 1940	59 791	2 557	586	35	62 348	621	62 969	132 978 894

Arbetspersonal vid malm-, stenkols- och mineralbrytning år 1941.

	Underjords- brytning		Dagbrytning		Annat arbete i dagen			
	M ä n				M ä n		K v i n n o r	
	över 18 år	under 18 år	över 18 år	under 18 år	över 18 år	under 18 år	över 18 år	under 18 år
	över 18 år	under 18 år	över 18 år	under 18 år	över 18 år	under 18 år	över 18 år	under 18 år
Järnmalmsbrytning.....	4 386	8	945	5	3 735	313	85	25
Annan malmbrytning.....	981	—	36	—	1 194	46	31	3
Stenkolsbrytning.....	960	3	4	—	406	5	2	—
Fältspats- och kvartsbrytning.....	38	—	145	--	262	17	16	—
Summa 1941	6 365	11	1 130	5	5 597	381	134	28
» 1940	5 825	14	894	7	4 893	380	72	18

Bergverkens arbetare länsvis år 1941.

L ä n	Järn- gruvor	Andra malm- gruvor	Järn- verk	Andra metall- fram- ställ- nings- verk o d.	Sten- kols- gruvor	Sten- industri- ella an- lägg- ningar	Samtliga bergverk	
							År 1941	År 1940
Stockholms stad	—	—	—	—	—	22	22	36
Stockholms län	78	—	45	—	—	147	270	342
Uppsala län	245	9	990	—	—	3	1 247	1 181
Södermanlands län	274	—	753	—	—	323	1 350	1 875
Östergötlands län	—	70	2 078	—	—	314	2 462	2 693
Jönköpings län	40	4	—	—	—	135	179	171
Kronobergs län	—	—	49	—	—	163	212	210
Kalmar län	17	—	—	43	—	644	704	912
Gotlands län	—	—	—	—	—	398	398	542
Blekinge län	—	—	648	—	—	700	1 348	1 438
Kristianstads län	—	—	—	—	499	660	1 159	1 058
Malmöhus län	28	—	104	144	881	704	1 861	1 542
Hallands län	—	—	190	—	—	157	347	320
Göteborgs och Bohus län	—	—	—	—	—	2 011	2 011	2 491
Älvsborgs län	—	—	758	—	—	120	878	861
Skaraborgs län	—	3	45	—	—	1 076	1 124	1 021
Värmlands län	290	73	5 121	—	—	48	5 532	5 396
Örebro län	1 457	488	7 571	—	—	521	10 037	10 180
Västmanlands län	1 217	—	5 809	—	—	256	7 282	6 769
Kopparbergs län	3 557	421	7 153	64	—	275	11 470	10 981
Gävleborgs län	158	—	7 725	—	—	9	7 892	7 653
Västernorrlands län	—	—	53	—	—	6	59	35
Jämtlands län	—	—	—	—	—	222	222	260
Västerbottens län	—	1 363	—	883	—	95	2 341	1 764
Norrbottens län	3 263	183	117	—	—	29	3 592	3 238
Hela riket 1941	10 624	2 614	39 209	1 134	1 380	9 038	63 999	—
» » 1940	10 152	2 054	38 546	1 291	1 059	9 867	—	62 969

Förutom här angivna egentliga bergverksarbetare sysselsattes under redogörelseåret en del arbetare med framställning av bergverksprodukter vid före-

tag, vilkas verksamhet till vida övervägande delen faller inom andra produktionsgrenar, vadan ifrågavarande företag endast redovisas i den allmänna industriberättelsen, ehuru tillverkningarna av bergverksprodukter vid ifrågavarande företag ingå i denna berättelse. För framställning av tackjärn (i annan elektrisk ugn än masugn) samt elektroångor redovisades vid dessa företag 260 manliga arbetare, varav 8 under 18 år. Av dessa arbetare ha 14 över 18 år betecknats såsom hjälparbetare. För framställning av den i not 2 till tab. 7 redovisade kalken har uppgivits en arbetarpersonal av 202 män över 18 år vid sockerbruken, 158 män över och 3 män under 18 år vid sulfatmassefabrikerna samt vid karbidfabrikerna och kopparverken resp. 47 och 8 män över 18 år. Antalet hjälparbetare uppgingo vid sulfatmassefabrikerna till 13 män över och 1 man under 18 år, vid karbidfabrikerna och kopparverken till resp. 6 och 2 män över 18 år.

En mera detaljerad redovisning av den vid gruvbrytningen, inberäknat fältspats- och kvartsbrytningen, sysselsatta arbetarpersonalen lämnas i tabellen överst å föregående sida.

Med det egentliga brytningsarbetet, varvid uteslutande manlig arbetskraft användes, sysselsattes sålunda under redogörelseåret 7511 män, av vilka 6376 eller 84·9 % hade sin verksamhet förlagd under jord. Förhållandevis mest förekommer underjordsarbete, som synes, vid stenkolsbrytningen samt vid brytning av annan malm än järnmalm, minst i fältspats- och kvartsbrotten. Vid granit-, kalkstens- o. d. stenbrott förekommer icke underjordsbrytning i någon nämnvärd omfattning.

I tabellen nederst å föregående sida redovisas den inom bergshanteringens olika huvudgrenar sysselsatta arbetarpersonalen, fördelad länsvis.

Bland de olika länen stod liksom åren 1931—1940 Kopparbergs län främst, närmast följt av Örebro och Gävleborgs län (resp. 17·9 %, 15·7 % och 12·8 % av hela arbetarantalet). I fjärde och femte rummen kommo liksom de fyra närmast föregående åren Västmanlands och Värmlands län (11·4 % resp. 8·6 %).

Flertalet mera betydande bergverkslän visade under året större eller mindre stegring av arbetarantalet. Ökningen härrör huvudsakligen från järnverken, järngruvor och andra malmgruvor. Antalet gruvarbetare var tämligen oförändrat i Örebro, Kopparbergs och Gävleborgs län samt ökades i Västmanlands och Norrbottens län. I Västerbottens län ökades arbetarantalet vid såväl gruvor som metallframställningsverk. De inom grovstensindustrin mera betydande länen, Göteborgs och Bohus län samt Blekinge län, visa även år 1941 nedgång i arbetarantalet.

I redogörelsen här ovan äro ej medtagna arbetare, sysselsatta med upptagning och rengöring av sjömalmer, under redogörelseåret utgörande 4 män över 18 år i de småländska länen, för vilka redovisats tillsammans 134 utgjorda arbetstimmar.

D) Fyndigheters förvärvande.

Mutsedlar. Antalet under 1941 utfärdade mutsedlar uppgick, såsom framgår av följande sammanställning, till 317 mot 643 år 1940. Tabellen visar även fördelningen av under redogörelseåret utfärdade mutsedlar på dels nyupptäckta och förut inmutade fyndigheter, dels olika slag av malmanledningar.

Antal mutsedlar utfärdade under år 1941.

Mutsedlar gällande följande malmer och andra inmutningsbara mineral														
	Järnmalm	Guldmalm	Kopparmalm	Mångannalm	Bly-, silver- och zinkmalm	Vanaditmalm	Molybdennalm	Koboltmalm	Krommalm	Magnetkis	Svavelkis	Grafitmalm	Annan malm	Summa
Å nyupptäckta fyndigheter	25	1	43	2	103	5	16	1	10	10	6	—	14	236
Å förut inmutade fyndigheter	41	—	16	2	16	—	3	—	—	—	—	3	—	81
Summa 1941	66	1	59	4	119	5	19	1	10	10	6	3	14	317
» 1940	76	—	47	4	230	—	48	—	—	1	234	3	—	1) 643

Redovisningen är så till vida summarisk, som mutsedlar avseende olika slag av mineral i åtskilliga fall återfinnas under tabellens rubriker. Dessa fall äro ifråga om nyupptäckta fyndigheter med avseende på mutsedlar gällande bly-, silver- och zinkmalm: 3 zink- och blymalm samt 100 bly- och silvermalm; molybdenmalm: 11 molybden- och volframmalm samt 5 molybdenmalm; kopparmalm: 7 kopparmalm, molybden och tenn samt 36 kopparmalm. I gruppen »annan malm» ingå mutsedlar gällande 6 sulfidmalmer och 8 apatitmalmer. Beträffande förut inmutade fyndigheter ha i tabellen redovisats under mutsedlar gällande kopparmalm: 4 koppar- och nickelmalm; bly-, silver- och zinkmalm: 4 bly- och zinkmalm, 11 bly- och silvermalm samt 1 zinkmalm; molybdenmalm: 1 molybden- och volframmalm samt 2 molybdenmalm.

Tilldelade utmål. Enligt 21 § i gruvstadgan skall för inmutad fyndighet, då fyndigheten är blottad och prov å malmen erhållits, ett visst utmål anvisas, innefattande det utrymme på marken, varinom gruvägaren sedermera har rätt att med andras uteslutande bedriva arbetet. Jämlikt denna bestämmelse och motsvarande bestämmelse i 2 § i 1938 års gruvlag ha under 1941 anvisats 93 utmål, varav 63 för järn-, 1 för molybden-, 2 för guld-, 11 för bly- och silver-, 5 för koppar- och nickel-, 5 för nickelmalm samt 6 för svavelkis. Närmast föregående år anvisades 113 utmål.

¹⁾ Härav 401 mutsedlar efter gruvstadgan.

Résumé.

Le tableau suivant présente des données sommaires concernant la production des industries extractives et métallurgiques de la Suède, en 1941.

Aperçu des industries extractives et métallurgiques en 1941.

	Nombre d'établissements	Personnel		Force motrice: chevaux		Valeur de vente des produits Mille couronnes
		administratif	ouvrier	directement employée pour les machines et les appareils	employée pour alimenter des générateurs électriques	
Mines de fer	94	705	10 624	143 341	12 794	173 411
Autres mines de minerais métallifères	26	272	2 614	35 226	1 215	39 481
Usines à fer	67	5 471	39 209	402 236	322 634	745 940
Autres usines pour la production de métaux, etc.	4	319	1 134	27 234	1 900	59 275
Mines de houille	6	55	1 380	5 822	—	14 224
Établissements pour l'industrie de la pierre	481	777	9 038	40 939	3 345	49 521
Totaux 1941	678	7 599	63 999	654 798	341 888	1 081 852
» 1940	736	7 246	62 969	611 097	351 208	1 023 768

Il ressort du tableau ci-dessus que l'ensemble des industries extractives et métallurgiques présente aussi en 1941 un résultat très favorable. Ainsi la valeur des produits destinés à la vente a continué de s'accroître, de 5·7 % en 1941; cette valeur a augmenté sans interruption depuis 1932.

Des groupes différents il n'y a que les mines de fer, autres mines de minerais métallifères et autres usines pour la production de métaux qui montrent une diminution de la valeur de vente des produits par rapport à l'année précédente. Cette diminution est de 9·1 millions de couronnes. Comme pourtant les autres groupes ont augmenté de 67·2 millions de couronnes, il en résulte pour les industries extractives et métallurgiques en tout une augmentation nette de la valeur de 58·1 millions de couronnes. La plus grande partie de cette augmentation se rapporte aux usines de fer, dont le chiffre de la valeur a augmenté de 55·7 millions de couronnes ou de 8 %. Le nombre total des ouvriers était de 1·6 % au-dessus de 1940. Tandis qu'une diminution du nombre d'ouvriers est à noter pour les autres usines pour la production de métaux et l'industrie de la pierre toutes les autres groupes montrent des chiffres plus élevés qu'en 1940.

L'extraction du minerai de fer s'est diminuée de 6·8 %, comparée à celle de 1940. Elle se répartit de la manière suivante:

	1940		1941	
	Tonnes	Mille couronnes	Tonnes	Mille couronnes
Minerai directement utilisable ..	9 940 530	136 998	9 089 370	126 189 202
Schlich	1 354 468	19 946	1 438 519	22 294 137
Totaux	11 294 998	156 944	10 527 889	148 483 339

Surtout le schlich mais aussi, en partie, le minerai directement utilisable ont livré les produits suivants:

	1940		1941	
	Tonnes	Mille couronnes	Tonnes	Mille couronnes
Briquettes	18 482	494	13 089	442
Sinters	1 033 797	22 984	1 067 196	27 411

L'exportation du minerai de fer s'est diminuée à 9 429 901 tonnes, en 1941, de 10 056 738 tonnes, en 1940.

La production du fer de *fonte*, 714 382 tonnes, en 1941, présente une diminution de 4.1 % par rapport à celle de 1940.

La quantité totale des *ferro-alliages* s'est diminuée à 35 088 tonnes, en 1941, de 42 084 tonnes, en 1940.

La production de *l'éponge de fer* était de 26 082 tonnes, en 1941; le total correspondant de l'année précédente était de 25 057 tonnes.

La production du *fer et du métal fondu, soumis à l'affinage au bas foyer* fait voir les chiffres suivants:

	1940		1941	
	Tonnes	Mille couronnes	Tonnes	Mille couronnes
Gueuses et milbars	17 313	5 660	9 196	3 569
Métal fondu	1 145 064	273 394	1 156 397	293 993
dont Bessemer	97 249	11 874	103 299	13 531
» Martin	727 006	161 920	714 814	173 029
» acier fondu au creuset	545	203	348	168
» » de fusion électrique..	320 264	99 397	337 936	107 265

Les chiffres concernant les produits principaux de *fer et d'acier en barres et d'autres ouvrages en fer et acier* ont été:

	1940		1941	
	Tonnes	Mille couronnes	Tonnes	Mille couronnes
Fer forgé, ainsi que fer laminé à chaud, en fer Lancashire ou Vallon ¹⁾	3 437	1 385	6 813	3 098
Fer et acier forgés, en acier fondu ¹⁾	29 222	27 681	29 325	31 788
Fer et acier laminés à chaud, en acier fondu:				
Billettes (ébauches de tubes, pleines incl.) et platines, produits destinés à la vente....	52 863	17 032	66 748	24 019
Fer et acier en barres (battu, gros et médium), fer feuillard, etc.	313 366	136 616	294 708	142 290
Fer d'angle, à T, etc., et autre fer façonné (gros et médium)	56 504	17 785	55 906	20 691
Autre fer gros (rails, éclisses, plaques d'assise, essieux, etc.)	17 550	5 070	26 543	8 906
Fil de fer laminé à chaud	115 509	42 949	103 742	43 151
Tôles fortes et médium.....	82 529	46 920	91 026	44 321
Tôles minces	84 335	49 116	92 498	57 813
Tuyaux laminés et étirés à chaud (ébauches de tubes, creuses incl.)	65 487	47 962	68 551	51 402
Déchets de fer	326 675	33 152	332 185	37 456

¹⁾ Pour les ébauches, il ne s'agit que des produits destinés à la vente.

Les *minerais autres que ceux de fer* présentent les chiffres suivants:

	1940		1941	
	Tonnes	Mille couronnes	Tonnes	Mille couronnes
Minerai d'or	229 291	25 490	188 448	17 468
» d'argent et de plomb ..	15 055	2 773	15 828	4 096
» de cuivre	17 784	2 952	33 319	5 758
» » manganèse	4 600	209	13 928	434
» » zinc	55 123	4 162	61 381	6 786
» » wolfram	219	922	303	1 352
Pyrite de fer	194 215	3 610	226 847	3 648
Graphite	153	31	205	30

La production des principaux *métaux autres que le fer* a été:

	1940		1) 1941	
	Kilogrammes	Mille couronnes	Kilogrammes	Mille couronnes
Or	6 500	28 929	5 950	26 668
Argent	23 707	1 365	23 682	1 473
	Tonnes		Tonnes	
Cuivre	12 887	16 636	13 468	19 010
Aluminium	2 276	5 297	1 589	4 450

L'exploitation des gisements de *houille* présente le résultat suivant:

	1940		1941	
	Tonnes	Mille couronnes	Tonnes	Mille couronnes
Houille	498 107	9 305	556 690	13 585
Argile réfractaire	111 917	497	83 619	559
Argile de klinker	24 937	108	20 454	81

Les *pierres dégrossies, concassées, taillées et polies* et les *autres ouvrages en pierre* présentent les chiffres suivants:

	1940		1941	
	Tonnes	Mille couronnes	Tonnes	Mille couronnes
Granit et gneiss, blocs bruts et macadam	652 287	3 087	967 218	5 007
pavés	217 939	4 669	178 135	4 021
dalles et bordures de trottoirs	16 324	527	15 228	458
pierres de construction, ni polies ni sculptées	36 846	1 439	15 909	1 154
autres ouvrages	8 879	3 157	7 415	2 971
Granit dit noir ou vert, en blocs	38 000	2 295	35 139	2 210
pierres ouvrées	4 741	3 041	6 236	3 591
Pierre ollaire, blocs bruts et ouvrages, toutes espèces	7 569	927	5 233	974 001
Schiste, pierre brute et ouvrages en ces matières, toutes espèces	1 545	188	1 726	221
Grès, quartzite et silex pyromaque, pierre brute et cassée, pierres ouvrées	227 620	1 394	251 381	1 510

¹⁾ Les chiffres de 1941 ne comprennent que la production des industries extractives et métallurgiques, tandis que la production industrielle en sa totalité a été indiquée déjà auparavant.

	1940		1941	
	Tonnes	Mille couronnes	Tonnes	Mille couronnes
Pierre à chaux et dolomite, pierre brute, cassée et moulue pierres de construc- tion et autres ouvrages.....	766 613	3 631	1 357 240	4 706
Marbre, en blocs, et pierres ouvrées, en marbre	12 486	1 399	12 060	1 251
Feldspath, non moulu	7 948	3 162	9 053	2 874
moulu.....	13 651	235	16 272	396
Quartz, non moulu	8 571	308	5 716	244
moulu	67 082	601	76 208	781
	8 655	211	10 278	327
	hl		hl	
Chaux calcinée, non éteinte	4 601 149	11 752	4 991 260	14 262
éteinte.....	219 794	462	311 270	722
	Tonnes		Tonnes	
Craie et farine fossile	21 489	1 241	19 679	1 263
Autres ouvrages	—	28	15	3

Tab. 1. Uppfordringen ur

	1	2	3	4	5
	Gruvor (gruvfält)	Antal med malm- fångst arbetade utmål ¹⁾	Antal dagar, varunder gruvan arbetats	Totala kvantiteten utfraktat berg och malm	
				under jord	i dagbrott
				T o n	
1	Stockholms län	4	—	49 331	26 047
	<i>Häverö kommun:</i>				
	Herrängsfältet:				
2	Eknäsgruvan	4	262	41 152	—
3	Vikinggruvan			721	—
4	Evagravan			7 458	26 047
5	Gamla Lappgruvan, äldre varp			—	—
6	Uppsala län	1 (6)	—	184 193	—
	<i>Alunda kommun:</i>				
7	Ramhällsfältet, äldre varp	(5)	290	—	—
	<i>Films kommun:</i>				
8	Dannemora gruvors odalutmål	1	298	184 193	—
	<i>Lena kommun:</i>				
9	Salsta gruvfält, äldre varp	(1)	112	—	—
10	Södermanlands län	13	—	184 392	42 006
	<i>Sköldinge kommun:</i>				
11	Kantorps gruvfält	6	288	138 079	—
	<i>Floda kommun:</i>				
12	Stavsfältet	3	288	7 754	2 000
	<i>Gåsinge—Dillnäs kommun:</i>				
13	Älgsjöbacksfältet	1	280	7 029	—
	<i>Österåkers kommun:</i>				
14	Asköfältet	3	300	31 530	40 006
15	Jönköpings län	1	—	1 152	161 721
	<i>Månsarps kommun:</i>				
16	Smålands Tabergs gruvfält	1	300	1 152	161 721
17	Värmlands län	9	—	221 707	—
	<i>Färnebo kommun:</i>				
	Persbergs odalfält:				
18	Skärstöten	1	299	7 532	—
19	Magneten och Storgruvan	1		49 342	—
20	Alabama	1		31 869	—
21	Långbansfältet	4	300	20 929	—
	<i>Nordmarks kommun:</i>				
22	Tabergs gruvor	1	286	31 691	—
23	Finnmosse gruvor	1	277	2 270	—
24	Nordmarks gruvor	1	286	57 838	—
				20 236	—

¹⁾ Siffror inom parentes ange utmål med malmfångst enbart ur äldre varp. — ²⁾ Inklusive plock-, vask- 0.45 % zink. — ³⁾ Därav genom magnetisk sorring 5 322 ton. — ⁴⁾ Mullmalm.

järngruvorna år 1941.

6	7	8	9	10	11	12	13	14	
Erhållen skrädd, direkt användbar malm ²⁾			Den direkt användbara malmens genomsnittshalt av				Erhållen anrikningsmalm		
totalkvantitet	värde	därav ur äldre varp	järn	fosfor	svavel	mangan	totalt	därav ur äldre varp	
Ton	Kronor	Ton	P r o c e n t				T o n		
—	—	—	—	—	—	—	34 236	33	1
}	—	—	—	—	—	—	3) 34 236	33	2
	—	—	—	—	—	—	—	—	3
	—	—	—	—	—	—	—	—	4
	—	—	—	—	—	—	—	—	5
200 798	3 502 604	49 680	—	—	—	—	48 507	48 507	6
—	—	—	—	—	—	—	48 507	48 507	7
3) { 124 596 70 830 }	3 465 000	44 308	{ 50·6 43 }	0·004 0·004	0·04 0·65	3·2 1·85	—	—	8
3) 5 372	37 604	5 372	40	0·012	2·75	—	—	—	9
26 157	280 677	8 693	—	—	—	—	192 298	11 762	10
8 334	77 934	1 509	57	0·02	0·01	—	139 155	11 762	11
3) 15 177	136 593	7 184	40	0·05	0·02	1·5	1 230	—	12
2 646	66 150	—	57·3	0·102	0·075	—	—	—	13
—	—	—	—	—	—	—	3) 51 913	—	14
162 873	651 492	—	—	—	—	—	—	—	15
162 873	651 492	—	32	0·055	0·05	0·38	—	—	16
29 554	411 057	—	—	—	—	—	160 876	19 700	17
3) 2 620	39 300	—	57·8	0·008	0·003	0·15	3) 48 740	—	18
3) 6 444	90 216	—	54·8	0·005	0·005	0·16			19
3) 7 071	91 923	—	55·3	0·015	0·003	0·07			20
726	14 919	—	65	0·02	0·01	1			
3) { 3 065 283 }	48 120	—	55·5	0·028	0·008	0·7	9 256	—	21
	5 094	—	32	0·03	0·011	14			
3) 5 376	69 888	—	50·4	0·005	0·048	0·4	3) 18 840	—	22
3) 2 270	29 510	—	60·9	0·011	0·041	0·28			
3) 1 699	22 087	—	57·15	0·006	0·06	0·39	3) 54 092	5 500	23
—	—	—	—	—	—	—	3) 29 948	14 200	24

samt magnetiskt och våtmekaniskt sovrad malm. — 3) Genom magnetisk sovring. — 4) Malmen höll även

	1	2	3	4	5
1	Örebro län	{ 55 (4) }	—	1 223 958	215
	<i>Tysslinge kommun:</i>				
2	Klara gruvor, äldre varp	(1)	160	—	—
	<i>Nora kommun:</i>				
3	Stribergs gruvfält: Övra Kärrgruvorna samt Kil- och Långgruvorna	3	288	113 165	—
4	Åsbobergsgruvan	1	288	8 809	—
5	Rödbergsfältet	1	290	9 344	—
	<i>Pershyttefältet:</i>				
6	Övre fältet	1	295	61 378	—
7	Nedre fältet	1	301	42 195	—
8	Bergsängsgruvan, äldre varp	(1)	115	—	—
	<i>Järnboås kommun:</i>				
9	Haggruvan, äldre varp	(1)	300	—	—
	<i>Vikers kommun:</i>				
10	Dalkarlsbergs gruvfält	3	287	103 553	—
	<i>Vikersfältet:</i>				
11	Vikersgårdsgruvan	1	} 296	27 003	—
12	Åkergruvan	1		5 282	—
	<i>Hjulsjö kommun:</i>				
13	Ånnenäs- och Södra Ånnenäsgruvorna, äldre varp	(1)	121	—	—
14	Ösjöbergsfältet	7	284	66 969	—
	<i>Hällefors kommun:</i>				
15	Sirsjöbergsfältet	4	289	57 235	—
	<i>Ljusnarsbergs kommun:</i>				
16	Ställbergsfältet	5	281	150 926	—
17	Haggruvefältet	2	281	31 540	—
18	Sköttgruvefältet	2	300	34 330	215
	<i>Bastkärnsfältet:</i>				
19	Bastgruvan	1	} 276	82 125	—
20	Fäbäcksgruvan	1		4 927	—
	<i>Linde kommun:</i>				
	<i>Ingelsgruvefältet:</i>				
21	Stora Moss-, Östra Kärr- och Hoppets gruvor	} 3	281	26 444	—
22	Äldre varp			—	—
23	Stripa odalfält	7	298	321 618	—
	<i>Fanthyttefältet:</i>				
24	Nybergsgruvan	} 5	300	1 583	—
25	Kärrgruvan			14 402	—
26	Johannisbergsgruvan			3 126	—
27	Bertilsgruvan			5 316	—
28	Åsagruvan			500	—
29	Siggebodafältet	1	300	2 408	—

1) Genom magnetisk sovring. — 2) Därav genom magnetisk sovring 25 207 ton. — 3) Därav genom magnetisk sovring 25 207 ton. — 4) Därav genom magnetisk sovring 25 207 ton. — 5) Därav genom magnetisk sovring 25 207 ton. — 6) Därav genom magnetisk sovring 25 207 ton. — 7) Därav genom magnetisk sovring 25 207 ton. — 8) Därav genom magnetisk sovring 25 207 ton. — 9) Därav genom magnetisk sovring 25 207 ton.

6	7	8	9	10	11	12	13	14	
735 122	8 873 649	36 308	—	—	—	—	207 206	377	1
1 976	16 464	1 976	.	.	.	.	—	—	2
{ 48 617	{ 815 111	—	{ 52·8	0·015	0·047	—	{ 44 802	—	3
{ 2 652	{ 57 130	—	{ 64·4	0·015	0·005	—	{ 5 271	—	
{ 771	{	—	{ 55·3	0·009	0·085	—	{	—	4
{ 2 745	{ 85 113	—	{ 62·3	0·019	0·005	—	{ 3 320	—	
{ 1 925	{	—	{ 53·6	0·02	0·005	—	{	—	5
{ 530	{	—	{ 56·5	0·012	0·275	—	{	—	
{ 1 019	{	—	{ 58	0·005	0·05	—	{	—	6
{ 3 059	{	—	{ 55	0·005	0·02	—	{	—	
{ 1) 3 889	{ 165 000	974	{ 53·1	0·005	0·02	—	{	—	7
{ 974	{	—	{ 46	0·008	0·05	—	{	—	
{ 35 000	{ 315 000	—	{ 47	0·015	0·007	—	{	—	8
{ 10 972	{ 76 804	—	{ 42	0·017	0·007	—	{	—	
{ 6 427	{ 44 989	6 427	{ 40	0·018	0·007	—	{	—	9
{ 13 039	{ 91 273	—	{ 43	0·018	0·007	—	{ 2) 26 265	—	
{ 1) 996	{ 12 948	996	{ 45	0·008	0·04	—	{	—	10
{	{	—	{			—	{	—	
{ 1) 4 689	{ 51 579	4 689	{ 43	0·01	0·05	—	{	—	11
{	{	—	{			—	{	—	
{ 13 323	{ 404 151	—	{ 56	0·068	0·005	—	{ 65 162	—	12
{ 9 450	{	—	{ 53·4	0·08	0·005	—	{	—	
{ 3) 13 665	{ 186 253	658	{ 39·8	0·02	0·2	2·93	{	—	13
{	{	—	{			—	{	—	
{ 1) 1 243	{ 18 210	1 243	{ 46	0·01	0·02	—	{ 1) 377	377	14
{ 4) 10 347	{ 177 500	—	{ 53	0·016	0·18	—	{ 1) 17 676	—	
{	{	—	{			—	{	—	15
{ 1) 164	{ 2 952	—	{ 58	0·007	0·007	—	{ 1) 20 951	—	
{	{	—	{			—	{	—	16
{ 1) 84 407	{ 1 392 709	—	{ 50·16	0·005	0·049	5·16	{	—	
{ 5 429	{ 35 289	5 429	{ 35·5	0·011	0·059	5·92	{	—	17
{ 1) 19 227	{ 278 790	—	{ 48·66	0·005	0·17	3·94	{	—	
{ 1) 13 346	{ 133 460	—	{ 50	0·015	0·1	0·85	{ 1) 14 988	—	18
{	{	—	{			—	{	—	
{ 1) 19 568	{ 263 500	1 320	{ 48·9	0·005	0·208	3·53	{	—	19
{ 27 389	{ 268 100	1 850	{ 43·7	0·005	0·216	3·64	{	—	
{ 5 414	{ 37 400	370	{ 34·5	0·008	0·192	4	{	—	20
{	{	—	{			—	{	—	
{ 13 770	{ 26 470	—	{ 5) 47·98	0·019	0·004	—	{	—	21
{ 5 586	{	—	{ 6) 42·97	0·02	0·006	—	{	—	
{ 10 376	{ 36 315	10 376	{ 7) 39·8	0·022	0·32	—	{	—	22
{ 547	{	—	{ 65	0·013	0·005	—	{	—	
{ 1) 189 614	{ 3 226 435	—	{ 8) 50·39	0·007	0·011	—	{	—	23
{ 92 845	{	—	{ 41·49	0·008	0·013	—	{	—	
{	{	—	{			—	{	—	24
{ 1 217	{	—	{			—	{	—	
{ 13 500	{	—	{			—	{	—	25
{ 2 662	{ 172 273	—	{ 33·5	0·02	0·15	3·8	{ 69	—	
{ 4 529	{	—	{			—	{	—	26
{ 500	{	—	{			—	{	—	
{	{	—	{			—	{	—	27
{	{	—	{			—	{	—	
{	{	—	{			—	{	—	28
{	{	—	{			—	{	—	
{	{	—	{			—	{	—	29
{	{	—	{			—	{	—	
{	{	—	{			—	{	—	30
{	{	—	{			—	{	—	
{	{	—	{			—	{	—	31
{	{	—	{			—	{	—	
{	{	—	{			—	{	—	32
{	{	—	{			—	{	—	
{	{	—	{			—	{	—	33
{	{	—	{			—	{	—	
{	{	—	{			—	{	—	34
{	{	—	{			—	{	—	
{	{	—	{			—	{	—	35
{	{	—	{			—	{	—	
{	{	—	{			—	{	—	36
{	{	—	{			—	{	—	
{	{	—	{			—	{	—	37
{	{	—	{			—	{	—	
{	{	—	{			—	{	—	38
{	{	—	{			—	{	—	
{	{	—	{			—	{	—	39
{	{	—	{			—	{	—	
{	{	—	{			—	{	—	40
{	{	—	{			—	{	—	
{	{	—	{			—	{	—	41
{	{	—	{			—	{	—	
{	{	—	{			—	{	—	42
{	{	—	{			—	{	—	
{	{	—	{			—	{	—	43
{	{	—	{			—	{	—	
{	{	—	{			—	{	—	44
{	{	—	{			—	{	—	
{	{	—	{			—	{	—	45
{	{	—	{			—	{	—	
{	{	—	{			—	{	—	46
{	{	—	{			—	{	—	
{	{	—	{			—	{	—	47
{	{	—	{			—	{	—	
{	{	—	{			—	{	—	48
{	{	—	{			—	{	—	
{	{	—	{			—	{	—	49
{	{	—	{			—	{	—	
{	{	—	{			—	{	—	50
{	{	—	{			—	{	—	
{	{	—	{			—	{	—	51
{	{	—	{			—	{	—	
{	{	—	{			—	{	—	52
{	{	—	{			—	{	—	
{	{	—	{			—	{	—	53
{	{	—	{			—	{	—	
{	{	—	{			—	{	—	54
{	{	—	{			—	{	—	
{	{	—	{			—	{	—	55
{	{	—	{			—	{	—	
{	{	—	{			—	{	—	56
{	{	—	{			—	{	—	
{	{	—	{			—	{	—	57
{	{	—	{			—	{	—	
{	{	—	{			—	{	—	58
{	{	—	{			—	{	—	
{	{	—	{			—	{	—	59
{	{	—	{			—	{	—	
{	{	—	{			—	{	—	60
{	{	—	{			—	{	—	
{	{	—	{			—	{	—	61
{	{	—	{			—	{	—	
{	{	—	{			—	{	—	62
{	{	—	{			—	{	—	
{	{	—	{			—	{	—	63
{	{	—	{			—	{	—	
{	{	—	{			—	{	—	64
{	{	—	{			—	{	—	
{	{	—	{			—	{	—	65
{	{	—	{			—	{	—	
{	{	—	{			—	{	—	66
{	{	—	{			—	{	—	
{	{	—	{			—	{	—	67
{	{	—	{			—	{	—	
{	{	—	{			—	{	—	68
{	{	—	{			—	{	—	
{	{	—	{			—	{	—	69
{	{	—	{			—	{	—	
{	{	—	{			—	{	—	70
{	{	—	{			—	{	—	
{	{	—	{			—	{	—	71
{	{	—	{			—	{	—	
{	{	—	{			—	{	—	72
{	{	—	{			—	{	—	
{	{	—	{			—	{	—	73
{	{	—	{			—	{	—	
{	{	—	{			—	{	—	74
{	{	—	{			—	{	—	
{	{	—	{			—	{	—	75
{	{	—	{			—	{	—	
{	{	—	{			—	{	—	76
{	{	—	{			—	{	—	
{	{	—	{			—	{	—	77
{	{	—	{			—	{	—	
{	{	—	{			—	{	—	78
{	{	—	{			—	{	—	
{	{	—	{			—	{	—	79
{	{	—	{			—	{	—	
{	{	—	{			—	{	—	80
{	{	—	{			—	{	—	
{	{	—	{			—	{	—	81
{	{	—	{			—	{	—	
{	{	—	{			—	{	—	82
{	{	—	{			—	{	—	
{	{	—	{			—	{	—	83
{	{	—	{			—	{	—	
{	{	—	{			—	{	—	84
{	{	—	{			—	{	—	
{	{	—	{			—	{	—	85
{	{	—	{			—	{	—	
{	{	—	{			—	{	—	86
{	{	—	{			—	{	—	
{	{	—	{			—	{	—	87
{	{	—	{			—	{	—	
{	{	—	{			—	{	—	88
{	{	—	{			—	{	—	
{	{	—	{			—	{	—	89
{	{	—	{			—	{	—	
{	{	—	{			—	{	—	90
{	{	—	{			—	{	—	
{	{	—	{			—	{	—	91
{	{	—	{			—	{	—	
{	{	—	{			—	{	—	92
{	{	—	{			—	{	—	
{	{	—	{			—	{	—	93
{	{	—	{			—	{	—	
{	{	—	{			—	{	—	94
{	{	—	{			—	{	—	
{	{	—	{			—	{	—	95
{	{	—	{			—	{	—	
{	{	—	{			—	{	—	96
{	{	—	{			—	{	—	
{	{	—	{			—	{	—	97
{	{	—	{			—	{	—	
{	{	—	{			—	{	—	98
{	{	—	{			—	{	—	
{	{	—	{			—	{	—	99
{	{								

	1	2	3	4	5		
Nybergsfältet:							
1	Storgruvan	}	2	300	{	2 346	—
2	Södra Storgruvan					10 783	—
Ramsbergs kommun:							
Blankafältet:							
3	Blanka gruvor	1	300	19 071	—		
4	Pojk- och Elzviksgruvorna	1	300	11 957	—		
5	Håkansbodafältet	1	300	5 623	—		
6	Västmanlands län	{	38 (1)	—	1 023 227	3 000	
Skinnskattebergs kommun:							
Riddarhytte odalutmål:							
7	Bäcke-, Pelle- och Östergruvorna	}	1	288	{	148 674	—
8	Äldre varp					—	—
9	Höjdgruvan		1	106		17 785	—
10	Källfallsfältet		2	288		77 411	—
11	Persgruvefältet		2	288		58 771	—
Norbergs kommun:							
12	Kallmorbergsfältet		1	290		17 552	—
Risbergsfältet:							
13	Bond- och Rännilsgruvorna		2	290		28 355	—
14	Äldre varp		(1)	298		—	—
15	Morbergsfältet		6	298		165 379	—
16	Norrbergsfältet		5	298		87 167	—
17	Getbacksfältet		1	298		85 847	—
Klackbergsfältet:							
18	Gröndalsgruvan		1	298		6 552	—
19	Storgruvan		1	298		13 140	—
20	Nya Kolningbergsfältet		2	298		4 563	—
21	Gamla Kolningbergsfältet		2	298		26 608	—
22	Andersbenningsfältet		2	287		41 517	—
Eskilbacksfältet:							
23	Prostgruvan	}	3	294	{	32 284	—
24	Storgruvan					79 566	—
25	Östra Storgruvan					28 260	—
Västansfors kommun:							
Semlafältet:							
26	Östra och Västra Stortägstgruvorna		2	299		4 822	—
27	Södra Rudgruvan		1	299		33 855	—
28	August- och Maria- samt Per Eriksgruvorna ..		2	300		36 021	—
29	Bäckgruvan		1	300		29 098	3 000
30	Kopparbergs län	{	134 (3)	—	4 599 279	125 114	
Svärdsjö kommun:							
31	Vintjärnsfältet		3	75		7 757	—
32	Borgärdesfältet, äldre varp		(1)	125		—	—
Stora Tuna kommun:							
33	Idkerbergsfältet		6	287		341 589	—
34	Tuna Hästbergsfältet		5	286		116 375	—
Silvbergs kommun:							
35	Hästhagbergs Fly- och Smedjegruva		1	290		29 781	—
36	Björngruvan		1	61		—	483

1) Genom magnetisk sovring. — 2) Delvis oskrädd malm. — 3) I vätmekaniskt sovringsverk. — 4) I kom-

6	7	8	9	10	11	12	13	14	
2 270 10 148	43 811 195 856	— —	} 19	0·035	0·02	15	—	—	{ 1 2
17 433 7 873 —	167 356 75 408 —	— — —	} 37 —	0·014 —	0·015 —	— —	2 990 3 098	— —	{ 3 4 5
344 504	4 493 581	13 976	—	—	—	—	549 563	8 648	6
¹⁾ 2 730 8 281 ¹⁾ 910 ¹⁾ 20 290 ¹⁾ 11 870	61 780 59 152 15 980 460 786 315 623	— 8 281 — — —	60 42 50 58 60	0·006 0·008 0·005 0·003 0·005	0·1 0·9 0·03 0·05 0·05	— — 1·2 — —	¹⁾ 115 881 — 12 465 ¹⁾ 43 301 ¹⁾ 32 597	— — — — —	7 8 9 10 11
—	—	—	—	—	—	—	17 552	—	12
1 661 —	9 966 —	— —	49 —	0·025 —	0·1 —	— —	26 694 7 037	— 7 037	13 14
53 698 29 931 —	604 102 336 724 —	— — —	47·5 48 —	0·018 0·02 —	0·01 0·005 —	— — —	107 460 56 257 80 186	— 1 611 —	15 16 17
6 047 10 310 2 208 11 836 ²⁾ 12 495 —	81 635 139 185 32 016 159 786 99 960 —	— — — — — —	44 45 47 45 41 —	0·003 0·004 0·003 0·004 0·004 —	0·17 0·12 0·08 0·1 0·1 —	4 4·5 4·5 4·5 4 —	— — — — — ¹⁾ 23 294	— — — — — —	18 19 20 21 22
³⁾ { 27 282 64 924 22 903	345 000 820 000 289 000	— — —	} 40	0·032	spår	0·4	—	—	{ 23 24 25
— — 32 666 22 943 ¹⁾ { 1 519	— — 298 994 298 259 10 633	— — 5 000 652 43	— — 44 48·5 41	— — 0·015 0·013 0·013	— — 0·03 0·12 0·12	— — 0·1 0·1 0·1	4 064 ¹⁾ 22 775 — — —	— — — — —	26 27 28 29
2 385 150	31 648 086	19 864	—	—	—	—	1 137 787	3 198	30
— ¹⁾ 2 406	— 33 684	— 2 406	— 48·5	— 0·008	— 0·017	— —	¹⁾ 7 599 —	— —	31 32
⁴⁾ 202 744 ¹⁾ 15 989	2 739 000 233 919	— —	62 34·4	0·7 0·02	0·005 1·23	— 8·36	— ¹⁾ 66 686	— —	33 34
— 289	— 867	— —	— 41	— 0·01	— 0·05	— —	¹⁾ 26 188 —	— —	35 36

binerat sovringsverk.

	1	2	3	4	5
	<i>Säters kommun:</i>				
1	Bispbergsfältet	2	290	25 515	—
	<i>Garpenbergs kommun:</i>				
2	Östra och Västra Smältarnossgruvorna	2	299	54 799	—
3	Intrångets gruvor	5	300	148 381	—
4	Ryllshyttfältet	1	300	55 006	—
	<i>Folkärna kommun:</i>				
5	Lövsvedsgruvan	1	299	39 728	—
	<i>Grangärde kommun:</i>				
6	Grängesbergs exportfält	37	298	2 077 367	—
7	Risbergsfältet	17	298	346 303	—
8	Björnbergsfältet, äldre varp	(1)	165	—	—
	<i>Ludvika kommun:</i>				
9	Blötbergsfältet: Kalvgruvan	1	299	355 999	—
10	Fly- och Brogruvorna	1	299	62 228	—
	<i>Fredmundbergsfältet:</i>				
11	Jordgruvan	1	288	5 842	—
12	Kolbottengruvan	1	288	16 143	—
13	Ickorrgruvan	1	288	39 449	—
14	Norra Tremangruvan	1	288	4 289	—
15	Täktgruvan	1	288	1 079	—
16	Nya Kärrgruvan	1	288	549	—
17	Häksberg-Ickorrbottenfältet	22	291	343 954	90 865
18	Lekombergsfältet	3	287	157 911	—
	<i>Sörviksfältet:</i>				
19	Sörviks Nygruva och Kolningsbergsgruvan ..	2	298	15 247	—
20	Lampan- och Södra Lampangruvorna	2	253	4 113	—
21	Källbottenfältet	4	294	72 837	—
22	Gräsbergsfältet	2	287	48 511	—
	<i>Ludvika stad:</i>				
23	Hillängsgruvan	1	277	62 850	—
	<i>Norrbärke kommun:</i>				
24	Torrstensbergsfältet	2	287	45 200	—
	<i>Nybergsfältet:</i>				
25	Kälgruvan	1	300	55 686	33 766
26	Kanal- och Tallskogsgruvorna	2	300	15 263	—
27	Kärrgruvefältet	4	300	49 528	—
28	Finnbofältet, äldre varp	(1)	150	—	—

¹⁾ Därav i kombinerat sovringsverk 6 962 ton. — ²⁾ I kombinerat sovringsverk. — ³⁾ Genom magnetisk malm i kombinerat sovringsverk. Vid sovringsverket erhöles dessutom 7 331 ton apatitslig till ett värde av mekanisk sovring.

6	7	8	9	10	11	12	13	14	
¹⁾ 13 621	190 699	—	64·5	0·005	0·01	0·1	²⁾ 3 198	3 198	1
—	—	—	—	—	—	—	³⁾ 33 315	—	2
³⁾ 44 329	664 935	—	51·6	0·016	1	0·3	⁵⁾ 91 077	—	3
—	—	—	—	—	—	—	³⁾ 53 889	—	4
—	—	—	—	—	—	—	³⁾ 34 563	—	5
⁴⁾ 1 167 873	16 630 511	—	59·8	1	0·01	0·1	{ —	—	6
⁵⁾ 226 616	2 422 525	—	64·2	0·7	0·01	0·1			
⁶⁾ 149	2 292	—	5·6	9·3	0·01	0·1			
35 066	393 100	—	59	0·6	0·002	0·2			
³⁾ 2 136	29 904	2 136	48	0·011	0·1	—	290 144	—	7
							—	—	8
³⁾ 193 702	2 188 000	—	57·1	0·52	0·01	—	³⁾ 32 563	—	9
24 262	318 300	—	60·9	0·76	0·01	—	{ 50	—	10
182	1 800	—	53·2	0·079	0·01	—			
⁷⁾ 11 438	127 700	—	56	0·57	0·01	—			
⁷⁾ 9 921	92 100	—	59·6	0·67	0·01	—			
³⁾ 2 090	23 600	—	57·1	0·52	0·01	—	³⁾ 352	—	11
3 912	37 400	—	52	0·23	0·01	—	{ 1 022	—	12
⁷⁾ 3 012	33 400	—	56	0·57	0·01	—			
⁷⁾ 2 485	22 800	—	59·6	0·67	0·01	—			
5 642	67 300	—	58·1	0·58	0·01	—			
6 311	60 000	—	52	0·23	0·01	—	{ 1 371	—	13
⁷⁾ 6 646	73 800	—	56	0·57	0·01	—			
⁷⁾ 5 482	50 400	—	59·6	0·67	0·01	—			
³⁾ 566	6 300	—	57·1	0·1	0·2	—			
³⁾ 43	480	—	56	0·57	0·01	—	{ ³⁾ 84	—	14
³⁾ 35	320	—	59·6	0·67	0·01	—			
38	150	—	41·7	0·1	0·1	—			
354	3 400	—	52	0·23	0·01	—			
⁷⁾ 220	2 500	—	56	0·57	0·01	—	{ —	—	15
⁷⁾ 181	1 700	—	59·6	0·67	0·01	—			
138	1 300	—	52	0·23	0·01	—			
⁷⁾ 95	1 100	—	56	0·57	0·01	—			
⁷⁾ 78	700	—	59·6	0·67	0·01	—	{ ³⁾ 390 155	—	17
		—	—	—	—	—			
³⁾ 109 339	1 271 600	—	50·7	1·11	0·035	—	³⁾ 36 730	—	18
³⁾ 11 822	153 331	—	42·5	0·005	0·046	—	—	—	19
³⁾ 9 306	109 482	5 829	42·75	0·06	0·057	—	—	—	20
³⁾ 53 920	547 288	—	40·01	0·092	0·05	—	³⁾ 5 000	—	21
³⁾ 41 242	683 792	—	42·3	0·04	0·01	—	—	—	22
³⁾ 25 027	{ 623 303	{ —	35·89	0·007	0·3	11·71	{ —	—	23
³⁾ 24 837			30·46	0·007	0·33	10			
1 030	4 634	1 030	25·53	0·006	0·3	8·32			
³⁾ 41 457	687 359	5 990	42·3	0·04	0·01	—	—	—	24
³⁾ 35 694	500 000	—	{ 47·6	0·007	0·35	—	³⁾ 53 691	—	25
³⁾ 5 507	77 000	—					³⁾ 6 696	—	26
1 146	37 000	—					³⁾ 3 414	—	27
³⁾ 34 299	480 000	—					—	—	28
2 473	17 311	2 473	40	0·01	0·025	—	—	—	29

sovring. — ⁴⁾ Därav i kombinerat sovringsverk 596 032 ton. — ⁵⁾ Mull i kombinerat sovringsverk. — ⁶⁾ Apatit-184 155 kr. och hållande 7 % järn, 12·8 % fosfor, 0·05 % svavel och 0·1 % mangan. — ⁷⁾ Genom våt-

	1	2	3	4	5
1	Gävleborgs län	{ 11 (2) }	—	157 650	—
	<i>Hofors kommun:</i>				
	Nyängsfältet:				
2	Nyängs- och Erik Hansgruvorna.....	2	288	78 208	—
3	Nore- och Nya Beskowgruvorna	2	288	3 966	—
4	Storstrecksfältet	3	293	68 222	—
5	Örbäcksgruvan	1	293	3 609	—
6	Sjöströms- och Penninggruvorna, äldre varp ..	(2)	—	—	—
	<i>Torsåkers kommun:</i>				
7	Bodåsfältet	3	290	3 645	—
8	Norrbottens län	93	—	3 066 585	10 843 255
	<i>Gällivare kommun:</i>				
9	Gällivare malmfält	51	296	2 087 424	10 390
10	Koskullskulle gruvfält	4	277	419 286	—
	<i>Jukkasjärvi kommun:</i>				
11	Kiirunavaara malmfält	25	293	150 340	10 761 420
12	Luossavaara malmfält	4	293	217 512	71 445
13	Tuolluvaara malmfält	9	289	192 023	—
14	Hela riket	{ 359 (16) }	—	10 711 474	11 201 358

¹⁾ Genom magnetisk sovring. — ²⁾ Därav genom magnetisk sovring 291 107 ton. — ³⁾ Därav genom mag-

6	7	8	9	10	11	12	13	14	
605	7 300	605	—	—	—	—	109 610	—	1
—	—	—	—	—	—	—	55 836	—	2
—	—	—	—	—	—	—	1 734	—	3
—	—	—	—	—	—	—	46 639	—	4
—	—	—	—	—	—	—	1 756	—	5
605	7 300	605	.	.	.	.	—	—	6
—	—	—	—	—	—	—	3 645	—	7
5 204 607	76 380 756	3 215	—	—	—	—	508 367	136 726	8
{ ¹⁾ 241 632	{ 20 304 389	—	{ 64·2	0·238	0·035	—	¹⁾ 12 857	—	9
{ ¹⁾ 1 232 680	{ 225 649	—	{ 60·7	0·859	0·082	—	²⁾ 495 510	136 726	
{ 74 486	{ 3 384 738	—	{ 65·4	0·029	0·08	—	—	—	10
{ 672	{ 707 619	—	{ 61·3	0·04	0·09	—	—	—	
{ 3 215	{ 6 714	—	{ 62·3	0·58	0·05	—	—	—	11
{ 93 552	{ 25 718	3 215	{ 57	0·377	0·09	—	—	—	
{ 149 192	{ 43 847 407	—	{ 69·17	0·018	0·023	—	—	—	12
{ 508 950	{ 5 013 553	—	{ 68·73	0·065	0·018	—	—	—	
{ 2 247 445	{ 3 090 618	—	{ 67·12	0·422	0·014	—	—	—	13
{ 108 570	{ 24 696	—	{ 59·82	2·13	0·015	—	—	—	
{ 41 272	{ 9 089 370	—	{ 65·35	0·013	0·042	—	—	—	14
{ 99 924	{ 126 189 202	132 341	{ 64·19	0·056	0·027	—	—	—	
{ 4 471	{ 2 756	—	{ 61·97	0·277	0·033	—	—	—	15
{ 11 592	{ 24 696	—	{ 59·65	0·584	0·037	—	—	—	
{ 110 203	{ 2 756	—	{ 68·2	0·007	0·003	—	—	—	16
{ 23 650	{ 2 756	—	{ 68·27	0·014	0·004	—	—	—	
{ 2 756	{ 2 756	—	{ 68·05	0·038	0·005	—	—	—	17
{ 24 696	{ 2 756	—	{ 67·64	0·151	0·003	—	—	—	
{ 24 696	{ 2 756	—	{ 61·85	1·48	0·004	—	—	—	18
{ 24 696	{ 2 756	—	{ 61·85	1·48	0·004	—	—	—	
9 089 370	126 189 202	132 341	—	—	—	—	2 948 450	228 951	14

netisk sovring 219 715 ton.

Tab. 2 a. Järnmalms an-

Slag av anrikningsverk: m = magnetiskt; v = vätanrikningsverk; mv = kombinerat

	1	2	3	4	5
	Verkets namn	Slag av anrik- ning	Antal timmar, varunder verket varit i gång	I verket ingå-	
				Från nedanstående gruvor (gruvfält)	Total kvantitet
					Ton
1	Stockholms län	—	2 174	—	34 236
2	Herräng	m	2 174	Herrängsfältet	34 236
3	Uppsala län	—	5 193	—	48 507
4	Ramhäll	m	5 193	Ramhällsfältet, äldre varp	48 507
5	Södermanlands län	—	13 753	—	192 202
6	Kantorp	mv	6 553	{ Kantorps gruvfält	139 155
7	Askö	m	7 200	{ Stavs gruvfält	1 134
				{ Asköfältet	51 913
8	Värmlands län	—	19 848	—	161 359
9	Persberg	m	5 846	Persbergs odalfält	48 740
10	Långban	mv	3 112	Långbansfältet	9 741
11	Taberg	m	6 346	{ Tabergs gruvor	18 840
12	Finnmosse	m	4 544	{ Nordmarks gruvor	29 946
				{ Finnmosse gruvor	54 092
13	Örebro län	—	33 774	—	259 344
14	Åsboberg	{ v }	6 298	{ Övra Kärr- och Kilgruvorna	48 122
		{ m }		{ Åsbobergsgruvan, äldre varp	596
15	Pershyttan	mv	4 005	Övra Kärrgruvorna samt Långgruvan	2 977
				Nedre Pershyttefältet	25 207
16	Dalkarlsberg	mv	4 455	Dalkarlsbergs gruvfält	{ 65 162
					{ 13 203
17	Bredsjö	m	4 652	{ Ösjöbergsfältet	17 571
18	Sikfors	m	4 990	{ Annenäsgruvan, äldre varp	377
19	Sköttgruvan	m	2 846	{ Sirsjöbergsfältet	22 501
				{ Sköttgruvefältet	14 998
20	Guldsmedshyttan	mv	6 528	{ Blanka gruvor	2 765
				{ Håkansbodafältet	2 964
				{ Stripa odalfält	42 901
21	Västmanlands län	—	40 298	—	547 598
22	Bäcke-gruvan	mf	6 381	Bäcke-gruvan	*) 115 881
23	Höjdgruvan	m	2 253	Höjdgruvan	12 465
24	Källfallet	m	6 309	Källfallsfältet	43 301
25	Persgruvan	m	4 787	Persgruvefältet	32 597

1) Rågodset höll även 5 % mangan. — 2) Sligen höll även 1.5 % mangan. — 3) Sligen höll även 10.1 %

rikning år 1941.

magnetiskt och vätanrikningsverk; mf = kombinerat magnetiskt och flotationsverk.

6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	
ende rågods				Erhållen färdig vara (slig)						
Därav ur äldre varp	Genomsnittshalt av			Total kvantitet	Värde	Därav ur varpalm	Genomsnittshalt av			
	järn	fosfor	svavel				järn	fosfor	svavel	
Ton	Procent			Ton	Kronor	Ton	Procent			
20	—	—	—	17 455	383 944	10	—	—	—	1
20	37·5	0·004	0·634	17 455	383 944	10	62·4	0·002	0·141	2
48 507	—	—	—	14 502	211 700	14 502	—	—	—	3
48 507	25	0·014	0·1	14 502	211 700	14 502	63·44	0·008	0·048	4
11 762	—	—	—	81 466	1 551 650	5 162	—	—	—	5
11 762	30·6	0·025	0·05	61 574	1 293 054	5 162	62	0·012	0·062	6
—	27	0·02	0·12	19 892	258 596	—	62·9	0·015	0·08	7
19 700	—	—	—	78 283	1 205 130	6 800	—	—	—	8
—	41	0·008	0·007	32 372	501 766	—	59·5	0·005	0·005	9
—	32	0·016	0·01	634	24 728	—	65	0·014	0·011	10
—	38	0·008	0·1	3 022	65 880	—	52	0·023	0·022	10
14 200	29	0·008	0·1	7 612	110 432	—	61·8	0·005	0·04	11
5 500	44	0·01	0·1	9 477	137 417	4 500	60·6	0·005	0·062	11
—	—	—	—	25 166	364 907	2 300	60·7	0·006	0·059	12
14 176	—	—	—	113 770	2 135 269	3 140	—	—	—	13
—	43·5	0·019	0·012	8 854	—	—	59·2	0·019	0·019	14
596	43·2	0·018	0·013	10 601	411 235	240	65·4	0·01	0·02	14
—	49·3	0·025	—	303	—	—	69·2	0·018	0·085	14
—	41	0·016	0·005	876	—	—	69·2	0·007	0·003	15
—	35·8	0·08	0·05	10 500	140 000	—	64	0·005	0·003	15
13 203	29·7	0·15	0·5	1 111	—	—	55·3	0·06	0·005	16
—	45	0·02	0·05	189	458 034	2 900	57·3	0·06	0·005	16
377	45	0·01	0·04	19 587	—	—	69·6	0·012	0·006	16
—	40·2	0·035	0·015	1 969	—	—	65·2	0·109	0·007	16
—	40	0·015	0·1	10 772	280 072	—	65	0·005	0·028	17
—	37·4	0·01	0·003	11 182	223 640	—	64	0·003	0·005	18
—	33	0·003	0·06	8 932	133 980	—	66	0·01	0·05	19
—	40·5	0·011	0·004	1 432	24 200	—	61	0·008	0·005	19
—	—	—	—	1 620	27 378	—	58	0·003	0·04	20
—	—	—	—	25 842	436 730	—	60	0·006	0·01	20
10 941	—	—	—	236 605	3 575 984	—	—	—	—	21
—	39	0·006	2·5	56 000	894 880	—	66	0·003	1	22
—	31	0·003	0·1	5 350	85 707	—	64	0·003	0·05	23
—	33	0·003	0·2	17 580	289 718	—	64·5	0·003	0·03	24
—	34	0·005	0·2	13 935	230 345	—	64·5	0·005	0·04	25

mangan. — *) Ur rågodset, som jämväl höll 0·7 % koppar, erhöles även 4 525 ton kopparmalmsslig.

	1	2	3	4	5
	Västmanlands län (forts.)				
1	Kallmora	mv	3 755	{ Kallmorbergsfältet	16 119
				{ Risbergsfältet	23 789
				{ Morbergsfältet	107 460
2	Bålsjö	mv	5 510	{ Norrbergsfältet	56 257
				{ Risbergsfältet, äldre varp	7 037
				{ Bondgruvan, äldre varp	2 293
3	Östanmossa	m	5 220	{ Getbacksfältet	80 186
4	Långgruvan	m	2 374	{ Vind- och Långgruvorna	23 294
				{ Stortäktsgruvorna	4 144
5	Stortäktsgruvan	mv	3 709	{ Södra Rudgruvan	22 775
				{ Kolnbergsgruvan	4) (12 600)
6	Kopparbergs län	—	57 990	—	1 153 568
7	Vintjärn	m	795	{ Vintjärnsfältet	7 599
8	Tuna Hästberg (Rämshyttan) ..	m	3 690	{ Tuna Hästbergsfältet	66 686
9	Ulvshyttan	m	5 834	{ Hästagsbergs Fly- och Smedjegruva	26 188
				{ Bråfalls Hemgruva, äldre varp ..	22 010
10	Bispberg	mv	1 768	{ Bispbergsfältet, äldre varp	3 198
11	Vikmanshyttan	m	40	{ Bispbergsfältet	8) (46)
12	Smältarmossgruvan	m	3 883	{ Smältarmossgruvorna	33 315
13	Intrånget 9)	m	7 200	{ Intrångets gruvor	91 951
14	Ryllshyttan 10)	m	6 090	{ Ryllshyttfältet	54 026
15	Lövsvedsgruvan	m	5 688	{ Lövsvedsgruvan	34 563
16	Bergslagsschaktet (Gränges- berg)	mv	3 930	{ Risbergsfältet	290 144
				{ Kalvgruvan	32 563
17	Blötberget	m	4 324	{ Jordgruvan	352
				{ Norra Tremangruvan	84
18	Håksberg	mv	5 805	{ Håksberg-Ickorrbottenfältet	390 155
19	Lekomberg	mv	4 143	{ Lekombergsfältet	36 730
				{ Källgruvan	55 308
20	Nyberget	m	4 800	{ Kanalgruvan	7 225
				{ Kärrgruvan	705
				{ Äldre varp	766
21	Gävleborgs län	—	9 049	—	112 548
22	Långnäs	m	9 049	{ Nyängs- och Storstrecksfälten ...	112 548
23	Norrbottnens län	—	6 557	—	559 146
24	Vitåfors (Malmberget)	mv	6 557	{ Gällivare malmfält	488 367
				{ Kiirunavaara malmfält	70 779
25	Hela riket	—	188 636	—	3 068 508

1) Svartmalmsslig. — 2) Blodstenslig. — 3) Legoanrikning. — 4) Skrätt och oskrätt berg; ej inräknat i
7) Sligen höll även 1.6 % mangan. — 8) Enär rågodset utgöres av mull, har varken rågodset eller sligen in-
malmsanrikning. — 10) Verket även använt för framställning av zinkmalmsslig. — 11) Rågodset höll även
samt ur 92 130 ton rågods från äldre upplag (det sistnämnda hållande 18.1 % järn och 2.04 % fosfor) genom
13 279 % fosfor.

6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	
—	28 ²	0'009	0'03	7 449	148 458	—	61	0'005	0'025	1
—	30 ⁴	0'025	0'01	9 843	196 170	—	60 ⁹	0'007	0'09	
—	—	—	—	¹⁾ 14 651	197 789	—	66	0'006	0'005	2
1 611	37	0'025	0'02	²⁾ 57 677	692 124	—	63 ⁵	0'012	0'03	
7 037	—	—	—	³⁾ 917	11 000	—	63	0'009	0'04	3
2 293	35	0'025	0'1	28 568	385 668	—	62	0'004	0'07	
—	30	0'008	0'4	11 065	213 125	—	60 ⁵	0'004	0'022	4
—	32 ⁹	0'006	0'05	3 353	57 000	—	61 ³	0'004	0'015	
—	52	0'007	0'02	10 217	174 000	—	60 ⁸	0'004	0'03	5
—	29	0'005	0'09	⁵⁾ (10 395)	⁵⁾ (156 000)	—	.	.	.	
—	.	.	.	—	—	—	.	.	.	
26 848	—	—	—	545 148	7 883 578	16 801	—	—	—	6
—	42	0'02	0'007	3 370	31 000	—	61	0'006	0'005	7
—	⁶⁾ 37 ²	0'02	0'3	29 825	587 850	—	⁷⁾ 60 ⁴	0'008	0'25	8
—	41	0'006	0'02	28 940	520 915	13 920	61	0'004	0'01	9
22 010	38	0'007	0'03							
3 198	40	0'01	0'02	2 550	35 703	2 550	65	0'005	0'01	10
—	60	0'01	0'004	⁸⁾ (45)	⁸⁾ (2 068)	—	70	spår	spår	11
—	45	0'003	0'7	22 744	227 500	—	61 ⁴	0'002	0'3	12
874	29	0'016	0'9	34 859	522 885	331	65 ³	0'009	1'5	13
—	25 ⁷	.	.	19 629	407 891	—	62 ⁸	0'004	0'18	14
—	38	0'005	0'08	19 857	218 427	—	62 ¹	0'003	0'03	15
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
—	45 ⁶	0'7	0'004	190 089	2 139 500	—	62	0'5	0'004	16
—	—	—	—	21 036	219 300	—	—	—	—	
—	46	0'03	0'01	227	2 300	—	62 ⁵	0'23	0'01	17
—	—	—	—	54	600	—				
—	32	0'09	.	135 158	2 486 258	—	52 ⁹	0'047	.	18
—	41 ⁰⁶	1'13	0'04	23 196	238 449	—	59 ⁵	0'71	0'02	19
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
—	20	0'007	0'3	13 614	245 000	—	63	0'003	0'265	20
—	30	0'007	1							
766	25	0'006	0'3	—	—	—	—	—	—	
—	—	—	—	56 654	1 331 000	—	—	—	—	21
—	¹¹⁾ 34 ⁸	0'01	0'39	56 654	1 331 000	—	¹²⁾ 61 ³	0'005	0'172	22
132 403	—	—	—	294 636	4 015 882	75 716	—	—	—	23
—	—	—	—	67 146	—	—	71 ⁴	0'009	0'008	24
132 403	41 ⁹	0'809	0'135	89 477	4 015 882	75 716	70 ⁵	0'023	0'012	
—	54 ²	3'235	0'135	73 731			63 ⁷	0'535	0'227	
—	—	—	—	2 473			59 ⁸	0'187	0'228	
—	—	—	—	61 809	—	—	65 ⁷	0'839	0'211	
264 357	—	—	—	1 438 519	22 294 137	122 131	—	—	—	25

länssumman. — ⁵⁾ Sintringsgods; ej inräknat i länssumman. — ⁶⁾ Rågodset höll även 2⁹ % mangan. — räknats i summatisiffrorna för länet. — ⁹⁾ Det vid verket erhållna avfallet användes som rågods vid koppar-2³ % mangan. — ¹²⁾ Sligen höll även 1⁰⁴ % mangan. — ¹³⁾ Dessutom erhöles ur rågods för anrikningen flotation 23 785 ton apatitslig med ett värde av 1 026 949 kr. och en genomsnittshalt av 5⁹ % järn och

Tab. 2 b. Järnmalmns brikettering och sintring år 1941. *)

1 Verkets namn	2 Briketteringsverk (b) eller sintningsverk (s)	3 Antal timmar, varunder verket varit i gång	4 Tillverkade briketter och sinter	
			Kvantitet Ton	Värde Kronor
Stockholms län	—	4 245	18 547	519 316
Herräng	s	4 245	18 547	519 316
Uppsala län	—	1 794	4 738	105 000
Gimo	s	1 794	¹⁾ 4 738	105 000
Södermanlands län	—	9 721	124 878	3 863 051
Kantorp	s	2 341	19 763	533 601
Oxelösund	s	7 380	²⁾ 105 115	3 329 450
Värmlands län	—	16 000	60 858	1 819 400
Hagfors	s	8 100	35 600	1 100 500
Nykroppa	s	7 900	25 258	718 900
Örebro län	—	54 289	105 689	3 045 804
Bredsjö	b	8 156	11 911	404 974
Sikfors	s	8 424	20 100	603 000
Sköttgruvan	s	3 700	5 852	117 040
Guldsmidshyttan	s	5 731	³⁾ 23 225	557 400
Degerfors	s	6 126	12 287	410 135
Bofors	s	6 528	11 350	414 275
Röfors	s	7 920	12 600	371 700
Pershyttan	s	7 704	8 364	167 280
Västmanlands län	—	41 964	210 367	5 334 895
Bäcke-gruvan	s	6 936	61 370	1 574 140
Källfallet	s	6 788	16 295	431 492
Persgruvan	s	4 753	11 865	314 185
Spännarhyttan	s	7 528	26 523	742 822
Fagersta	s	7 679	57 345	1 385 000
Högfors	s	8 280	36 969	887 256
Kopparbergs län	—	32 302	405 984	8 278 118
Tuna Hästberg (Rämshyttan)	s	4 120	23 093	594 876
Vikmanshyttan	s	5 618	⁴⁾ 13 258	408 724
Nyberget	b	1 052	1 178	38 000
Horndal	s	8 409	⁵⁾ 23 987	534 000
Domnarvet	s	5 821	317 922	6 040 518
Långshyttan	s	7 282	26 546	662 000
Gävleborgs län	—	19 532	149 224	4 888 365
Långnäs	s	5 724	⁶⁾ 90 959	3 266 000
Sandviken	s	6 896	⁷⁾ 42 104	1 165 865
Forsbacka	s	6 912	16 161	456 500
Hela riket	b	9 208	13 089	442 974
	s	170 639	1 067 196	27 410 975
		179 847	1 080 285	27 853 949

*) Framställningen av briketter och sinter ur purple-ore är ej medräknad här utan redovisas i textavdelningen, sid. 13.

¹⁾ Därav av krossad styckemalm 3 959 ton. — ²⁾ Med inblandning av styckemalm. — ³⁾ Därav av krossad styckemalm 194 ton. — ⁴⁾ Därav av krossad styckemalm 695 ton. — ⁵⁾ Därav av krossad styckemalm 6 733 ton. — ⁶⁾ Därav av glödspån 686 ton med ett värde av 17 000 kr. — ⁷⁾ Därav av krossad styckemalm 6 989 ton.

Tab. 3. Tillverkningen av tackjärn, järnsvamp och ferrolegeringar
år 1941.

1	2	3	4	5	6
Tillverkningar	Hela tillverkningen		Därav till avsalu		
			genom export	inom landet	Kronor
	Ton	Kronor	Ton		
1. Tackjärn	714 382	116 600 543	53 107	194 159	47 480 411
Smidestackjärn	14 870	2 940 176	4 870	6 060	2 140 463
Bessemertackjärn: för sur process	5 809	1 017 375	—	500	80 400
» basisk »	202 955	22 513 420	—	—	—
Martintackjärn: för sur process	208 715	37 994 650	19 364	48 152	13 700 962
» basisk »	182 542	32 432 585	11 533	68 210	14 076 888
Gjuttackjärn: för aducering	6 352	1 194 568	3 165	3 187	1 194 568
» andra ändamål: hematit- fosfor- ..	35 599	7 450 664	7 152	27 585	7 298 964
» andra ändamål: hematit- fosfor- ..	46 323	8 308 231	7 023	35 231	7 640 811
Gjutgods, framställt direkt från masugn....	11 217	2 748 874	—	5 184	1 347 355
2. Järnsvamp	26 082	4 031 968	4 484	21 045	3 962 843
3. Ferrolegeringar	35 021	30 742 281	16 542	15 305	26 986 527
Fosforjärn	80	72 400	—	80	72 400
Kiseljärn: med högst 15 % kisel	863	203 612	399	464	203 612
» mer än 15 % kisel	11 195	5 808 711	7 743	3 452	5 808 711
Kiselkalcium	38	38 000	16	22	38 000
Kiselkrom	1 273	909 000	1 260	13	909 000
Kiselmanganjärn	3 411	2 019 708	715	2 647	2 004 108
Kiselmetall	2 363	2 244 850	2 363	—	2 244 850
Kromjärn med en kolhalt av: högst 0.2 %	6 726	8 751 980	2 994	2 304	6 878 808
0.2—1.0 %	929	1 081 449	285	641	1 078 605
1.0—4.0 %	161	177 150	142	19	177 150
mer än 4 %	3 251	2 253 958	374	1 606	1 473 371
Krommangan	49	95 000	—	49	95 000
Krommetall	13	132 000	6	7	132 000
Manganjärn med en kolhalt av: högst 2 %	410	464 140	179	208	449 140
mer än 2 %	3 041	1 759 508	—	2 785	1 639 708
Molybdenjärn	¹⁾ 171	1 650 784	53	53	1 022 146
Spegejärn	525	154 539	—	525	154 539
Titanjärn	95	384 945	—	16	64 832
Vanadinjärn	7	159 900	—	7	159 900
Volframjärn	²⁾ 420	2 380 647	13	407	2 380 647

¹⁾ Dessutom har vid ett verk vid legosmältning framställts 37 ton molybdenjärn med en intjänt smältlön av 75 322 kr.

²⁾ Dessutom har vid ett verk vid legosmältning framställts 30 ton volframjärn med en intjänt smältlön av 10 425 kr.

Tab. 4. Tillverkningen av smältstycken och råskenor samt götmetall år 1941.

1	2	3	4	5	6
Tillverkningar	Hela tillverkningen		Därav till avsalu		
	Ton	Värde i kronor	genom export	inom landet	Värde i kronor
			Ton		
Smältstycken och råskenor, ovällda:	9 196	3 569 339	3 996	803	1 787 288
framställda medelst: Lancashiremetod	9 077	3 518 339	3 926	729	1 754 288
Vallonmetod	119	51 000	—	74	33 000
Göt, ovällda, samt smidbart gjutgods:	1 156 397	293 992 827	208	26 191	22 885 469
Bessemer-:	103 299	13 530 637	—	411	146 900
sur: göt	4 082	1 128 512	—	411	146 900
basisk: göt	99 217	12 402 125	—	—	—
Martin-:	714 814	173 029 179	47	14 453	6 823 856
sur: göt:	207 030	58 626 003	—	1 979	549 943
kvalitetsprodukt	203 957	57 930 913	—	1 979	549 943
ordinär produkt	3 073	695 090	—	—	—
gjutgods, skrotat:	1 633	1 473 033	—	1 133	1 166 066
kvalitetsprodukt	1 633	1 473 033	—	1 133	1 166 066
ordinär produkt	—	—	—	—	—
basisk: göt:	500 794	108 154 388	—	8 939	2 232 480
kvalitetsprodukt	84 419	18 834 381	—	111	22 313
ordinär produkt	416 375	89 320 007	—	8 828	2 210 167
gjutgods, skrotat:	5 357	4 775 755	47	2 402	2 875 367
kvalitetsprodukt	167	163 919	—	101	133 042
ordinär produkt	5 190	4 611 836	47	2 301	2 742 325
Degelstål:	348	168 300	1	6	20 300
göt	341	148 000	—	—	—
gjutgods, skrotat	7	20 300	1	6	20 300
Elektrostål:	337 936	107 264 711	160	11 321	15 894 413
göt:	322 915	86 636 204	—	790	327 075
kvalitetsprodukt	174 510	63 774 109	—	790	327 075
ordinär produkt	148 405	22 862 095	—	—	—
gjutgods, skrotat:	15 021	20 628 507	160	10 531	15 567 338
kvalitetsprodukt	8 936	13 227 699	55	6 322	9 901 451
ordinär produkt	6 085	7 400 808	105	4 209	5 665 887
Summa smältstycken, råskenor och göt samt skrotat gjutgods	1 165 593	297 562 166	4 204	26 994	24 672 757

Anm. Såsom kvalitetsprodukt räknas förutom bessemer, sur, och degelstål:

Martin, sur, med undantag av vad som kan vara framställt i sur ugn av kokstackjärn eller av vanligt, analytiskt eller i övrigt osorterat köpskrot.

Martin, basisk. Allt stål med en kolhalt över 0.55 %, tillverkat av träkolstackjärn och prima skrot samt avsett för produkter, som skola användas i härdad form.

Stål under nämnda kolhalt, framställt av träkolstackjärn och prima, välsorterat skrot, för användning till sådana produkter, där svenskt material äger kvalitativt företräde framför utländskt, ex. solida ämnen för rörtillverkning, helvalsade rörämnerna för ångpannetuber och för kalldragning, plåt eller band för djuppressning.

Elektrostål. Allt stål av kolhalt över 0.55 %, som är avsett att användas i prima, härdade produkter. Till kvalitetsstål räknas även sådant stål, som användes för samma kvalitetsprodukter som mjuk, basisk martin.

Legerade stål. Med nickel, kobolt, krom, volfram, molybden, vanadin och titan legerade stål räknas såsom kvalitetsstål. Manganstål räknas som kvalitetsstål, om ingående material äro prima. Kiselstål för dynamo- och transformatorplåt räknas likaledes till kvalitetsstål.

Tab. 5. Tillverkningen av smitt och pressat samt varmvalsat järn och stål samt erhållet skrot år 1941.

1	2	3	4	5	6
Tillverkningar	Hela tillverkningen		Därav till avsalu		
	Ton	Värde i kronor	genom export	inom landet	Värde i kronor
			Ton		
1. Varmvalsat och smitt järn av vällmetall	7 823	3 546 504	4 842	1 682	2 934 427
a) Smitt järn, stångjärn	146	79 000	133	—	71 000
b) Varmvalsat järn	7 677	3 467 504	4 709	1 682	2 863 427
Ämnen	1 010	448 530	—	—	—
Stångjärn, runt, fyrkant och platt	6 380	2 793 294	4 544	1 643	2 684 434
Valstråd	200	112 500	78	39	65 813
Plåt	87	113 180	87	—	113 180
2. Smitt järn och stål av götmetall	—	—	3 335	16 100	25 759 982
a) Ämnen	30 137	24 982 076	558	2 622	7 242 292
b) Smitt järn och stål, annat än ämnen	26 145	24 545 342	2 777	13 478	18 517 640
Stångstål	3 302	6 112 224	942	2 003	5 797 194
Axlar	3 413	1 848 116	101	1 054	849 562
Andra grövre tillverkningar	19 430	16 585 002	1 734	10 421	11 870 884
3. Varmvalsat järn och stål av götmetall	—	—	159 111	535 032	331 725 175
a) Ämnen	—	—	14 827	51 921	24 018 916
Billets (inkl. massiva tubämnerna)	707 062	214 200 857	9 515	42 531	19 298 777
Platiner	137 448	49 779 018	5 312	9 390	4 720 139
b) Varmvalsat järn och stål, annat än ämnen	732 974	368 574 157	144 284	483 111	307 706 259
Stångjärn och -stål, runt, fyrkant och platt..	239 657	113 720 956	49 588	153 450	94 222 771
Ihåligt borrstål	6 367	4 291 961	5 323	995	4 255 661
Balkar, I och U, från och med 80 mm höjd..	11 591	3 759 737	138	8 448	2 794 428
Vinkeljärn och annat fasonjärn (inkl. hjulband)	44 315	16 931 713	4 240	34 955	15 060 480
Järnvägsskenor och annat varmvalsat fasonjärn för järnvägsbyggnader	21 624	7 042 674	3 849	17 696	7 016 683
Skarvjärn och bottenplåtar	3 867	1 372 667	171	3 511	1 306 413
Axlar (även blanksvarvade)	1 052	490 478	3	645	339 811
Bandjärn och bandstål i ringar eller överböjda knippor samt raka stänger med tjocklek av under 3 mm	48 684	24 276 584	8 102	27 156	18 196 285
Valstråd	103 742	43 150 776	23 674	61 904	35 073 466
Grovplåt med tjocklek av 5 mm och däröver	75 202	32 947 848	10 655	58 615	27 861 169
Mediumplåt med tjocklek av 3—5 mm	15 824	11 373 432	2 709	11 739	9 767 572
Tunnplåt med tjocklek av 0·6 —3 mm	73 380	46 337 512	6 220	61 665	41 353 322
” ” ” ” under 0·6 mm	19 118	11 475 335	1 206	17 912	11 475 335
Rör (inkl. ihåliga tubämnerna), valsade eller varmdragna	68 551	51 402 484	28 406	24 420	38 982 863
Summa smitt och pressat samt varmvalsat järn och stål	—	—	167 288	552 814	360 419 534
4. Stångjärnsavhugg och skrot för omsmältning,					
erhållet vid framställning av de i tab. 3 och 4 redovisade tillverkningarna	332 185	37 456 063	104	7 540	814 535
Av välljärn	403	58 367	73	80	30 435
” götmetall	331 782	37 397 696	31	7 460	784 100

Tab. 6. Uppfordringen ur andra

	1	2	3	4	5	6
	Gruvor (gruvfält)	Malmens art	Antal med malmfångst arbetade utmål ¹⁾	Antal dagar, var- under gruvan arbetats	Totala kvantiteten utfraktat berg och malm	under jord i dagbrott
					T o n	
1	Uppsala län	—	1	—	1 233	—
	<i>Håtuna kommun:</i>					
2	Skälstagruvan	Grafitmalm	1	294	1 233	—
3	Östergötlands län	—	—	—	55 084	—
	<i>Godegårds kommun:</i>					
4	Åmmebergsfältet	Ziukmalm	²⁾ —	288	³⁾ 55 084	—
5	Jönköpings län	—	(1)	—	—	—
	<i>Ödestugu kommun:</i>					
6	Spexeryds gruvor, äldre varp	Manganmalm	(1)	.	—	—
7	Älvsborgs län	—	(1)	—	—	—
	<i>Fröskogs kommun:</i>					
8	Dalslands mangangruvor, äldre varp ..	Manganmalm	(1)	.	—	—
9	Skaraborgs län	—	(1)	—	—	—
	<i>Undenäs kommun:</i>					
10	Böhlets gruvor, äldre varp	Manganmalm	(1)	.	—	—
11	Värmlands län	—	4	—	18 146	—
	<i>Färnebo kommun:</i>					
12	Långbansfältet	Manganmalm	4	300	18 146	—
13	Örebro län	—	13	—	272 400	6 221
	<i>Hammars och Lerbäcks kommuner:</i>					
14	Åmmebergs zinkgruvor	Zinkmalm	4	288	104 613	—
	<i>Kopparbergs köping:</i>					
15	Kaveltorpsfältet	Koppar-, bly- och zinkmalm	3	280	42 660	—
16	Ljusnarsbergs gruvfält	d:o	1	291	11 597	—
	<i>Ljusnarsbergs kommun:</i>					
17	Yxsjöbergsfältet	Scheelitmalm	5	293	113 530	6 221

¹⁾ Siffror inom parentes ange utmål med malmfångst enbart ur äldre varp. — ²⁾ Utmålet redovisat på Örebro

malmgruvor än järngruvor år 1941.

7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	
Erhållen stuf- och plock- malm samt annan direkt användbar malm			Den direkt användbara malmens halt av metaller m. m.									Erhållen anrikningsmalm		
total kvantitet	värde	därav uräldre varp	alumi- nium- oxid	grafit	järn	kop- par	man- gan	nickel	svavel	guld	silver	totalt	därav uräldre varp	
Ton	Kronor	Ton	P r o c e n t								Gram per ton	Ton		
171	17 965	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	301	—	1
171	17 965	—	—	27.5	—	—	—	—	—	—	—	301	—	2
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	46 367	—	3
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	46 367	—	4
3 080	78 425	3 080	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	5
3 080	78 425	3 080	—	—	—	—	15.5	—	—	—	—	—	—	6
2 251	61 723	2 251	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	7
2 251	61 723	2 251	—	—	—	—	15.5	—	—	—	—	—	—	8
2 944	75 293	2 944	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	9
2 944	75 293	2 944	—	—	—	—	15.5	—	—	—	—	—	—	10
2 388	70 692	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	6 826	—	11
828	30 636	—	—	—	—	—	36	—	—	—	—	6 826	—	12
1 187	34 031	—	—	—	—	—	28	—	—	—	—			
373	6 025	—	—	—	—	—	13	—	—	—	—			
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	249 680	29 528	13
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	62 225	—	14
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	46 215	4 445	15
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	6 126	—	16
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	135 114	25 083	17

län. — 3) Dessutom har i dagbrott brutits 24 148 ton gråberg för fyllande av de utbrutna gruvrummen.

	1	2	3	4	5	6
1	Kopparbergs län	—	{ 13 } { (1) }	—	358 711	60
	<i>Falu stad:</i>					
2	Falu gruva	Svavelkis	1	298	113 286	—
3	Skyttgruvan, äldre varp	Zinkmalm	(1)	.	—	—
4	Diverse gruvor, äldre varp	Kopparmalm	.	.	—	—
	<i>Vika kommun:</i>					
5	Kalvbäcksfältet	Bly-, zink- och svavelkismalm	2	300	18 767	—
	<i>Stora Skedvi kommun:</i>					
6	Löväsfältet	Bly-, zink- och järnmalm	2	300	7 900	—
	<i>Garpenbergs kommun:</i>					
7	Garpenbergs odalfält	Zink-, koppar- och blymalm	1	300	77 586	—
	<i>Grangärde kommun:</i>					
8	Saxbergsfältet	Zink-, bly- och kopparmalm	5	300	140 172	—
	<i>Leksands kommun:</i>					
	Slättbergs gruvor:					
9	Berzeliusgruvan	Magnetkis	1	10	—	60
10	Rudolfsgruvan	do	1	220	1 000	—
11	Västerbottens län	—	24	—	636 108	209 897
	<i>Skellefteå landskommun:</i>					
12	Bolidens gruvfält	{ Guldmalm	9	298	311 095	204 422
		{ Andalusit				
	<i>Norsjö kommun:</i>					
13	Bjurfors gruvfält	Kopparmalm	2	135	5 393	687
	<i>Mald kommun:</i>					
14	Adakgruvan	Kopparmalm	1	144	4 703	4 788
15	Lainijäurs gruvfält	Nickelmalm	1	275	13 000	—
16	Rakkejäurs gruvfält	Svavelkis	4	275	12 900	—
	<i>Lycksele kommun:</i>					
17	Kristinebergs gruvfält	Svavelkis	5	297	274 314	—
18	Rävlidens gruvfält	Koppar- och zink- malm	2	250	14 703	—
19	Norrbottnens län	—	6	—	158 831	—
	<i>Ålesby kommun:</i>					
20	Lavers gruvfält	Kopparmalm	6	297	158 831	—
21	Hela riket { 61 } (4)		—		1 500 513	216 178

¹⁾ Framkalkylerat värde. — ²⁾ Svavelkis-, koppar- och zinkmalm.

7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	
60	24 224	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	339 308	3 786	1
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	107 122	209	2
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1 244	1 244	3
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2 333	2 333	4
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	15 293	—	5
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1 000	—	6
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	75 004	—	7
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	137 312	—	8
60	24 224	—	—	—	54·5	0·1	0·1	1·08	34·8	—	—	—	—	9
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	10
98 248	6 866 732	1 225	—	—	—	—	—	—	—	—	—	567 944	12 356	11
{ 55 680 ¹⁾ 7 169	{ 5 998 400 185 032	— —	— 47·7	— —	— —	1·93	—	—	25·8	30·89	70}	303 810	—	12
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1 080	—	13
453	¹⁾ 15 000	453	—	—	—	8·1	—	—	—	1·2	33	9 038	4 250	14
4 560	¹⁾ 400 000	—	—	—	—	0·82	—	2·02	20·2	—	—	—	—	15
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	9 400	—	16
30 386	268 300	772	—	—	—	1·38	—	—	36·2	—	—	²⁾ 233 638	2 526	17
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	10 978	5 580	18
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	143 867	—	19
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	143 867	—	20
109 142	7 195 054	9 500	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1 354 298	45 670	21

Tab. 7. Avsaluproduktionen av oarbetad

1	2	3	4
Produkter	Kvantitetsgrund	Kvantitet	Värde i kronor
<i>Sten och stenarbeten:</i>			
Granit och gnejs:			
blocksten (råblock)	ton	38 357	1 125 143
krossad sten, makadam och granitsand	»	928 861	3 882 315
gatsten: storgatsten	»	26 285	598 597
smågatsten, handslagen	»	151 850	3 422 537
kantsten: bearbetad endast med pikhacka eller spetsmejsel, ävensom rå	»	9 086	243 632
på annat sätt bearbetad	»	6 142	214 827
strandskoningssten	»	467	9 480
byggnadssten: bearbetad endast med pikhacka eller spetsmejsel	»	4 371	169 793
annan	»	11 071	974 999
gravvårdar o. gravramar: oslipade	»	4 006	1 262 427
slipade, polerade eller skulpterade	»	2 611	1 441 282
andra arbeten: oslipade	»	266	78 838
slipade, polerade eller skulpterade	»	532	188 197
S. k. svarta och gröna graniter:			
blocksten (råblock)	»	35 139	2 210 010
krossad sten och makadam	»	86 862	408 920
smågatsten	»	284	7 668
gravvårdar o. gravramar: enbart huggna	»	1 507	597 204
slipade, polerade eller skulpterade	»	4 172	2 804 148
andra arbeten: enbart huggna	»	426	74 249
slipade, polerade eller skulpterade	»	131	115 244
Porfyr: arbeten	»	414	42 395
Täljsten:			
täljstensmjöl (inkl. krossad sten)	»	2 490	124 201
byggnads- och monumentsten (tegel)	»	2 153	330 800
andra arbeten	»	590	519 000
Lerskiffer: råsten	»	130	1 000
takskiffer	»	704	108 450
andra arbeten	»	466	96 585
Glimmerskiffer: råsten	»	100	2 500
Alunskiffer: skifferkalk och -mjöl	»	326	12 367
Sandsten:			
råsten (råblock)	»	3 201	33 566
flis och krossad sten (slipsand)	»	21 963	279 430
byggnads- och monumentsten	»	70	11 202
kvärn- och defibrörstenar	»	6	985
slip- och brynstenar	»	1 405	196 548
andra arbeten	»	34	3 979
Kvartsit:			
råsten	»	21 175	100 864
flis och krossad sten (slipsand)	»	198 868	817 473
malen	»	2 200	48 400

sten och stenarbeten m. m. år 1941.

1	2	3	4
Produkter	Kvantitetsgrund	Kvantitet	Värde i kronor
<i>Sten och stenarbeten (forts.):</i>			
Flinta: rå	ton	2 399	3 218
arbetad	»	60	13 894
Kalksten och dolomit:			
råblock till stenhuggerier	»	3 397	48 662
råsten för: kalkbränning	»	170 519	703 284
cementtillverkning	»	658 230	1 191 058
andra industriella ändamål	»	442 071	1 874 470
kalkstensmjöl	»	83 023	888 666
kalkmargel för cementtillverkning	»	99 130	400 000
byggnads- och monumentsten: enbart huggen	»	1 307	117 299
hyvlad eller slipad	»	5 837	1 020 228
skulpterad	»	12	8 955
andra arbeten	»	4 904	104 374
Marmor: råblock (inkl. krossad sten)			
byggnads- och monumentsten	»	3 749	236 268
möbelmarmor och andra arbeten	»	4 251	1 842 484
	»	1 053	794 759
Fältspat: omalen			
därav: 1:a	»	16 272	395 802
2:a	»	4 253	167 355
andra kvaliteter	»	5 210	127 622
malen	»	6 809	100 825
	»	5 716	243 664
Kvarts: omalen			
malen	»	76 208	780 998
	»	10 278	327 136
Glimmer: omalen			
malen	»	123	106 666
	»	4	400
<i>Kalk¹⁾: framställd genom periodisk bränning:</i>			
osläckt kalk	{ hl	2 138 623	{ 3 362 296
	{ ton	165 911	
släckt kalk	{ hl	24 486	
	{ ton	1 700	{ 65 911
<i>framställd genom kontinuerlig bränning:</i>			
osläckt kalk ²⁾	{ hl	4 374 396	{ 18 120 820
	{ ton	438 066	
bränd dolomit	{ hl	105 075	
	{ ton	14 027	{ 856 429
släckt kalk	{ hl	192 752	{ 468 066
	{ ton	11 607	
slagen kalk	{ hl	1 658	
	{ ton	232	{ 21 892
mjölkalk	{ hl	92 374	{ 166 521
	{ ton	6 970	
	{ ton	6 970	
<i>Krita, slammad</i>	ton	17 679	1 181 322
<i>Kisलगur: bränd</i>			
arbeten därav	»	2 000	81 199
	»	15	2 760

¹⁾ Rymd- och viktuppgifterna avse samma kvantiteter.

²⁾ I uppgifterna för osläckt kalk ingår produktionen vid sulfatmasse- och karbidfabrikerna samt kopparverken med 1 180 703 hl, 111 391 ton och 5 627 066 kr. samt vid sockerbruken med 446 131 hl, 38 246 ton och 2 450 000 kr. Hektoliter- och värdesiffrorna äro delvis framkalkylerade.

Tab. 8. Uppfordringen ur

	1	2	3	4
	Stenkolsfältets (-gruvans)		Antal dagar, var- under gruvan arbe- tats	Brytnings- mängd (berg, sten- kol och lera) Ton
	belägenhet	namn		
1	Kristianstads län		—	312 949
2	Björnekulla och Västra Broby kommuner	Ormastorp ¹⁾	303	312 949
3	Malmöhus län		—	484 883
4	Ekeby m. fl. kommuner	Skromberga	247	27 440
5	Höganäs stad och Väsby kom- mun	Höganäs	286	²⁾ 86 692
6	Norra Vrams kommun.	Gunnarstorp	291	181 934
7	Södra Vrams och Risekatslösa kommuner	Billesholm ³⁾	—	35 055
8	Bjuvs m. fl. kommuner	Bjuv	293	153 762
9	Hela riket		—	797 832

¹⁾ Av de redovisade, genom Ormastorpsfältets schakt uppfordrade kvantiteterna hava inom Gunnarstörps- berg. — ²⁾ Därav i dagbrott 9 306 ton eldfast lera och 4 956 ton berg. — ³⁾ Avser 50 gruvor, som brutits

Tab. 9. Motorer, använda

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Motorer	Vid gruvbrytning								Vid anrikning, brikettering och sintring			
	för omedelbar drift av maskiner och apparater						för drivande av elektrici- tetsgenera- torer		för omedelbar drift av maskiner och apparater		för drivande av elektrici- tetsgenera- torer	
	uppfordring och pumpning		borrning		andra ändamål							
	Antal	Hkr	Antal	Hkr	Antal	Hkr	Antal	Hkr	Antal	Hkr	Antal	Hkr
Vattenhjul	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Vattenturbiner ..	1	25	2	195	—	—	52	11 831	1	30	1	130
Ångmaskiner	5	35	1	125	1	40	1	100	—	—	1	100
Ångturbiner	—	—	—	—	—	—	3	1 348	—	—	2	260
Oljemotorer	4	36	1	32	14	571	—	—	—	—	1	240
Gasmotorer	—	—	—	—	¹⁾ 2	¹⁾ 16	—	—	—	—	—	—
Elektriska motorer	785	44 382	209	28 527	2 713	59 505	—	—	2 707	50 870	—	—
Summa	795	44 478	213	28 879	2 730	60 132	56	13 279	2 708	50 900	5	730

¹⁾ Gasgeneratorer. — ²⁾ Häri ingå 9 gasgeneratorer om 370 hkr. — ³⁾ Häri ingå »Andra metallfram- om 1 900 hkr för elektrisk generatordrift. — ⁴⁾ Häri ingå fältspats- och kvartsbrotten med 3 ångmaskiner generator om 50 hkr för elektrisk generatordrift samt 75 elektriska motorer om 1 434 hkr.

stenkolsgruvorna år 1941.

5	6	7	8	9	10	11	12	13	
E r h å l l n a p r o d u k t e r									
S t e n k o l					Eldfast lera		Klinkerlera		
A-kol	B-kol	C-kol	Tillsammans						
T o n			Ton	Kronor	Ton	Kronor	Ton	Kronor	
164 577	23 726	53 072	241 375	5 989 135	—	—	—	—	1
164 577	23 726	53 072	241 375	5 989 135	—	—	—	—	2
206 454	49 651	59 210	315 315	7 595 485	83 619	558 757	20 454	80 943	3
—	6 016	—	6 016	47 532	—	—	20 454	80 943	4
5 460	41 570	—	47 030	544 224	34 306	120 326	—	—	5
107 550	—	37 970	145 520	3 698 209	—	—	—	—	6
30 794	2 065	—	32 859	1 233 783	60	580	—	—	7
62 650	—	21 240	83 890	2 071 737	49 253	437 851	—	—	8
371 031	73 377	112 282	556 690	13 584 620	83 619	558 757	20 454	80 943	

koncessionen i Malmöhus län brutits 20 632 ton A-kol, 11 ton B-kol och 4 213 ton C-kol samt 7 476 ton av enskilda personer.

vid bergverken år 1941.

14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25
Vid järnverk samt andra metallframställningsverk o. d.				Vid stenindustriella anläggningar				Summa motorer			
för omedelbar drift av maskiner och apparater		för drivande av elektricitetsgeneratorer		för omedelbar drift av maskiner och apparater		för drivande av elektricitetsgeneratorer		för omedelbar drift av maskiner och apparater		för drivande av elektricitetsgeneratorer	
Antal	Hkr	Antal	Hkr	Antal	Hkr	Antal	Hkr	Antal	Hkr	Antal	Hkr
6	240	—	—	1	14	—	—	7	254	—	—
76	18 021	148	303 969	2	60	4	1 025	82	18 331	205	316 955
6	1 710	4	450	16	574	1	60	29	2 484	7	710
—	—	10	14 885	—	—	1	1 750	—	—	16	18 243
—	—	1	130	42	825	3	460	61	1 464	5	830
—	—	5	5 100	²⁾ 15	²⁾ 550	¹⁾ 1	¹⁾ 50	17	566	6	5 150
25 120	409 499	—	—	2 949	38 916	—	—	34 483	631 699	—	—
³⁾ 25 208	³⁾ 429 470	³⁾ 168	³⁾ 324 534	⁴⁾ 3 025	⁴⁾ 40 939	⁴⁾ 10	⁴⁾ 3 345	34 679	654 798	239	341 888

ställningsverk o. d.» med 2 185 elektriska motorer om 27 234 hkr för omedelbar maskindrift samt 1 ångturbin om 85 hkr och 5 oljemotorer om 105 hkr för omedelbar maskindrift, 1 ångmaskin om 60 hkr och 1 gas-

Av Kommerskollegium

hava intill den 10 juli 1943 offentliggjorts av:

SVERIGES OFFICIELLA STATISTIK:

INDUSTRI OCH BERGSHANTERING:

INDUSTRI. Årgångarna 1911—1940.

BERGSHANTERING. Årgångarna 1911—1941.

SPECIALUNDERSÖKNINGAR:

Textil- och beklädnadsindustrien.

Läder-, hår- och gummivaruindustrien.

Sveriges bergshantering år 1913.

Sveriges monterade vattenkraft.

Sveriges utbyggda vattenkraft år 1930.

HANDEL. Årgångarna 1911—1942.

SJÖFART. Årgångarna 1911—1942.

STATISTISKA MEDDELANDEN:

SER. A. BAND III: 1. Statistisk översikt av det svenska näringslivets utveckling åren 1870—1915.

BAND IV: 10. 1931 års företagsräkning.

SER. C. MÅNADSSTATISTIK ÖVER HANDELN. Årgångarna 1913—1938 samt av årgången 1939 häft. 1—9.

BLAND ÖVRIGA PUBLIKATIONER MÄRKAS:

KOMMERSIELLA MEDDELANDEN. Årgångarna 1914—1942 samt av årgången 1943 häft. 1—6.

EKONOMISK ÖVERSIKT. Årgångarna 1921—1939 samt av årgången 1940 häft. 1.

RIDDARHYTTE MALMFÄLT. Beskrivningar över mineralfyndigheter N:r 1.

PERSBERGS MALMTRAKT och berggrunden i de centrala delarna av Filipstads bergslag. Beskrivningar över mineralfyndigheter N:r 2.
